

SZÍV SZÚTRA

HSZÜAN HUA
Tripitaka Mester
magyarázatával

Eredeti cím: HEART SUTRA and Commentary
(Buddhist Text Translation Society, San Francisco 1980)

fordította:
Zangpo Dordzse Dharmapala
(Migray Emőd)

A PRADZSNYA PARAMITA SZÚTRA SZÍVE
A LÉTEZÉS NÉLKÜLI VERSEKSEL /1/

AMIKOR AVALOKITESVARA BODHISZATTVA A MÉLYSÉGES PRADZSNYA PARAMITÁT GYAKOROLTA, MEGVILÁGÍTOTTA AZ ÖT SZKANDHÁT, ÉS LÁTTA, HOGY AZ MIND ÜRES, ÉS ÁTLÉPETT A MINDEN SZENVEDÉSEN ÉS NEHÉZSÉGEN.

SÁRIPUTRA, A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL, A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA, UGYANÍGY VAN AZ ÉRZET, AZ ÉRZÉKELES, A KELETKEZÉS ÉS A TUDATOSSÁG.

SÁRIPUTRA, MINDEN DHARMA MENTES A JELLEGZETESSÉGTŐL, AZOK NINCSENEK MEGALKOTVA, NINCSENEK LEROMBOLVA, NINCSENEK BESZENNYEZVE, NINCSENEK MEGTISZTÍTVÁ, SE NEM NÖVEKEDNEK, SE NEM CSÖKKENNEK. EZÉRT AZ ÜRESSÉGBEN NINCS FORMA, ÉRZET, MEGISMERÉS, KELETKEZÉS VAGY TUDATOSSÉG, NINCS SZEM, FÜL, ORR, NYELV, TEST VAGY ÉRTELEM, NINCS LÁTÁS, HALLÁS, SZAGLÁS, ÍZLELÉS, TAPINTÁS TÁRGYAI VAGY DHARMÁK, NINCS TÉR A SZEMNEK ÉS NEM-TÉR A GONDOLATI TUDATOSSÁGNAK, NINCS TUDATLANSÁG ÉS NINCS A TUDATLANSÁGNAK VÉGE, NINCS ÖREGSÉG ÉS HALÁL ÉS NINCS AZ ÖREGSÉGNEK ÉS HALÁLNAK VÉGE, NINCS SZENVEDÉS, NINCS FELHALMOZÁS, NINCS MEGSZÜNTETÉS, NINCS ÚT, ÉS NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS.

MIVEL SEMMI SINC S MEGVALÓSÍTVÁ, A BODHISZATTVA A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL AKADÁLYTALAN A TUDATÁBAN, MERT OTT NINCS AKADÁLY, NINCS FÉLELEM, ÉS MESSZE MAGA MÖGÖTT HAGYJA AZ ELTORZÍTOTT ÁLOM-GONDOLKODÁST. EZ A VÉGSŐ NIRVÁNA.

AZ IDŐ HÁROM SZAKASZÁNAK MINDEN BUDDHÁJA A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL MEGVALÓSÍTOTTA AZ ANUTTARA SZAMJAKSZAMBODHIT, EZÉRT TUDD, HOGY A PRADZSNYA PARAMITA A NAGY SZELLEMI MANTRA, A NAGY FÉNYES MANTRA, A LEGFELSŐ MANTRA, A PÁRATLAN MANTRA. ELTÁVOLÍTHAT MINDEN SZENVEDÉST, EREDETI ÉS NEM HAMIS. EZ AZ OKA ANNAK, AMIÉRT A PRADZSNYA PARAMITA ELMONDATIK. ISMÉTELD A KÖVETKEZŐKÉPPEN:

GATE GATE PARAGATE PARASZAMGATE BODHI SZVAHA!

Magyarázat

A *Szív Szútra*/2/ értelmezését két csoportra fogjuk osztani: a cím általános magyarázata és a szöveg jelentésének a magyarázata. A cím általános magyarázata tovább bontjuk a szútra cím megvitatására és a fordító megvitatására.

A három kincsestárban (*Tripitaka*) a címeknek hét osztályát különböztetjük meg, és a szútrák tizenkét osztályát Buddha mondotta el.

1) A címek első osztálya kimondottan személyekre utal. Erre példa *A Buddha az Amita Szútráról szól*/3/, mivel úgy Sákjamuni Buddha, mint Amita Buddha személyiségek.

2) *A Nirvána Szútra*/4/ arra a címre példa, amely kimondottan a Dharmára utal. A Dharmára (*dharmalaksana*) utaló Nirvánát ilyen értelemben használják.

3) A címek harmadik csoportja hasonlatokat tartalmaz. Az erre a fajta címre *A Brahma Háló Szútra*/5/ a példa. A szútra szövege a szabályokról (a buddha által tanított erkölcsi előírásokról) szóló értekezésében fölhasználja a Nagy Brahma Menny királyához tartozó henger alakú háló-függöny hasonlatát, a függöny a díszének a megjelenítése. A háló-függöny telve van lyukakkal, és minden lyuk üres terében ott egy pompázatos gyöngyszem, mindegyik minden gyöngyök legragyogóbbja és legértékesebbje. Véges-végig körbe a csodás gyöngyök fényvel világítják meg egymást, és átjárják az ürességet. Ez a csodálatos gyöngy megvilágítja azt a csodálatos gyöngyöt – és viszont. Ezt kell érteni azalatt, hogy „megvilágítják egymást.”

A te fényem beragyogja az én fényemet, és az én fényem beragyogja a tiedet. És a fények nem helyezkednek szembe egymással. Egyikük sem képes arra, hogy kijelentse: „Tartsd távol a fényedet az én fényemtől,” vagy „nem akarom, hogy az én fényem megvilágítson téged.” Ilyen nincs közöttük, megvilágítják egymást és átjárják az ürességet.

Más szóval, a szabályok olyanok, mint a csodálatos gyöngyök fényei, beragyogják egymást. Ha megtartod a szabályt, ha hiánytalanul betartod az erkölcsi viselkedés törvényét, az fényt bocsát ki. Minden általad betartott szabály fényvel rendelkezik. A tíz nagyobb és a negyvennyolc kisebb bodhiszattva szabály mindegyike, amit *A Brahma Háló Szútra* kifejt, a Brahma háló-függönyében lévő gyöngyökhöz hasonlóan fénysugarat bocsát ki.

Miért vannak a pompás gyöngyök a lyukakba beleszóve? Ez arra tanít minket, hogy eredetileg, mielőtt letesszük a bodhiszattva fogadalmat, ott lyukak vannak. Honnan tudjuk, hogy ott lyukak vannak? A lyukak ott léte miatt beszélhetünk elfolyásról (*ászrava*). De a lyukakat pompás gyöngyökké lehet átalakítani. Ha a fogadalmat betartod, a pompás gyöngyök fénylenek. Ha a fogadalmat megtöröd, a lyuk megjelenik. „A fények megvilágítják egymást és áthatolnak az ürességen” a Buddhadharmát, a buddhák tudatát, a bodhiszattvák tudatát és minden élő lény tudatát képviseli – minden tudat felel az összes többinek, tudat a tudatnak.

Hogyan valósították meg a buddhák a buddhaságot? Az a szabályok gyakorlásán keresztül történt. És a bodhiszattváknak is gyakorolniuk kell a szabályokat, hogy buddhák legyenek. Az élő lényeknek is gyakorolniuk kell a szabályokat, amikor képesek gyakorolni, buddhák lesznek. Mindez az átalakulást, a végtelen átalakulást mutatja be. Így *A Brahma Háló Szútra* kizárólagosan a hasonlatot foglalja magában.

A szútra címek hét fajtája közül az első hármat az egyedüli háromnak nevezik, míg a következő hármat a kettős háromnak.

4) A kettős című három fajtája közül az első egyaránt utal személyiségre és Dharmára. *A Mandzsusri Pradzsnja Szútráról Kérdez*/6/ erre a példa, mivel Mandzsusri személyiség, és a pradzsnja egy részleges Dharma.

5) A címek következő fajtája személyiségre és hasonlatra utal, az *Eljött Oroszlánüvöltése Szútra*/7/ erre egy példa. Az Eljött (*tathágata*) egy személy, az oroszlánüvöltés egy hasonlat. Buddha Dharma hirdetése olyan, akár az oroszlán üvöltése, „Amikor az oroszlán üvölt, az állatok százai rettennek meg.”

6) A cím hatodik fajtáját a Dharmára és a hasonlatra utalónak tekintik. A *Pradzsnja Paramita Szíve Szútra* esetén a Pradzsnja Paramita a Dharma és a szív a hasonlat.

7) A hetedik megmaradt változat a három egyedi elemet – a személyiséget, a Dharmát és a hasonlatot – ötvözi. A *Nagy Kiterjedés Buddhájának Virágfüzérének a Szútrája*, amit általában *Avatamszaka Szútrának/8/* nevezünk, itt a példa. Erről a fajta címről mondják, hogy „tökéletes egész”. A Nagy Kiterjedés a Dharma lényegiségét jelképezi, és a Virágfüzér utal a szerepére. A Nagy Kiterjedést Buddha gyakorolta, hogy megvalósítsa a buddhaságot. Gyakorolta a hat paramitát és a tízezer gyakorlatot, és ezen okok virágzását arra használta, hogy felékesítse a végső gyümölcs megvalósítását, ami maga a buddhaság.

Most a Szútra szövegét nyolcsoros versek alkalmazásával vizsgáljuk meg, mely verseket nem is olyan régen írtam. Ezekhez fordulok, mielőtt belekezdének a szútra értelmezésébe. Íme az első vers:

Vers:

*A csodálatos bölcsesség azonnal eléri a túlpartot,
Az igaz tudat önmaga képes belemerülni a megvilágosodás forrásába.
A Dharma és a hasonlatok magukba foglalják a viszonylagost meghaladó címet,
Minden dharma jellegzetességének üressége a szavak mögötti lényegiség.
Az alapvető nem-megvalósítás a cél és a szándék,
A kiirtás erejének a használatával a három akadály megtisztul.
A „vajás rész” arra van szánva, hogy a tanítás értelme legyen,
A fölfele forduló **mahá**, ez a pradzsnja hajó.*

Magyarázat

Az első versnek mind a nyolc sora a *Pradzsnja Paramita Szútra Szívéről* beszél, összhangban rejtett értelem öt csoportjával./9/

1) *A cím magyarázata.* A vers első három sora a rejtett értelem első fajtájával összhangban megmagyarázza a szútra címének a jelentését, a cím magyarázatát.

A csodálatos bölcsesség azonnal eléri a túlpartot. A Pradzsnja a csodálatos bölcsesség, és a paramita jelenti a túlpart elérését. Amikor a pradzsnja csodálatos bölcsességét használod, eléred a túlpartot.

Az igaz tudat önmaga képes belemerülni a megvilágosodás forrásába. Az „igaz tudatról” beszélni annyi, mint a tudatról és a pradzsnjáról beszélni. Ha te rendelkezel a pradzsnja csodálatos bölcsességével, rendelkezel az igaz tudattal, és így természetesen belemerülsz a megvilágosodás forrásába. Egy vagy a Buddha eredeti megvilágosodásával, egyesülsz vele, beléfolysz, és az eredeti megvilágosodás lényegévé válsz. A „belemerülés” magában foglalja az egyedüli lényegiséggel való egyesülést.

A Dharma és a hasonlatok magukba foglalják a viszonylagost meghaladó címet. A cím, *A Pradzsnja Paramita Szútra Szíve*, A Dharmára és a hasonlatra való utalásból származik. A „viszonylagost meghaladó” kifejezés a Dharmát jelzi, amely eléri a nem-viszonylagos állapotát. A Pradzsnja paramita maga a Dharma, a szív a hasonlat.

A pradzsnjának három típusa van: a nyelv pradzsnnyája, a az elmélkedő megvilágosítás pradzsnnyája és az alkalom jellegzetességének a pradzsnnyája. Az alkalom jellegzetességének a pradzsnnyája a végső bölcsesség, a csodálatos bölcsesség, az alapokon áthatoló bölcsesség. Azt is mondhatjuk, az a hazatérés bölcsessége, a Buddha bölcsessége.

Hogyan nevezhetnénk még? Nevezhetjük szívnek is. (A kínai nyelvben egyazon jel, a *hein* jelenti a szívet és a tudatot./10/) az igaz szív a bölcsesség, a bölcsesség az igaz szív. Mivel a pradzsnja „igaz szívnek” is fordítható, ezen szútra közel kétszázötven szava a szív a

szívben – a *Nagy Pradzsnja Szútra* a pradzsnja szövegének a hatszáz fejezetében rejlő szív. Még más módon is szív a szívben. A Szútra a pradzsnja szíve, és mivel a pradzsnja a szív, ez annak a szívnek a szíve. Ezért is nevezik ezt a szútrát *Szív Szútrának*. Mivel a pradzsnját szívnek és tudatnak is fordíthatjuk, a *Nagy Pradzsnja Szútrát* /11/ a *Nagy Igaz Szív Szútrának* is nevezhetjük. Ez nem hamis szív – és nem hamis tudat. A jelen Szútra teljesen elmagyarázza a tényleges használat csodálatos alapelvét.

A címben lévő Dharma a pradzsnja paramita, a túlsó part elérésének a Dharmája. A „szív” a hasonlat, és arra használatos a Szútrában, hogy jelezze, hogy a szív (amely úgymond a tudat) az egész élet tartalma, és az felülmúl minden ellenkezést.

2) *A lényegiség tisztánlátása. Minden dharma jellegzetességének üressége a szavak mögötti lényegiség.* Mi a Szútra lényegisége? Az „a minden dharma jellegzetességének az üressége,” egy kifejezés, amely szövegezésében különbözik, de jelentésében megfelel a Szútra szövegében lévő sornak MINDEN DHARMA MENTES {empty of] A JELLEGZETESSÉGTŐL. A „mentes a jellegzetességtől” egyszerűen annyit jelent hogy a Szútra lényegisége minden jellegzetesség nélkül való, és a „szavak mögötti lényegiség” annyit tesz, hogy semmit sem lehet mondani róla. Mivel a lényegisége a „dharmák jellegzetességének az üressége [azaz a jellegzetességektől való mentesség],” egyáltalán nem létezik semmi. Megkérdezhetjük, „Akkor mi van, amiről érdemes beszélni?” Ez a „szavak mögötti lényegiség” már túlmegegy a beszéd jellegzetességén, a tudat által megragadott jellegzetességeken, a leírt nyelv jellegzetességein, ez átlépett minden jellegzetességen. Ez a teljes dharma.

3) *Az alapvető céljának a magyarázata. Az alapvető nem-megvalósítás a cél és a szándék.* A vers ötödik sora kifejti a harmadik titkos jelentést, a Szútra alapvető céljának a magyarázatát: az alapvető nem-elérést. A Szútra egyik szakasza kimondja: NINCS MEGÉRTÉS ÉS MEGVALÓSÍTÁS. A nem-megvalósítás a cél és a szándék./12/

Most hasznát fogom venni a világi dharmáknak, hogy megmagyarázzam a Buddhadharmát. A „személy” szó egy közönséges főnév, egy megjelölés, amellyel az emberi lényeket megkülönböztetünk más csoportoktól. Ahogyan a személyt egyszerűen személynek nevezzük, hasonlóképp minden Szútrát szútrának hívunk. Most mi egy adott személy egyedi neve? A név, amellyel meghatározzuk, lehet Kovács vagy Fekete. Az egyedi név megvitatása annyi mintha a cím jelentését magyaráznánk. Milyen az a Kovács? Magas vagy alacsony, barna vagy szőke, kövér vagy sovány? Milyen az alkata? A kínaiban egyetlen jel, a t'i jelöli a testet és a lényegiséget. Jó alakú vagy sem? Van-e szeme? Füle? Orra? Ez az, amit a lényegiség jellegzetességeinek a vizsgálata jelent.

Miután a lényegiség bemutatásra került, az alapvető célt kell tisztázni. Mit jelent az alapvető cél tisztázása? Kovács nagyon képzett, lehet belőle államtitkár vagy egyetemi doktor. Hát ennyit jelent.

4) *A feladat megvitatása.* Folytatva a hasonlatot, mit csinál Kovács egész nap? Mit csinálhat? Az ilyenfajta megfigyelés bemutatja egy személy hasznosságát és képességeit.

A kiirtás erejének használatával a három akadály megtisztul. A „kiirtás” az, amelyet a Szútra tenni képes. Mit képes a *Pradzsnja Paramita Szútra Szíve* tenni? A feladata hogy eltakarítsa a három akadályt, a következmény-akadályt, a tevékenység-akadályt és a szenvedés-akadályt.

A három közül az elsőnek, a következmény-akadálynak két fajtája van: a függő következmény és az elsődleges következmény. Az elsődleges következmény a test, míg a függő következmény az ételre, a ruházatra, a lakhelyre, és így tovább, utal. – az anyagi környezetre, amelytől a test függ. Ezért az elsődleges következmény az a következmény, amelyen épp most áthaladunk, míg a függő következmény a környezetünk. Kínaiban a *pao* jel egyaránt jelent jutalmat és következményt.

Az elsődleges következménynek sok fajtája van. Némelyik test jó, némelyik nem. Némelyik sajátosan kiváló, és kellemes a megjelenése, így bárki, aki ránéz, kedveli. Csupán a testét látván, az ilyen személyt mindenki kedveli és tiszteli, mint valami rendkívüli egyént.

Egy adott személy valódi bölcsességgel rendelkezhet, míg más valóban jó eredettel rendelkezik. A jó eredet és a bölcsesség tekintetében az emberek két fajtája létezik. Az első, akinek van bölcsessége, de nincs jó eredete. Milyen az ilyen személy? Többségük rettenetes szellem és szörnyű démon, aki emberként jön a földre. Ilyenek a „hegyi lények”, akik *ching-ling*, *li-mei* és *wang-ling* szellemekké válnak. Hosszú idő után szörnyű öreg szellemként és kísértetként képesek embert enni, és miután meghaltak, egy kevés értelemmel rendelkező emberként újjászületni. Más emberekkel összehasonlítva értelmesek, de mindent összekevernek, amit csinálnak – a tevékenységük egyáltalán nem értelmes. Bármit is tesznek, az ártalmas, és kivétel nélkül hiányzik belőle az illendőség. Minden, amit megtesznek, árt az embereknek és rombolja a társadalmat. Az ilyen emberek, akik rendelkeznek bölcsességgel, de nincs jó eredetük, mintha csak attól félnének, hogy a világ nem akar zűrzavarban élni.

A második fajta, akinek jó az eredete, de nincs bölcsessége, azok az életükben kiváló tetteket hajtanak végre, de nem tanulmányozzák a Szútrákat. Ennek eredményeképp nem rendelkeznek nagy bölcsességgel, az igazat megvallva, eléggé ostobák.

Az emberek egy része különlegesen csúnyán éli át az elsődleges következményt. Mások szépek és jó megjelenésűek, hosszú életűek és egészségesek. Tisztelik és becsülik őket. Másoknak a csúnyaság mellett rövid élet jut. Ezek mind az elsődleges következmény fajtái, amelyek a múltban elvetett okok gyümölcsei.

A függő következmény valakinek a létfeltételeiből, ruházatából, élelméből, stb. áll. Ez is az előző életünkhöz tartozó okokból ered. Ha az előző életedben jó magvakat ültettünk, a jelen életedben hozott gyümölcs a jutalom. Ha rossz magvakat ültettünk, ebben az életben következményként megkapjuk annak a gyümölcseit. Ezért kell minden cselekedetünkben nagyon óvatosnak lenni. Ha nem ültetjük el a rossz okait, akkor a jövőben nem éljük át a rossz következmények eredményét.

Az akadályok közül a második a tevékenység-akadály. Nem csupán azok, akik elhagyták az otthoni életet, hogy a Szangha /13/ tagjai legyenek, de az otthon maradottaknak is minden bizonnyal van elfoglaltságbéli tevékenysége. Miközben el vannak foglalva a sajátos tevékenységükkel, rengeteg kérdés vetődik föl, sok bonyolult helyzet, amely fájdalmat és boldogtalanságot okoz. Ez az, amit a tevékenység akadály alatt értünk.

A harmadik akadály a szenvedés-akadály. Mindenki szenved, de az vajon honnan származik? A legtöbbet a kapzsiság, a harag és az ostobaság okozza. Hogyan tehetünk szert a szenvedésre? Legyen kapzsiság, kielégíthetetlen kapzsiság a tudatodban, é a szenvedés megjelenik. Hogyan tehetünk szert még a szenvedésre? Ragadjon el a hangulatunk. A helyzet nem a kedvünkre való, és így a harag fog gyötörni. És mivel tudjuk még növelni a szenvedésed? Az ostobasággal. Félreértjük a helyzetet és attól szenvedünk.

Miért szenvedünk? A megvetés, a gőg és a leereszkedés kiváltja a szenvedést. Továbbá, mindenben kételkedünk, és a kétségeink miatt fogunk szenvedni.

Miért szenvedhetünk még? Mivel rendellenes nézeteink vannak, és helytelenül látjuk a körülményeket. Ha a történetektől függetlenül megfelelő a tudásunk, megfelelő a nézetünk és valódi a bölcsességünk, akkor felettébb tisztán fogunk látni, és tökéletesen fogunk érteni. Ha a körülmények közepette a tisztaság és a megértés megjelenik, akkor nincs szenvedés. A kapzsiság, a gyűlölködés, az ostobaság a lenézés és a kétség teremti meg a szenvedés-akadályt.

A *Szív Szútra* képes a három akadály: a következmény-akadály, a tevékenység-akadály és a szenvedés-akadály eltávolítására. Hogyan? Az magában foglalja, az eredeti csodálatos bölcsességet, amely a valódi olyanság mozdíthatatlan tudata, és így a három akadályt elmozdítja és felszámolja. Csodálatos igazság: ha megértjük a *Pradznya Paramita Szútra*

Szívét, akkor rendelkezhetünk az eredeti bölcsességgel, és az eredeti bölcsességgel elmozdíthatjuk és felszámolhatjuk a három akadályt.

5) *A Tanítás jellegzetességeinek a meghatározása.* Az ötödik rejtett jelentés a vers hetedik sora írja le. A „vajás rész” arra van szánva, hogy a tanítás értelme legyen. A pradzsnya paramita szútrák a „vajás rész” tartozékai. A „vaj” a Buddha tanításának öt szakaszából a negyedik vagy pradzsnya szakaszt jelképezi. /14/

A fölfele forduló **mahá**, ez a pradzsnya hajó. A Mahá a nagy szó szanszkrit megfelelője. A pradzsnya hajó fölfele fordulása nem a hajó felborulását jelenti. Ha felborulunk, ott nincs semmiféle pradzsnya. Az ostobaságunkat kell fölfele fordítani, és az lesz a pradzsnya hajó, az maga a pradzsnya. Ezt a folyással szembe haladó hajóhoz lehet hasonlítani. Ez szükséges egy kis eredmény eléréséhez is, és nincs semmi, amit könnyen meg lehet csinálni. Bár nincs szükséged három nagy *aszamkjeja* kalpa – három felmérhetetlenül hosszú időszak – átéléséhez, azonban legalább egy vagy két, esetleg három élethossz szükséges mielőtt az eredeti bölcsességet elérjük.

„Ó” – mondhatja valaki – „még ha nem is kíván kalpákat, ez akkor is nagyon hosszú idő, így ezt nem fogom gyakorolni.”

Ha nem akarjuk gyakorolni, ez nem kötelező, senki sem fog kényszeríteni rá. A Kényszerítés nem az Út. Ahol a tanítványaim összegyűlnek, bármelyiknek, amelyik akarja, megengedem, hogy a saját hajlamai szerint botladozzon. Ha nem akarod fölfele fordítani a hajót, akkor követheted a nagy sodrást, csoroghatsz az ár mentén, mehetsz a folyásiránnyal egyre lejjebb és lejjebb. Ha fölfele fordulsz, az árral szembe haladsz, ha nem fordulsz fölfele, az ár sodor lefele. Vedd szemügyre. Fölfele akarsz haladni vagy lefele?

A buddhák által hirdetett Dharmát a Nagy Mester, a Bölcs (Chih-i, Kr.u. 538-597) öt szakaszra és nyolc tanításra osztotta föl. Az öt szakasz a bölcsesség két fajtája, a célszerű és a tényleges alapján lett osztályozva.

1) Az *Avatamszaka* szakasz az *Avatamszaka Szútra* segítségével jelenik meg a világban, és azt a Dharma beszédet tartalmazza, amelyet Buddha a tanítás első huszonegy napján tartott. Ez a szakasz egy kiegészítő és egy tényleges Dharmát tartalmaz: a fokozatot és az azonnalit. Így az *Avatamszaka Szútra* egyfajta kiegészítő és egyfajta tényleges bölcsesség. Az *Avatamszaka Szútra* kifejti a Dharma birodalmak tanát /15/: a jelenségek Dharma birodalmát, a magánvaló [noumenal] Dharma birodalmát, a Dharma birodalmat, ahol a jelenség akadálytalan, a Dharma birodalmat, ahol a magánvaló akadálytalan, és azt a Dharma birodalmat, ahol úgy a jelenség, mint a magánvaló akadálytalan. Bár ez a beszéd a bodhiszattvák javára lett elmondva, az *Avatamszaka Szútra* mindazonáltal a tényleges bölcsesség, azaz a valóságos Buddhadharmamentén tartalmaz egyfajta kiegészítő Dharmát

2) A második, vagy *Agama* szakasz, a Buddha nem a tényleges Dharmát vagy a tényleges Bölcsességet tanítja, ehelyett a kiegészítő Dharmáról beszél. Abban az időben minden érző lény olyan volt, akár a gyerek, és mivel ők nem értették a Buddhadharmát, a Buddha különféle kiegészítő Dharma-ajtókat alkalmazott, hogy bízassa és vezesse őket, hogy átalakítsa őket, hogy átvigye őket.

3) A harmadik a *Vaipulja*, szakasz során a Buddha háromféle kiegészítő Dharmáról és egy tényleges Dharmáról beszélt. Abban az időben a négy tanítást egyben adta elő: a Hinájána kincsház (tripitaka) tanítását, amely a háromféle kiegészítő Dharma, és a tökéletes tanítást, ami a tényleges Dharma. „Szóld le az egyoldalút és szidd a kicsit” azt jelzi, hogy a kis jármű, a Hinájána, egyoldalúsága rossz. „Dicsérd a nagyot és értékeld a tökéletest” utasít a nagy jármű, a Mahájána, tanítása. A *Vaipulja* szakaszban a négy tanítás együtt került előadásra.

4) A negyedik szakasz a *Pradzsnya* szakasz. Ez magában foglal kétféle kiegészítő Dharmát, - a kapcsolódó és sajátos tanításokat – és egy tényleges Dharmát, a tökéletes tanítást.

5) A *Lótusz-Nirvána* szakaszban, amely a *Csodálatos Dharma lótuszvirágának a szútráját/16/* és a *Maháparinirvána Szútrát* tartalmazza, nincs kíséző Dharma, csupán tényleges Dharma és tényleges Bölcsesség.

Az öt szakaszt összegezve, a *Lótusz-Nirvána* szakaszban egyedül a tényleges Dharma jelenik meg, abban nincs kíséző Dharma. A *Pradznya* szakaszban két kíséző Dharma és egy tényleges Dharma jelenik meg. A *Vaipulja* szakaszban három kíséző Dharma és egy tényleges Dharma jelenik meg. Az *Agama* szakaszban egy kíséző Dharma van és nincs tényleges Dharma, míg az *Avatamszaka* szakaszban egy kíséző és egy tényleges van – a fokozatos és az azonnali. A fenti értelmezés az öt szakasz meghatározására a bölcsesség két fajtáját alkalmazza, a kísézőt és a ténylegest. Amikor a szakaszokat részleteiben tárgyaljuk, több, sokkal több mondanivalónk lesz.

Így a Szútra tárgyalása közben egy kicsit többet fogok magyarázni, egy kicsit többet fogok mondani arról, amit nem hallottak. Olvassunk többet és többet fogunk megérteni.

A Szútrák egy általános és egy sajátos címmel rendelkeznek. Az általános cím egyszerűen „Szútra”, míg a sajátos cím megkülönbözteti az egyik Szútrát a másiktól. A *Pradznya Paramita Szíve* a Szútra sajátos címe. A „Pradznya Paramita” a Dharma, a szív” a hasonlat és a „Szútra” a Szútra. A *Pradznya Paramita Szíve* a szív a szívben. A Pradznya osztályon belül nincs még egy ilyen című Szútra. És a sajátos *Pradznya Paramita Szívét* már egy nyolcsoros versben elmagyaráztam. Most a „Szútra” szót fogom teljesen értelmezni.

Mi egy Szútra? A Szútrát „ösvényként” határozzák meg, ez az az ösvény, amelyen az Út gyakorlása során végig kell haladni. Ha gyakorolni akarsz, szükséges, hogy ennek az ösvénynek a mentén mozogj, ha nem akarsz haladni, szükségtelen a követése. De ha gyakorolni akarsz, a „Szútra” az az út, amelyet követned kell. Ha azonban az emberek nem haladnak az ösvényen, az elvadul, és benövi a növényzet. Példának okáért, ha képesek vagyunk arra, hogy a szövegre való utalás nélkül a *Pradznya Paramita Szívét* ismételgessük, azonban ha négy vagy öt hónap elmúlik anélkül, hogy ismételnénk, elfelejtjük azt. Ez az elfeledés a benőtt ösvény. Azonban, ha te az ösvényen jársz, ha gyakorlod az Utat, akkor az nem fog elgyomosodni, sőt minden nap egyenletesebb és világosabb lesz.

A Szútra ismételgetésének mi a haszna? A Szútra ismételgetés nem céloz meg semmiféle hasznot. Egy halom időt eltöltesz és egy halom energiát fölhasználsz arra, hogy a Szútrát ismételd. Csak a példa kedvéért, mit nyersz el Buddha előtt a *Szív Szútra* ismételgetésével? Elolvasod az elejétől a végéig, energiát, szellemet és időt áldozol, de nem látod, hogy visszakapnál valamit. Ó, gyakorló, ne légy ily ostoba; az az előny, amit képes vagy látni, nem valós, minden megjelenés üres és hamis. A formához, amit képes vagy látni, való ragaszkodás nem előny. Ezért van, hogy a Szútra ismétlése nem jár előnnyel.

Ne keresd az előnyt. Csak ismételd a Szútrát és a saját természeted is kitisztul egyszer. He egyszer elismételted a *Szív Szútrát* úgy érzed, hogy egy kicsit megértettél a jelentéséből, olvasd el kétszer vagy háromszor, és minden alkalommal egy kicsit többet értesz meg belőle. A Szútra ismétlése a te saját természeted bölcsességének a növekedését segíti elő. Mennyire? Nem látod, azonban valami érzeted támad erről. Emiatt nem lehetséges a Szútra ismétlésének a hasznáról beszélni.

Ezenkívül, ahányszor a Szútrát elismétled, csökken a szenvedésed. Az ismétlés alatt nem kell kizökkenned arra gondolva, „Te ott, te rosszul mondod. Túl gyorsan mondod, nem tudok veled tartani. Az ismételgetés során általad kiadott hang kellemetlen, ezért nem tudom azt hallgatni.” Nem, ilyen irányba ne pazarold el az erőfeszítésed. Ha szútrát vagy mantrát ismételgetsz, mindenki veled tud kántálni. Nem szükséges, hogy mindenki tudja az ismételgetett szútra nyelvét, nem érdekes, hogy képes-e a Szútrát elolvasni vagy sem, a többivel együtt kell ismételgetni. Az együtt gyakorlók számára nem fontos, hogy az én hibáimat figyeljék, és én sem figyelem az ő hibájukat. Amennyiben tényleg van hiba, valaki

majd észreveszi. Amennyiben te magad nem találsz meg a hibáid, mert akkorák, akkor a gyakorlásod nem hangolódik rá a választhatás felvételére.

A Szútra ismétlése nagy segítség a saját természetednek a bölcsesség fejlesztésében. A *Gyémánt Szútra*/17/ ismétlése fejleszti a bölcsességet, a *Szív Szútra* ismétlése még inkább fejleszti a bölcsességet. Mondhatjuk, hogy a Szútrák ismételtetéséből nem származik semmi haszon, azonban a haszon nagyon nagy. Csak épp nem láthatod. Nem látod? Akkor az az igazi haszon. Bármi, amit látsz, csak külső máz.

A „Szútra” szónak még négy jelentése van: ami összeköt, ami vonz, ami állandó és egy módszer. Az „összeköt” arra utal, hogy minden jelentés kapcsolata, amely a Szútra alkotás során kimondatott, olyan, mint egy darab zsinór, amelyet az összekötésre használnak.

A Szútra abban a tekintetben „vonz”, hogy az érző lények átalakításának a lehetőségét teremti meg. Az adott Szútra képes arra, hogy megfeleljen minden érző lény oksági lehetőségeinek, és megadjon minden orvosságot a sajátosan egyedi betegségek gyógyításához. Ahogyan az erős mágnes nagy távolságból képes a vasat magához vonzani, a Szútra, akár a mágnes, minden érző lényt magához vonz. Az érző lények, akár a vas, kemények és önfejtűek, nagy bennük az indulat, és sok a hibájuk. De amidőn a mágnes magához vonz minket, lassan lágyabbak leszünk, és a hibáink elmaradnak. Ezt jelenti az, hogy „ami vonz”.

A Szútra „állandó” mivel ez az örökké változatlan Dharma, nincsen sem kezdete, sem vége. A Szútrából egyetlen szó sem vehető el, és nem adható hozzá; így örök. A hajdani időkben és a jelenben az élő lények a Szútra szerint gyakoroltak, és folytatják a gyakorlást.

A Szútra „módszer” amely követte az Út gyakorlását. Az idő három szakaszában, a múltban, a jelenben és a jövőben ezen Dharma szerint gyakorolnak. Amit az idő három szakaszában egyaránt becsülnek, azt módszernek nevezik. Ami változatlan a múltban és a jelenben, azt állandónak nevezik.

Eddig általában a Szútra címéről beszéltem, most a fordítóról akarok szót ejteni. Mindenért, amit ebből a Szútrából megértünk, a fordítót nagy köszönet illeti. Ha ő nem létezett volna, nekünk nem lenne lehetőségünk a szútra látására, sőt a nevét se hallottuk volna. Ha ez lenne a helyzet, hogyan gyakorolhatnánk a benne leírt módszereket? Lehetetlen lenne megtalálni a gyakorlásának az útját. Ezért kell köszönetet mondanunk annak, aki a Szútrát lefordította, mivel az ő idejétől mind a mai napig részesült az együttérző tanításának és fordításának az áldásában. Ebből adódik, hogy a Szútra lefordításából származó érdem mérhetetlenül nagy.

A szöveg azt mondja, hogy *A Pradznya Paramita Szútra szívét A T'ANG DHARMA MESTER, HSZÜAN TSZANG CSÁSZÁRI PARANCSRA FORDÍTOTTA LE.*

A T'ANG a kínai T'ang dinasztiára utal (Kr.u. 618-907). A TRIPITAKA a „három kincsháznak” – a buddhista kánon három kincsházának – szanszkrit elnevezése. Ezek a Szútrák, amelyek a szamádhit /18/ tanítják, a Vinaja, amely a szabályokat, azaz az erkölcsi viselkedés előírásait tartalmazza és a Sasztrák, amelyek a tanítás értelmezését tartalmazzák. A DHARMA MESTER egy olyan személy, aki a Buddhadharmát tartja mesterének, és aki arra használja a Buddhadharmát, hogy az embereket tanítsa és átalakítsa. Ez a Dharma Mester, HSZÜAN TSZANG, a Dharmát tartotta mesterének és arra használta, hogy az érző lényeket átalakítsa. Mind a két esetben tökéletes volt, és a Dharma Mester bármely értelmezését vesszük figyelembe, érvényes órá.

Hszüan Tszang Dharma Mester gyökerei sajátosan mélyek, vastagok és csodálatosak voltak. Létezésének szintje megfoghatatlan. A saját idejétől egészen a napjainkig a buddhizmus legnagyobb Dharma Mestere. Bárki megkérdezheti: „Hogyan állíthatod, hogy a legnagyobb?” Amikor ő a T'ang dinasztia idején Indiába ment, hogy a Szútrák szövegét elhozza Kínába, a buszok, repülő, hajók és vonatok nagy, modern szállító hálózata még nem létezett. Mit tett Hszüan Tszang Dharma Mester a szállítás érdekében? Szibérián át, a

Himaláján keresztül lóháton ment Indiáig. Egy ilyen utazás rendkívül hosszú, és sok szenvedést foglal magában, előtte senki nem tette meg ezt az utat. És tegyük hozzá, hogy ahol ő lakott, nem voltak hegyek. Hszüan Tszang Dharma Mester mielőtt útra kelt volna, hogy elhozza a Szútrákat, naponta futó és hegymászó gyakorlatokat végzett. Hogy hogyan tette? Egy csomó széket és asztalt rakott egymásra, és az egyikről a másikra, az asztalról a székre ugrált oda és vissza. Így gyakorolt odahaza, mielőtt nekivágott volna a rendkívül hosszú útjának, és képes volt megvalósítani a célját és elérni Indiát. Tizennégy évig élt ott és sok Szútrát gyűjtött össze, amelyet visszavitt Kínába.

Amikor Indiából hazaért, megkapta a CSÁSZÁRI PARANCSOT, hogy India eredeti nyelvéről fordítsa le a Szútrákat kínaira. És most nektek, nyugatiaknak elérkezett az ideje, hogy a Szútrákat a nyugati nyelvekre lefordítsátok. Határtalan lesz azoknak az embereknek az érdeme, akik ebben a munkában részt vesznek, mivel nem csupán az életükben gyakorol jótéteményt, hanem a nyugati emberek nemzetékeinek a hálóját vonja maga után. Mindenki részt vehet a fordítás munkájában, senkinek nem kell hátra maradni a kínai nyelv tanulásában. Nektek nyugatiaknak áldozatot kell hozni a Nyugat népeinek érdekében.

Mostanában elmondható, hogy a világ elromlott. Azonban, ha az emberek megértik a Buddhadharmát, a gonosz korszak visszafordítható. Ha az emberek nem értik meg a Buddhadharmát, attól tartok, hogy ez a világ el fog érne ahhoz a korhoz, amikor elpusztítatik. A keresztények beszélnek az Ítélet Napjáról – az Utolsó Napról. Ha a Buddhadharmát lefordítják angolra, ha mindenki megérti a Buddhadharmát, ha mindenki tud jobbat, mint a henyélés, ha az emberek előjönnek, hogy az Utat nyílt szívvel és tudattal gyakorolják, akkor az Utolsó Nap eltűnik a távoli jövőbe, és nehéz lesz elmondani, hány nagy korszak van még vissza.

Alapjában véve nincs semmiféle „Utolsó Nap”. Miért? Mert a Buddhadharmá nagy Dharma Kerekének a forgása állandóan napvilágra jut, és ez lehetetlenné teszi az Utolsó Nap eljövételét. Nem létezik semmiféle végső nap. Minden ilyen dolog élő, azok nem véglegesek, bizonyosak és holtak. Ne gondoljuk azt, hogy amit az Utolsó Napnak hívunk, az az Utolsó Nap, még akkor sem, inkább azt, hogy lesz-e végső nap. Sokkal inkább kérdéses, hogy lesz-e végső nap vagy se? Ha mindenki gyakorolja a Buddhadharmát, akkor a rombolás napja nem fog eljönni. Minden nagyon élénk, és nem lehet azt sem rögzült állapotban, sem holtan látni.

Vegyünk egy példát, az emberek időről időre híresztelni kezdik, hogy San Franciscóban lesz egy földrengés, ami miatt az a tengerbe fog zuhanni. Már jó néhány éve beszélnek erről az emberek, és sok módos ember elköltözött a földrengéstől való félelmében.

A múlt évben beszéltem erről is, és abban az időben egyik San franciscoi tanítványom egy másik, seattle-i tanítványomnak levelet írt, hogy én nem mehetek el Seattle-be, mert ha megteszem, San Francisco a tengerbe fog omlani. Nem voltam képes jegyet venni, és bár ők hajlottak arra, hogy megvegyék nekem, nem mehettem el. Akkoriban mindenkinek azt mondtam: „Ha te valóban tanulmányozod a Buddhadharmát, San Franciscónak nem lesz lehetősége, hogy elmozduljon, mivel elég sokáig éltem itt.” Miért mondtam ezt? Hát ebben az évben már mindenkinek azt mondtam: „Lazítsatok, mindannyiótoknak ismételni kell a Szurangama Mantrát és komoly odafigyeléssel tanulmányozni kell a Buddhadharmát, és én biztosítalak benneteket arról, hogy San Francisco nem fog elmozdulni.

Miért nem mozdult meg San Francisco idáig? Mert itt sok olyan ember van, aki egy kissé megváltozott. Mindnyájan ismételtetik a Szurangama Mantrát és komoly odafigyeléssel tanulmányozzák a Buddhadharmát, így az istenek, a sárkányok és az istenek és a szellemek nyolcrésű seregének a maradványai itt vannak, hogy megvédjék a mi Bodhimandánkat /19/, a gyakorlóhelyünket, hogy lássuk, hogy nincs semmiféle összeomlás. Ugyanez a helyzet az Utolsó Nappal. Bár létezik az Utolsó Nap lehetősége, mégsem lesz Utolsó Nap. Sokkal nagyobb annak a lehetősége, hogy San Francisco nem mozdul el, mint hogy az legyen a

szándéka. Nem talál megnyugvásra más megfelelő helyet, és mivel már van egy jó helye, nem mozdul.

A SZÚTRA:

AMIKOR AVALOKITESVARA BODHISZATTVA

Vers:

*Megfordítva a fényt, hogy befelé ragyogjon, Avalokitesvara
Megvilágosít minden érző lényt, mivel ő egy Bodhiszattva.
Ílymódon a tudata mozdulatlan, a legfelső béke,
Az örökké ragyogó teljes megértésével ő a gazda és a mester.
A szellemi erő hat fajtája közönséges dolog,
És a nyolc irányból jövő szél és eső még kevésbé okoz riadalmat.
Felgöngyöli és elrejtí titokban,
És hagyja, hogy betöltse az egész földet.*

Magyarázat

Avalokitesvara neve szanszkrit, kínai fordítása Kuan Tszu Tszai, „a Szemlélődő Egyszerűség”. Egyszerűnek lenni annyi, mint mindennek örülni és minden aggodalom és akadály nélkül élni. Ha semmi nem gátol, egyszerű a szemlélődés. Ha gátolva vagy, nem vagy szemlélődő egyszerűség. *Megfordítva a fényt, hogy befelé ragyogjon* a szemlélődő egyszerűség. Ha te nem fordítod meg a fényt, hogy befelé ragyogjon, nem vagy szemlélődő egyszerűség.

Mit jelent az, hogy „megfordítva a fényt, hogy befelé ragyogjon”? A helyzetre való tekintet nélkül, vizsgálj meg magadat.

Ha azt mondod, „ha az emberek nem viselkednek megfelelően velem szemben, nem ügyelek arra, hogy lássam, tényleg igazam van-e, hanem szétzúrom őket, beverem a fejüket, hogy folyjék a vér” – akkor nem nyered el a győzelmet, de bizonyítod, hogy az alapelveknek és a bölcsességnek tökéletesen híján vagy. Megfordítani a fényt, hogy befelé ragyogjon, annyit jelent, hogy rendelkezzel az alapelvekkel és a bölcsességgel. Akár nyugodt vagy, akár se, fordítsd meg a fényt, és szemlélődj.

Megmagyarázom a *tszu tszai* két jelét is, amely együttesen „egyszerűséget” jelent. A *tszu* az önmaga, *tszai* ahol valaki van. Ha szó szerint akarom lefordítani, annyit tesz hogy „valóban itt (*tszai*) vagy-e vagy sem? Más szóval, tévesek-e a gondolataid, vagy sem? Ha valakinek tévesek a gondolatai, akkor őmaga (*tszu*) valójában nincs itt. Ez egész egyszerű. A fényt megfordítani, hogy befelé világítson, egyszerűen annyit tesz, mint megnézni, vajon tévesek-e a gondolataim. Ha a gondolataim tévesek, nem vagyok egyszerű. Ha a gondolataim nem tévesek, egyszerű vagyok. Ez az, ami miatt oly csodálatos.

Avalokitesvara megvilágosít minden érző lényt, mivel ő egy Bodhiszattva. Mi a Bodhiszattva? A Bodhiszattva olyan valaki, aki meg akarja világosítani az érző lényeket. A „megvilágosítani” kínai megfelelője *csiao*, megértetni az emberekkel. Ez nem az a *csiao*, amely annyit tesz, hogy „bajt keverni”. Ha a „kéz” jelét hozzátesszük a megvilágosítást jelző *csiaohoz*, akkor megkapjuk a másik *csiaot*, a bajkeverésbe fordulunk. A bajkeverő *csiao* nem az érző lények megvilágosítása, hanem azoknak az elbutítása, és kísérlet arra, hogy az életükben jelentő jót rosszra fordítsuk. Azonban ebben a versben a *csiao* annyit tesz, mint minden érző lényt értővé tenni.

Mit jelent az, hogy „érző”? Legyünk óvatosak, hogy félre ne értsük itt a szöveget, meggondolatlanul azt feltételezve, hogy az „érző” szó (*ju-ch'ing*) érzelmi szeretetet (*ch'ing ai*) jelent, mivel a kínai jelek más összefüggésben is értelmezhetőek. Nem, a megvilágosodott lényeknek a szeretet vonatkozásában üressé kell lenniük. A szeretetet üresnek kell tekinteni. Ez annyi, mint Bodhiszattvának lenni.

Ezért mondja a vers, *Ílymódon a tudata mozdulatlan, a legfelső béke*. Az „ílymódon mozdulatlan” azt jelenti, hogy nincs olyan dharma, amely nem ilyen. Minden dharma ilyenség-dharma, és minden szenvedés és gond eltűnik. Mozdulatlannak lenni annyi, mint a számadhi erejével rendelkezni. Nem azt mondja-e a *Lótusz Szútra*: „A tudata békében van.” / 20/ „Békében lenni” ezért nagyon boldognak lenni, és a nagy nyugalmat birtokolni.

Az örökké ragyogó teljes megértésével ő a gazda és a mester. Rendelkezünk kellene az örökké ragyogó pradznya bölcsesség teljes megértésével. Amennyiben nem ragyogunk, nem értjük, amennyiben nem értjük, nem ragyogunk. Épp ezért kellene érteni, egyre jobban és jobban érteni, egyre jobban ragyogni és ragyogni. Ragyognunk kell a teljes felfogásunkban, és teljesen felfogni ragyogó fényességünkben - ez a megértés. Nagyon tisztának kell lenniük.

Mi a nagyon tisztának levés? A nagyon tisztának levés az, hogy nem vagyunk zavarodottak és ostobák. Ha megérted, hogy bizonyos dolog helytelen, és mégis tovább mész és folytatod, az az ostobaság oszlopa az ostobaság tetején. Kétszeres ostobaság. Ezért nem vagy azonos a gazdával. A „gazda és mester” lét annyi, mint az ellenőrzés alatt levés képessége.

Néhányan azt mondják: „Gazda vagyok, mester vagyok. Bárkinek megmondom, hogy tegyen meg valamit, amiről úgy gondolom, hogy meg kell tenni. Engem nem ellenőriz senki, miközben én magam ellenőrzök másokat. Én nem teszek meg semmit, így hát szólok másoknak, hogy segítsenek engem a tevékenységemben, de én nem fogok segíteni nekik az övékben.” Nem, a gazdának és mesternek lenni, az nem ilyen. A gazdának és mesternek lenni az annyi, mint szabadnak lenni a zavarodottságtól, és soha nem tenni semmi zavarost. Minden időben ellenőrzés alatt lenni, az annyi, mint alapvető bölcsességgel rendelkezni. Ha előítéletek nélküli vagy, akkor soha nem fogsz eltérő tudás és nézet alapján cselekedni. Nem használsz kábítószereket, nem cselekszel semmi helytelent vagy rombolót. Ha te helytelenül cselekszel, esélyed van arra, hogy ostobának láttasd magad.

A szellemi erő hat fajtája közönséges dolog. Ha ellenőrzés alatt tudsz lenni, természetesen birtokolni fogod a hat szellemi erőt /21/. Ezek az alábbiak:

1. az égi szem szellemi ereje
2. az égi fül szellemi ereje
3. az elmúlt életeket áttekintő szellemi erő
4. a mások tudatát áttekintő szellemi erő
5. a szellemisségen alapuló szellemi erő
6. a kiáramlás megszüntetésének szellemi ereje

Ha nem rendelkezünk a szellemi erő hat fajtájával, az azért van, mert nem vagyunk ellenőrzés alatt, mert a minden, bennünk föllelhető, külső körülmény befolyása alatt állunk. Az emberek befolyásolnak minket, és mi nem befolyásoljuk saját magunkat, hogy hassunk mindazon helyzetre, amely szembehelyezkedik velünk. Ha képes vagy a helyzetet megfordítani, akkor mindegy, hogy mi történik, kimozdíthatatlanok leszünk. Ne vegyük magunknak a bátorságot arra, hogy kimondjuk, hogy mi már tudjuk, hogyan, mivel a mozdulatlan tudat annyit jelent, hogy még az álmunkban sem befolyásol minket a tudatosságunk állapota. Ez az, hogy valaki gazda és mester. Ha nem befolyásol minket semmiféle külső és belső állapot, és ha a valós bölcsesség és a hat szellemi erő birtokában vagyunk, akkor vagyunk csak egy értünk működő

nagyon mindennapi képesség birtokában – és ez nem egy elképzelés, hanem egy valóban mindennapi dolog.

És a nyolc irányból jövő szél és eső még kevésbé okoz riadalmat. „A nyolc irányból jövő szél és eső” Szu Tung-p’o híres versének két utolsó sorára utal:

*Meghajlok az istenek közti isten előtt,
A hajának fénye beragyogja a földet.
Mozdulatlanul, amikor fú a nyolc szél,
Egyenesen ülök egy bíbor-arany lótuszon.*

Szu Tung-p’o elküldte a verset Fo-jinnak, a Nagy Mesternek, és a Mester csak két szóval válaszolt: „Fingjál, fingjál.” Amidőn Szu Tung-p’o meglátta Fo-jin bírálását, nem tudta azt kivetni a tudatából, és átsietett a Jangcén – ő a folyó déli partján lakott, míg Fo-jin Nagy Mester az északin – hogy megkeresse és megszidja a Mestert. El akarta mondani a Mesternek, hogy ő egy megvilágosodott verset írt, hogy lehetett képes a mester azt válaszolni, hogy „Fingjál, fingjál”.

Valójában, amikor Fo-jin Nagy Mester megbírálta, Szu T’ung-po nem csupán fingott egyet, hanem tovább fújtatott és halálra akarta Fo-jint gúnyolni. Átsietett a folyón, minden tiszteletadás nélkül berontott a Mester szállására és üvöltött: „Hogy voltál képes szidalmazni valakit, és a becsületébe gázolni avval, hogy leírtad, hogy ’Fingjál, fingjál’?”

Fo-jin így felelt: „Kinek gázoltam a becsületébe? Azt írtad, hogy a nyolc irányból fúvó szélben is mozdulatlan vagy, és most mégis két kis fingással véges végig átfújtalak a Jangcén. És te mégis azt állítod, hogy a nyolc világtáj szele képtelen kimozdítani téged?” Nem beszélhetsz a nyolc szélről, amikor a két fingásom idependerített téged.”

Ekkor Szu T’ung-po elgondolkodott, „Igaz, azt mondtam, hogy nyolc szél sem mozdít ki, és két szó elég volt ahhoz, hogy elöntsön a méreg.” Ezt felismerve elállt szándékától és megbánta tettét.

Mi a nyolc irányból fúvó szél?

1. Dicséret. Például:” Upaszaka /22/ te tényleg egy jó ember vagy, te tényleg megérted a Buddhadharmát és a bölcsességed valóban ragyog. Továbbá, a szellemiséged határtalan, és korlátozatlan az ékesszólásod.
2. Gúny. Például: „Ez itt ma a tudományok kora, és te a buddhizmust tanulmányozod. Miért tanulmányozol egy ilyen avított babonás szemetet?” Valójában egy képtelen gúnyolódás, de te elgondolkozol, „Igazuk van, hogyan tanulmányozhatom a buddhizmust a természettudományok korában?” Okság és hatás, nem én és nem te – a természettudományok korában hogyan lehet egy ilyen fizikai világon túli elméletnek bármiféle értéke? Én én vagyok és az emberek emberek.” Zavarodott leszel és a szél fúvása kimozdít.
3. Szenvedés. A szenvedés szele szenvedővé tesz. Mozdulatlanak maradni miközben folyamatosan vezeklő gyakorlatokat végzel, a szenvedés szelében mozdulatlanak maradás egy példája.
4. Boldogság. Jól étkezni, jó ruhát viselni, jó lakhellyel rendelkezni, és egész nap különlegesen boldognak lenni, gondolván: „Jó ez a biztonság,” és elfúj ez a szél.
5. Előny. Amikor azt gondolod: „Minden, amit teszek egy sor fárasztó gyakorlat folytatása. Soha nincs egy helytelen gondolatom. Következésképp az emberek eljönnek hozzám, és millió dolláros följánlást tesznek, hogy egy templomot építsék. És ez nagyon nagy boldogság.” És már ki is mozdított az előny szele.

6. Rombolás. Talán ma az előny szele fúj, de holnap emberek jöhetnek, és mindent romba dönthetnek. És a népnek azt fogják mondani: „Ez nem jó szerzetes. Nem higgyetek neki, ő nem tesz semmit. Nekem higgyetek helyette.”
7. Nyereség.
8. Veszteség

Ez a nyolc szél. A vers így szól: „És a nyolc irányból jövő eső és szél még kevésbé okoz riadalmat.” Ez annyit tesz, hogy a nyolc szél fúj, de én nem mozdulok.

Felgöngyöli és elrejt titokban. Ha befejezed a Szútrát, egy jó helyen kell tartanod, és nem olyanon, amely a tiszteleted hiányára utal. Tisztelned kell. /23/

És hagyja, hogy betöltse az egész földet. Amikor kinyitod, a pradzsnya bölcsessége megtölti a hatrétű egységet – ez észak, dél, kelet, nyugat, fenn és lenn, ami együtt jelképezi a világot. Csodálatos ez a pradzsnya Dharma-kapu.

A SZÚTRA

AMIKOR AVALOKITESVARA BODHISZATTVA A MÉLYSÉGES PRADZSNYA PARAMITÁT GYAKOROLTA

Vers

*Gyakorold az Utat, műveld magad, és ne keress kívül,
A saját természeted pradzsnyája a mély és titkos ok.
A fehér tajték az égnek száll, a fekete hullám elomlik,
A nirvána, a túlsó part, könnyedén eléretett.
Újra meg újra, újra meg újra, ne veszítsd el az esélyt,
Törődj vele, légy szorgalmas, ragadd meg az isteni ártatlanságot.
Homályos délibáb: így érkeznek a hírek,
A most itt van, most nincs – lásd mi az, ami eredetileg tisztelt.*

Magyarázat

A GYAKOROLTA szó a Szútrában egész egyszerűen azt jelenti, amit mi a művelés alatt értünk. Miként a mélységes a FELSZÍNES ellentéte. A PRADZSNYA bölcsességet jelent és a PARAMITA a túlsó part elérését. A szöveg annyit mond, hogy Avalokitesvara Bodhiszattva a pradzsnyát mélységében és nem felszínesen művelte.

Mi a mélységes és mi a felszínes? A mélységes pradzsnya a csodálatos bölcsesség. A felszínes pradzsnya a Négy Igazságnak és a Feltételes Okság Tizenkét Láncszemére (*pratítjaszamutpáda*) megértésére szorítkozik, ahogyan a Hinajánában, a Kis Kocsiban tanulmányozzák. De csak a mélységes pradzsnya csodálatos bölcsessége tesz arra képessé, hogy ténylegesen elérjük a túlsó partot. Ki az, aki megérkezhet a túlsó partra. Avalokitesvara Bodhiszattva. Amikor Sákjamuni Buddha ezt a Szútrát elmondta, a nagy Avalokitesvara Bodhiszattvának egy sajátos értelmezését használta, aki a mélységes pradzsnyát gyakorolja és már elérte a túlsó partot. Így a Szútra azt mondja, AMIKOR AVALOKOTESVARA BODHISZATTVA A MÉLYSÉGES PRADZSNYA PARAMITÁT GYAKOROLTA... A két járműről /24/ azok, az Arhatok és a Körülményektől-Függően Megvilágosodottak, nem ébredtek rá a pradzsnya paramitára és csupán a felszínes pradzsnyát művelik, amely az üresség vizsgálatára irányul. Elmélkedésükben ők elvégzik minden forma-dharma és tudati-dharma nagyon pontos vizsgálatát.

Mik a forma-dharmák és a tudati-dharmák? A forma-dharmák megfigyelhetőek, míg a tudati-dharmák nem. Hogy ezt a megkülönböztetést még érzékelhetőbbé tegyem, mindenről, ami jellegzetességgel rendelkezik és feltételes, azt mondjuk, hogy formával rendelkezik. Mivel a tudati-dharmák nem észlelhető tárgyak, azokat csak a tudatosság fajtáinak tekinthetjük. Az a tény, hogy egy tudatosság mindenféle észlelhető jellegzetességnek híján van, arra utal, hogy az tudati-dharma, míg az, ami rendelkezik észlelhető jellegzetességgel, de híján van a tudatosságnak, azt forma-dharmának nevezzük. A forma-dharmák képezik az öt szkandhából az elsőt, míg az érzés, az észlelés, a létrehozás és a tudatosság, a megmaradó négy szkandha, mind tudati-dharma, mivel azok nem rendelkeznek észlelhető jellegzetességgel.

Ezért, AMIKOR AVALOKITESVARA BODHISZATTVA A MÉLYSÉGES PRADZSNYA PARAMITÁT GYAKOROLTA, MEGVILÁGÍTOTTA AZ ÖT SZKANDHÁT, ÉS LÁTTA, HOGY AZ MIND ÜRES.

A pradzsnjáról beszélni annyi, mint az ürességről beszélni. Alapvetően az ürességnek rengeteg fajtája van, de most az egyszerűség kedvéért az öt alapvető fajtáját magyarázom meg.

1. *Érzéketlen üresség.* Az ürességnek ez a fajtája híján van bármiféle tájékozott tudatosságnak, nincs felébredettsége. Ez az ürességet, az emberek által általában ismert ürességet, azért nevezzük érzéketlen ürességnek, mivel csupán a szemünkkel látható ürességet tartalmazza és nincs tudatossága. Ezt a hamis, érzéketlen ürességet látják az emberek ott, ahol egyáltalán nincs semmi. Az hogy valami hiányzik az adott helyen, az nem az igazi üresség.

2. *A megsemmisítés üressége.* Ez az az üresség, amelyet bizonyos külső úton járók megértenek, de egyikük sem érti meg a valódi üresség alapelvét. Ők azt állítják, ha az ember meghal, akkor megszűnik létezni, és ez azt jelenti, hogy megsemmisül. Ezért az ő üresség változatuk a megsemmisülés üressége.

3. *A megvizsgált dharmák üressége.* Ez az üresség a Kis Jármű gyakorlóinak az elmélkedése. Ők a formát formaként, a tudatot tudatként elemzik, alkotó dharmáikba osztják föl azokat, anélkül, hogy fölismernék, hogy mindaz üres. Ők csupán odáig jutnak el, hogy kimondják, hogy miután az érzékelhető jellegzetességeket a különböző forma-dharmák egyikeként lehet vizsgálni, és az érzést, az észlelést, a létrehozást és a tudatosságot a különböző tudati-dharmák meghatározásaival lehet vizsgálni, azok üresek. Következésképp a két jármű követőiről nincs bebizonyítva, hogy megismerték volna az igazi üresség csodálatos jelentését. Ők megállnak az átalakítás városánál /24/. Ott állnak, annál az ürességnél és hamis helynél, és a megvizsgált dharmák ürességének az elmélyedését gyakorolják. Ezért nevezik ezt felületes pradzsnának és nem mélységes pradzsnának.

A felületes pradzsnya gyakorlóik képesek az életnek és a halálnak a maguk körülhatárolt részén (szanszkrit *pariccsheda*, kínai *fe-tuan* szó szerint „osztályrész”) véget vetni, de képtelenek arra, hogy meghaladják a változás születését és halálát (szanszkrit: *parináma*, kínai *pien-i*). Mit jelent az életnek és a halálnak ez a két fajtája? Az első a teste utal, míg a második a gondolatra. Mindenkinek van teste, neked a tied, nekem az enyém, mindenkinek a maga „része”. A test a rész, és a születéstől a halálig terjedő életszakasz az osztály. Azt is mondhatnánk, hogy mindenki saját forma-osztállyal rendelkezik; te öt láb magas vagy, ő öt láb és hat inch, míg az az ember hat láb magas. Mindenkinek meg van a maga osztálya, így ez az ő „osztályrészének” vagy körülhatárolt részének az élete és a halála.

Az arhatság negyedik fokán lévő Szent véget vetett a körülhatárolt részének az életének és halálának, de nem vetett véget a változás életének és halálának. A „változás” az átalakulásra utal, amely a körülhatárolt rész születésének és halálának a forrása, mivel a változás születése és halála nem jelent többet, mint a különböző téves gondolatokat. A téves gondolatok egyre hömpölyögnek: az egyik gondolat megszűnik, a másik megszületik, és így tovább. Az egymást követő alkotásnak és megszüntetésnek ez a formája nem más, mint

egyfajta születés és halál. Az arhatság negyedik fokán a téves gondolkodás még nem szűnik meg egészen. A mahájána bodhiszattva fokozatát, a Nagy Kocsit, kell elérni annak érdekében, hogy véget vessünk a változás születésének és halálának. És akkor nem lesz több téves gondolat.

A változás születése és halála a saját születésünk és halálunk gyökerénél helyezkedik el. Miért van az ott, amikor születünk és meghalunk? Csupán azért, mert téves gondolatokkal rendelkezünk. És honnan jönnek a téves gondolatok? A tudatlanságból. Mindez azért van, mert létezik a tudatlanság, és minden téves gondolat ebből ered.

4 *A testi-dharma üresség.* Az üresség negyedik fajtáját a Körülményektől-Függően Megvilágosodottak, a Pratyekabuddhák, művelik, akiknek testi tapasztalata van a dharmák ürességéről.

5. *Az Igazi üresség.* A Bodhiszattvák a csodálatos létezés ürességének az elmélyedését gyakorolják. AMIKOR AVALOKITESVARA BODDHISZATTVA A MÉLYSÉGES PRADZSNYA PARAMITÁT GYAKOROLTA, akkor a csodálatos létezés ürességének az elmélyedését művelte. Amikor ő MEGVILÁGÍTOTTA AZ ÖT SZKANDHÁT ÉS LÁTTA, HOGY AZ MIND ÜRES, a mélységes pradzsnya elérésének a szintjén gyakorolt, felhasználva a mélységes pradzsnnyából származó lehetőségeit.

Gyakorold az Utat, műveld magad, és ne keress kívül. Ha az Utat kívánod művelni, ne nézz magad köré, ott kívül nincs semmi keresni való. A saját magad természetében kell kutatnod.

A saját természeted pradzsnnyája a mély és titkos ok, azt jelenti, hogy a titkos mag a természeted mélyén rejtőzik.

A fehér tajték az égnek száll, a fekete hullám elomlik. Amennyiben az Utat műveled, a fehér tajték, amely olyan, mint a gördülő víz hulláma, az a bölcsesség, a fekete hullám a szenvedés. Ha a szenvedés megszűnik, a bölcsességed fölemelkedik. Így a Bodhiszattva által gyakorolt pradzsnya paramita egyszerre magas és mély. Mély, mert ha egy magas helyen állsz, és lenézel, nem látsz semmit.

Nirvána, a túlsó part könnyedén eléretett. A bölcsességgel te teljesen természetesen átkelhetsz a Nirvána túlpartjára, nagyon, nagyon könnyen és nagyon, nagyon természetesen átmész a túlpartra, anélkül, hogy valamiféle erő kifejtést kellene tenned.

Újra meg újra, újra meg újra ne vedd el az esélyt. Az az idő, amelyben az Utat műveled, az nagyon értékes, így ne hagyd, hogy üresen iramodjon tova. „Újra és újra, újra és újra”. Ne hagyd, hogy üresen fusson el az az idő, amikor a pradzsnya paramitát kéne gyakorolnod, ne hagyd elillanni.

Törődj vele, légy szorgalmas, ragadd meg az isteni ártatlanságot. Ha tele vagy erővel, és élénk vagy szellemmel, ne feledd el figyelni. Ne hagyd, hogy az idő elillanjon, mert az idő arra való, hogy gyakorolj, hogy megvalósítsd az igaz pradzsnnyát – az isteni ártatlanság /25/ tanítását.

Homályos délibáb: így érkeznek a hírek. Az események olyanok, mint a homályos délibáb. Látni akarod azokat, de amikor azokat nézed, nem látod azokat. Hallgatsz, de nem hallasz semmit. Miközben nézel, az olyan, mint a homályos délibáb, és kevés újhoz jutsz.

Most itt van, most nincs – lásd mi az, ami eredetileg tisztelt. Nézz, és azt mondd, amit valóban látsz, de az ne tűnjön olyannak, aminek érzékelhető jellegzetessége van. Ha azt mondod, hogy annak nincs semmiféle érzékelhető jellegzetessége, akkor olyannak tűnik, mintha nem látnál semmit. Amit látsz, az az, ami eredetileg tisztelt – a saját természeted.

SZÚTRA

MEGVILÁGÍTOTTA AZ ÖT SZKANDHÁT, ÉS LÁTTA, HOGY AZ MIND ÜRES

Vers:

*A három fény, áthatolva a három erőn, mindenütt ragyog.
Az egyik visszatér az összeolvadás helyére, a másik újra eljön onnan.
Lásd, hogy a forma üres, és az érzés ugyanúgy;
A téves gondolatok folyton elmozdulnak, mivel a létrehozás a karma alakítója;
A tudatossággal, a különbségek megértésével, az öt árnyék befejeztetett.
Tükör-virágok és víz-hold, a rárakódott por mögött:
Az üresség nem üres – a tisztaság nagy feladata;
A látomás még nem látás – valódi boldogság!*

Magyarázat:

A három fény, áthatolva a három erőn, mindenütt ragyog. „A három fény” a nap, a hold és a csillagok, amelyek mindent beragyognak a világmindenségben, és teljesen áthatja az ég, a föld és az emberiség három erejét. A három fény egyben a bölcsesség fénye: a nyelv pradžsnyájának a fénye, az elmélkedő megvilágítás pradžsnyájának a fénye és a ténylegesség jellegzetességének a pradžsnyájának a fénye /26/. A ténylegesség jellegzetességének az igaz pradžsnyájának a fénye az a mélységes pradžsnya-fény, amellyel AVALOKITESVARA BODHISZATTVA MEGVILÁGÍTOTTA AZ ÖT SZKANDHÁT, ÉS LÁTTA, HOGY AZ MIND ÜRES. A három fajta fénnel bevilágította a mennyek és a föld minden helyét, és ezek a fények áthatoltak a három indító erőn.

Az egyik visszatér az összeolvadás helyére, a másik újra eljön onnan. „Az egyik” valakinek a saját természetére utal. „Az összeolvadás helye” ahol a saját természetünk lakozik. Alapvetően az a következő: „Tízezer dharma visszatér az egybe, és egy visszatér az egységbe.” Így szól a Sen-kuangról szóló vers: /27/

Tízezer dharma visszatér az egybe,
Az egy visszatér az egységbe. /28/
Sen-kuang nem értette,
És Bodhidharma után futott; előtte
Térdelt a Medvefűl Hegyekben
Kilenc évig keresve a Dharmát,
Hogy Jáma Királytól /29/ megmenekedjen.

Az „egy” amelyhez a tízezer dharma visszatér minden egyed tudata vagy természete. Az „egységhez visszatérő egy”; a buddhatermészettel való egyesülés.

A buddhatermészettel való egyesülés után, „a másik újra eljön onnan”; ez az egy csodálatos szerepének a létrejötte, amely az általad megvalósított Buddháság. Az eltávozó másik is épp te vagy, egy Buddha.

Lásd, hogy a forma üres, és az érzés ugyanúgy. Láthatjuk a formát, amely alapján véve üres. A Szutra azt mondja, A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, ez mit jelent? Mi közönséges emberek ragaszkodunk a formához, az általános forma-testhez, amelyben számos forma-dharma egyesül. Ez az amit fizikai testnek nevezünk. Bárki megkérdezheti: „hogyan lehet azt mondani, hogy a forma-test üres? Hisz valójában itt van. Öltözködik, eszik, alszik, hogyan lehetne üres?” amikor megérted, hogy a forma hogyan működhet, üres lehetsz.

Én már korábban szoltam a megvizsgált dharmák ürességéről. A testet úgy vizsgáltuk meg, mint az összeszövetkezett formák jellegzetességeinek összességét. Ez a megfelelő módszer. Föld, tűz, víz és szél, a négy fő elem (*mahábhúta*), a forma megkülönböztetett jellegzetességei. A forma-test akkor jön létre, amikor a föld, a tűz, a víz és a szél egyesül. A testünk bőre, húsa, izmai és csontjai a föld főelem. A nyál, a vizelet, a széklet, a víz és az izzadság a víz főelem. A testünk hóje a tűz főelem, és a ki- és belégzés a levegő főelem. A

négy főelem egyesülése testté válik, és amikor azok elválnak egymástól, a test szétomlik. Mind a négy elem visszatér eredeti helyzetébe, ami az üresség.

Az emberek többsége „énként” ragaszkodik a testéhez. Ez hiba, a test nem „én”. „Akkor mi az én?” kérdezhetjük. A testünket ellenőrizhetjük, rendelkezünk a látás, a hallás, a szaglás, az ízlelés és a tapintás érzetével, valamint a tudattal. Ez az érzés-természet, ami az én. „Akkor hát mi a test?” és azt felelhetjük „a test az enyém” és nem azt, hogy „a test én vagyok”. A test olyan, mint a ház, a házban lakunk, de nem mondjuk azt, hogy „én vagyok a ház.” Ha valamelyikünk ezt mondaná, mindenki tele szájjal kacagna rajta. Azonban, ha a testedre utalsz úgy, mint „én”, a legtöbb ember nem fog nevetni, mivel ők ugyanebben a feltételezésben élnek. Pedig ez ugyanaz a vélekedés, mint amikor azt állítjuk, hogy én vagyok a ház. Mivel a test-házban élünk, azt mondjuk, hogy azok vagyunk. A testben van a látás, a hallás, a szaglás, az ízlelés, a tapintás és a tudás. De ez lenne a buddhatermészet? Az a buddhatermészet, ami te vagy.

A test a csupán a feltételes okokból jön létre. Ha a feltételes okok különböző módon szétesnek, a forma-test felbomlik. Épp ezért nem mondhatjuk, hogy „a test én vagyok”. Csak annyit mondhatunk: „ez az enyém, levethetem, vagy kicserélhetem egy másikra”. Ehhez meg van a lehetőségünk, de saját magunk egyáltalán nem ismerjük. Mivel a házban élünk, nincs tudomásunk a kívül lezajló dolgokról. Csak annyit állíthatunk: „a ház az enyém”. De nem érzékeljük énként a házat.

Ha egy pillantást vetünk a formára, és vizsgálni kezdjük, a forma maga üres – az nem, létezik. Ebből az következik, hogy az üresség a forma-dharmán belül változhat meg. Hol zajlik le a változás? A föld, a tűz, a víz és a szél egymásba olvad, hogy testté váljon. Azt mondják, az embert az Isten teremtette. És a teremtő munkája abból állt, hogy a földet, a tüzet, a vizet és a szelet összerakta. Ha földet, tüzet, vizet és szelet használunk, mi is alkothatunk egy személyt, sőt egy egész népeiséget. Bárki megteheti. Ha kevés anyagot használunk, egy személyt alkotunk. Ha a függő okok összejönnek, egy személy létrejön, ha a függő okok eloszlanak, a személy megszűnik létezni.

Ha megértjük, hogy a FORMA ÖNMAGA ÜRESSÉG, akkor nem fogjuk úgy érzékelni, hogy a test „én” vagyok. Ez csupán a tulajdonom, „hozzám” tartozik. De itt nem kell sajátosan ragaszkodnunk. Ha föl vesszük, „a test az, amink van” hozzáállást, akkor mi sokban támogatni akarjuk, és arra törekszünk, hogy „a tudatunkat a testünk rabjává tegyük”. / 30/. Itt a „tudat” a felébredett tudatunkat jelenti, amely képes megérteni, hogy a testünk forma-dharma, és épp ezért valótlán. Ezért ne ragaszkodjunk hozzá. Törjük szét a szkandha formát, és a szkandha forma üres lesz.

„Lásd, hogy a forma üres, és az érzés ugyanúgy”. Az érzés, az öt szkandha közül a második, olyan, akár a forma, és üres.

A téves gondolatok folyton elmozdulnak, ez az észlelés szkandhára utal. Mivel az alakítás a karma része, ez a létrehozás szkandha. A létrehozásból teremtett karma együttesen, szabályos módon lesz kialakítva.

Tudatossággal, a különbségek megértésével: a tudatosság-szkandha finom megkülönböztetés és a különbségek által értelmezzük. Az öt árnyék befejeztetett. A forma, az érzés, az észlelés, az alakítás és a tudatosság az öt szkandha, amit kínaiában gyakran az árnyék jelentésű jin jelöl.

Tükör-virágok és víz-hold a rárakódott por mögött. Az öt szkandha – forma, érzés, gondolat, alakítás és tudatosság – olyanok, akár a tükörben tükröződő virágok, vagy mint a hold képe a víz felszínén. Semmiféle por nem szennyezi azokat, mivel minden szkandha üres.

Az üresség nem üres – a tisztaság nagy feladata. Ha nem értjük tisztán, hogy minden szkandha üres, akkor létezik a szenvedés, a helytelen gondolkodás és a viszály. Csak az öt szkandháról szóló tisztaságban fordul elő, hogy a tudatosságunk a bölcsesség megvalósítása

felé fordul. Az ilyen cselekvés az egy általunk megértett különösen nagy és csodálatos tevékenység.

A látomás még nem látás – valódi boldogság! Az igazi üresség csodálatos létezését teremt. A csodálatos létezés teremtésének nagy a haszna. "A látomás még nem látás" annyit jelent, hogy akkor a látásunk ugyanolyan, mint a nem látás. Ha érzéketlenek vagyunk az ilyen tapasztalatokra, elérjük az alapvető boldogságot. Ezért mondja a vers „valódi boldogság!”

SZÚTRA:

ÉS ÁTLÉPETT MINDEN SZENVEDÉSEN ÉS NEHÉZSÉGEN

Magyarázat:

A MINDEN minden olyan dologra utal, ami szenvedés és nehézség. A SZENVEDÉS már önmagában is rosszul viselhető el, és ha a NEHÉZSÉGET hozzáadjuk a szenvedéshez, akkor még inkább. Az ÁTLÉPETT jelzi a szenvedéstől való megszabadulást és a boldogság elérését, a megszabadulást jelenti. Megkérdezhetjük, „miért nem mondja a szútra az ÁTLÉPETT MINDEN SZENVEDÉSEN ÉS NEHÉZSÉGEN helyett egyszerűen azt, hogy 'megszabadult'”. Ha megvilágítjuk az öt szkandhát, és látjuk, ahogy Avalokitesvara Bodhiszattva tette, hogy az mind üres, akkor már csak gyakorolnunk kell. Csak akkor léphetjük át az összes szenvedést és nehézséget. Megvilágítani az ürességet és látni azt, az csupán annyi, mint ismerni az ürességet, csak gyakorolnunk kell. Bár gyorsan ráébredsz az alapelvekre, mégis ott van a gyakorlás fokozatos munkája.

Ha ismerjük az ürességet, de nem gyakoroljuk azt, akkor az üresség céltalan. Ha megértjük, hogy az alapelv maga üres, gyakorolnunk kell, és át kell lépnünk a szenvedésen és nehézségen. Ha gyakorolni akarunk, ténylegesen mi magunknak kell azt megtennünk. Ez nem olyan, mint a társalgó Zen: „Hé! Megvilágosodtam. Megvalósítottam az *anuttaraszamjakszambodhit*, a Legnagyobb Igazságot és a Tökéletes Megvilágosodást.” Megvilágosodott? Hogyan lettél Megvilágosodott? Hogyan csináltad? Hogyan lett hitelesítve? Mondani könnyű, megtenni nehéz. Csak mondván egy dharma, de megtevé megérkezel. Ha mondjuk, képesnek kell lennünk megtenni. Ha ismeretünk van az ürességről, akkor gyakorolnunk kell. Megértjük az igaz ürességet, akkor gyakoroljuk a csodálatos létezését.

Az átlépett szenvedés és nehézség nem korlátozódik egyfajta szenvedésre. Ebben minden szenvedés benne van: a szenvedés három fajtája, a nyolc fajta és minden végtelen fajta. A szenvedés három fajtája: önmagának a szenvedésnek a szenvedése, a felbomlás szenvedése, az öt szkandha tevékenységének a szenvedése. A három szenvedést a háromféle érzésnek is nevezik: a szenvedés érzése, a boldogság érzése és a se nem szenvedés, se nem boldogság érzése. Ezért az önmagának a szenvedésnek a szenvedése az a szenvedés érzése, a felbomlás szenvedése az öröm érzése. Nem kell avval kísérletezni, hogy ezt tagadjuk, azt gondolván, hogy a boldogság nem foglaltatik benn a szenvedésben, mivel a boldogság rosszra fordulhat. Az öt szkandha tevékenységének a szenvedése arra az érzésre utal, amely se nem boldog, se nem boldogtalan. Erre általában nem is fordítunk figyelmet.

A szenvedés nyolc fajtájából az első négy: a születés szenvedése, az öregség szenvedése, a betegség szenvedése, a halál szenvedése. Ki nem született meg? A születés pillanatában szenvedünk. És ki védheti ki az öregséget? Esetleg mondhatjuk: „a gyerek, aki meghal, mielőtt megérhette volna az öregséget, mivel meg nem öregedett, alapvetően nem rendelkezik semmi tudatossággal.” Akárhogy is, még ha azt gondoljuk, hogy nem volt öreg, ő attól még szenvedett a betegségtől és a haláltól, és még azt is kimondhatjuk, hogy szenvedett az öregségtől is, mivel a halála napján öreg volt. Ha nem öregedett meg, hogyan halhatott

meg? Mivel meghalt, elmondhatjuk, hogy a gyerek megöregedett, és elszenvedte az öregség fájdalmát, még ha az élete nem is hozta meg a gyümölcsöt.

Ki meri kimondani, hogy a betegség nem szenvedés? A betegség sajátosan keserű szenvedés. Még ha egy megvilágosodott betegszik meg, még ő is ugyanúgy szenved. Példának okáért maga Sákjamuni Buddha is szenvedett a fém lándzsa büntetésétől és a lóeledel büntetésétől. Miért kellett ezt a büntetést elszenvednie? Amikor Sákjamuni Buddha egy korábbi életének oksági alapján gyermek volt, egy olyan helyen élt, ahol a népszerűség éhezett. Egy nap az éhezők a tengerből egy nagy halat húztak a partra. Mielőtt lehetőségük lett volna megenni, a gyerek, aki a leendő Sákjamuni Buddha volt, fölkapott egy nagy rudat, megközelítette a halat és többször fejbe verte. Még miután megvalósította a buddhaságot, Sákjamuni Buddha feje gyakran úgy fájt, mintha dárdával döfködték volna. Ez volt a fém lándzsa büntetése.

A korábbi élet oksági alapján Sákjamuni Buddha helytelenül beszélt az Út egy gyakorlójához. Így szólt a gyakorlóhoz: „A te gyakorlásod híján van a megfelelő vezeklésnek. Neked lóeledelt kellene enned.” Miután Sákjamuni Buddha elérte a buddhaságot, meghívták egy bizonyos vidékre, hogy a nyarat békés elvonultságban töltsen, de a király nem tett fölajánlást, és neki és a bhiksuinak, a buddhista szerzeteseknek, akik a tanítványai voltak, csak lóeledelt adott enni. Ez volt a lóeledel büntetése. Annak a karmának, amit az oksági alapokon megalkottunk, azt büntetésként a gyümölcs alapon kell átélnünk.

A születés, az öregség és a betegség szenvedése után megjön a halál szenvedése. A halált senki nem üdvözli. Miért? Talán azért, mert az szenvedés.

A szenvedés másik négy fajtája a szeretettől elválasztva levés szenvedése, a nem kedvelttel együtt levés szenvedése, a kívánt dolog el nem érésének a szenvedése, az öt szkandha virágzásának a szenvedése.

Miután mindezek léteznek, a Szútra azt mondja, MINDEN SZENVEDÉS. A gyakorlással elkerülhető a szenvedés három fajtája, a nyolc fajtája, és a szenvedés minden végtelen fajtája. Ez az, amit a Szútra az ÁTLÉPETT MINDEN SZENVEDÉSEN ÉS NEHÉZSÉGEN kifejezéssel kijelent. Írtam erről egy verset:

Vers

*A szenvedés tengerén túl, elhagyjuk a forgó kereket,
Az eső eloszlik, az egek tiszták, a hold teljes fényben ragyog,
A ch'ien forrás az Út-lényeg, bölcs az emberek között.
A romolhatatlan arany test ritka a világban.
Vesd el az életet, kell neked évezredek gyógyszere?
Érd el a kialvást, miért várnál kalpákon át?
Az öt tartózkodásnak vége, a két halál eltűnik örökre.
Bolyonghatsz Kelettől Nyugatig, a Dharma Birodalmon át.*

Magyarázat:

A szenvedés tengerén túl, elhagyjuk a forgó kereket. „A szenvedés tengere” az épp a MINDEN SZENVEDÉS ÉS NEHÉZSÉG. Ha át akarunk jutni minden szenvedésen és nehézségen, először meg kell szabadulnunk az újjászületés hat ösvényének a forgó kerekétől: az istenek, aszurák, emberek, állatok, éhes szellemek és poklok világától.

Az eső eloszlik, az egek tiszták, a hold teljes fényben ragyog. Az újjászületés örvényeitől való megszabadulás ideje hasonlít ahhoz, mint amikor eláll az eső, tiszták az egek, és a telehold fényével betölti az égboltot. A sor az öt szkandha ürességére utal:

A fényes hold az ég boltozatán áll,

Tízezer mérföldre sincs felhő.

Ez az, amit úgy érzékelünk, mintha hamarosan megvalósulna az eredeti bölcsesség, és megvilágosodnánk mindennel kapcsolatban. És akkor ÁTLÉPTÜNK MINDEN SZENVEDÉSEN ÉS NEHÉZSÉGEN.

A ch'ien forrás az Út-lényeg, bölcs az emberek között. Amikor meggyőződted arról, hogy elérted az arhatság első fokozatát, akkor elmondható, hogy a tested tiszta yang. Az *I Chingben*, (a *Változások Könyvében*) a *ch'ien* az első jel, és a tiszta yang lényegiséget jelképezi.

A romolhatatlan arany test ritka a világban. Ha igazolva van, hogy elérted az első szintet, hogy elvágta magad a téves nézetek nyolcvannyolc osztályától, a tested hibátlan arany, ami nagyon, nagyon ritka a világban.

Vesd el az életet, miért kell neked az évezredek gyógyszere? A Shih, Ch'in Dinasztia (Kr.e. 221 – 207) hatodik császára a halhatatlanság taoista csodaszerét kereste, és még expedíciót is küldött P'eng-laira, a Halhatatlanok Szigetére. De nekünk nincs szükségünk arra, hogy a halhatatlanság csodaszerét keressük. Csak juss át minden szenvedésen és nehézségen, és akkor, ha élni akarsz, élhetsz, és ha meg akarsz halni, meghalhatsz. És akárcsak Bodhidharma, birtokába kerülünk az életünknek és halálunknak, és Jáma, a halál ura, nem lesz képes arra, hogy bármit is tegyen velünk.

Érd el a kialvást, miért várnál a kalpákon át? A kialvás a szenvedés Négy Igazsága közül a harmadik, felhalmozás, kialvás és az Út. Ha igazolni tudod a kialvásodat, el tudod érni a nirvánát. Ha megvalósítottad az Utat, nincs szükséged tízezer kalpára, hanem maradéktalanul gyorsan megvalósíthatod a nirvánát (*anupadiseszanirvana*).

Az öt tartózkodásnak vége, a két halál eltűnik örökre. Ha valóban túljutottál minden szenvedésen és nehézségen, elhagytad a forgó kereket, és megszerezted a megronthatatlan vadzsra testet, „a két halál eltűnik örökre”. A „két halál” kérdezhetjük „annyit jelent, hogy kétszer kell meghalunk?” Nem, ez a születés és a halál két fajtájára utal, a test elhatárolt szelete, és a gondolat hullámozásának a születése és halála. Az elhatárolt szelet születése és halála abban ér véget, aki bizonyította az arhatság elérését. A hullámozás életének és halálának a befejezéséhez először a bodhiszattvaságot kell elérni. Avalokitesvara elérte a bodhiszattvaságot, és így a hullámozás élete és halála nem létezik többé. Mind a két halál eltűnt.

Az „öt lakhely” a szenvedés öt lakhelyére utal, melyek az alábbiak:

1. a nézetekben való tartózkodás, amelyet eredetileg a nézetek szeretetében való tartózkodásnak neveztek.
2. a vágyakozás szeretetében való tartózkodás
3. a forma szeretetében való tartózkodás
4. a forma nélküliség szeretetében való tartózkodás
5. a tudatlanság szeretetében való tartózkodás.

A szeretetben való tartózkodás ezen öt módja ragaszkodást eredményez, amely átmegy a szenvedés öt fajtájába. Avalokitesvara megszünteti az öt szenvedést, és ebből következik az utolsó sor, amelyre egy kis figyelmet kell szentelni.

Bolyonghatsz Kelettől Nyugatig a Dharma Birodalmon át. A „bolyongás” a könnyűségre, szabadságra és a nagyon, nagyon, nagyon boldog létre utal. Milyen módon? Elutazhatunk, ahova akarsz „Kelettől Nyugatig”: bármikor, amikor akarunk elmehetünk a Nyugati Paradicsomba, de elmehetünk Keletre is, Aksobja Buddha kristály világába. Még kisebb gondot okoz, hogy itt a szenvedő Szaha világba lépünk. Elkerüljük a követségeknél a vízumért való megjelenés kellemetlen folyamatát. Csak kívánnunk kell a menést és megynünk.

Nem csupán keletnek és nyugatnak, de északnak és délnek, felfelé és lefelé, körös-körül a tíz irányba, ebben benne van az egész Dharma birodalom. Bárhová mész, szívesen fogadnak. Nincs olyan, hogy valahova el akarsz jutni, és nem fogadnak szívesen. Oda mész,

ahova akarsz, és soha nem fognak kelletlenül fogadni. A bolyongás kelettől nyugatig szerte a Dharma birodalomban valóban örömteli, valóban fáradság nélküli, igazán könnyű, igazán szabad és kiegyensúlyozott, ez a valódi valóság és a Dharma birodalom kiegyensúlyozott természete.

SZÚTRA

SÁRIPUTRA

Vers:

*Sáriputra a szilárd és tartós bizonyosság;
A név „pelikánt” jelent – az anyja viselkedését.
A szabályokkal és számádhival befejezett és ragyogó, a gyöngyházfény megjelenik;
A gyakorlat és a megértés egymásra hat, és áttetsző a teste.
Hogyan valósul meg itt a nagy bölcsesség? Mivel az ostobaság jelet hagy.
Már az anyja méhében megszületett az ékesszólás,
A valódi bölcsesség teljes minden emberben,
Ragadd meg a Drágaköves Erdő Csúcson a Tsz’ao patak mellett.*

Magyarázat:

A *Pradznya Paramita Szútra Szívét* Buddha tanítványának, SÁRIPUTRÁNAK címezte, aki Buddha tanítványai közül a legbölcsebb volt. *Sáriputra a szilárd és tartós bizonyosság.* Sáriputra neve szilárdat és tartósat jelent, mivel Sáriputra bölcsessége szilárd és tartós.

A név „pelikánt” jelent – az anyja viselkedését. A sári egy pelikánok családjába tartozó nagy tengeri madár. Magasan repül, és messzire lát. Ha egy hal a tenger felszínéhez közel úszik, a madár rakétaként zuhan alá az ég magasából, kikapja a halat és megeszi. Azért képes ezt megtenni, mert nagyon tisztán képes látni.

Indiában a gyermekek az apjuk, az anyjuk vagy az apjuk és az anyjuk neve szerint kapnak nevet. Sáriputra az anyja vonaláról kapta a nevét. Az anyja a viselkedésének a természete miatt kapta a Sári nevet. A *Putra* annyit jelent, hogy valakinek a fia, így Sárinak a fiát Sáriputrának hívják.

A szabályokkal és számádhival befejezett és ragyogó, a gyöngyházfény megjelenik; Előző életeiben, az életek során, Sáriputra a szabályokat, a számádhit és a bölcsességet a teljes ragyogásig és tökéletességig gyakorolta, és ezen a ponton a gyöngyházfény megjelenik.

A gyakorlat és a megértés egymásra hat, és áttetsző a teste. Ő tanulmányozta és gyakorolta a tanítást, így az ő bölcsessége sajátosan nagy volt, és a teste oly áttetsző, akár az üveg.

Hogyan valósul meg itt a nagy bölcsesség? Mivel az ostobaság jelet hagy. Mi a nagy bölcsesség? A legtöbb ostoba embernek meg van a maga sajátos viselkedése, de Sáriputra nem hasonlított hozzájuk. Az ostoba emberek a fejük tetejére állítva végzik a dolgokat: tisztán beszélnek arról, hogy mit akarnak tenni, de amikor megteszik, zavarosan teszik azt. Ez ostobaság. Sáriputra nagy bölcsessége sohasem zavarodott össze. Mivel ő tisztán tudta és sohasem hagyta zavarosan megvalósulni, és sohasem volt megfordítva.

Már az anyja méhében megszületet az ékesszólás, Emlékezzünk arra, hogy Sáriputra anyja és annak a bátyja gyakran vitakoztak és Sáriputra anyja sohasem tudta meggyőzni a bátyját. De amikor Sáriputrával áldott állapotba került, a vitában mindig le tudta a bátyját győzni. Mivel nem tudta a hűgát túlbeszélni, a báty felismerte, hogy egy kiváló gyermeket fog

a világra hozni, és elment, hogy a tudás külhoni módjait tanulmányozza, nehogy az unokaöccsével szemben szégyenben maradjon. De amire visszatért Sáriputra már elhagyta otthonát, hogy Sákjamuni Buddhát kövesse. /33/

A valódi bölcsesség teljes minden emberben. Nem csupán a tiszteletreméltó Sáriputra rendelkezett nagy bölcsességgel, ez az eredendő bölcsesség mindenkinben megtalálható. De nem mindenki használja, a legtöbb ember megfélekedzik róla. De mindenki rendelkezik vele és képes arra, hogy használja.

Ragadd meg a Drágaköves Erdő Csúcson a Tsz'ao patak mellett. Hol van a valódi bölcsesség? Ez a Tsz'ao pataknál van, és a Tsz'ao patak a Nan-hua kolostornál, Kínában a Kwangtung tartományban a Ma-pa körzetben. A Drágaköves Erdő Csúcs Nan-hua kolostora a Tsz'ao patak, a Hatodik Pátriárka Bodhomandája.

„Oh,” gondolhatja bárki, „az nagyon messze van: Hogyan is tudnék oda elmenni, hogy azt megragadjam? Nem csupán a kommunisták pecsételték le a határokat, még ha oda is engednének, nagyon messze van, nincs arra eszközőm, hogy oda menjek.”

Helyes, azonban egyáltalán nem szükséges elmenni... Mindegyikünknek meg van a Tsz'ao patak melletti Drágaköves Erdő Csúcsa, és egyáltalán nem kell elutazni sehova. A bölcsesség bennünk van. Hogyan találkozhatunk vele? Nyugtassuk el a tudatunk felülről lefelé, engedjük szélnek a hamis tudatunkat. Komolyan és keményen dolgozzunk az elmélyedésünkön. Ha az elmélyedésben ülsz, és a ch'anra figyelsz, akkor az már a Tsz'ao patak melletti Drágaköves Erdő Csúcs.

SZUTRA

A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA.

Vers

„A forma nem különbözik az ürességtől”: a „van” olyan, mint a „nincs”.

’Az üresség nem különbözik a formától”: a különbség a lényegből és a használatból ered.

„A forma maga az üresség”: az igazi forrása a mélyben van.

„Az üresség maga a forma”: a hamis folyam kiszáradt.

A hegyek, a folyók, az egész nagyvilág csupán a tudatosság megnyilvánulásai.

„Álom, látomás, buborék, árnyék” – ilyen az!

Légy gondos, ne kívül keress, tartsd a Középső Utat.

Az okok feszes húrjának a meglazítása az Olyanság megközelítése.

Magyarázat:

Mi a FORMA? Aminek érzékelhető jellegzetessége van, az a forma. Mi az ÜRESSÉG? Ami jellegzetességek nélkül van, az az üresség. Akkor miért mondja a szöveg, hogy A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL, A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA? A szútra kinyilvánítja, hogy a végső jelentés az, amely a legalapvetőbb alapelvigg elhatol.

A hegyek, a folyók, az egész nagyvilág, és minden kamra, folyosó, szoba és lakhely FORMA. Mi a forma? A forma benne van az ürességben. Hol az üresség? Az üresség benne van a formában. A FORMA és az ÜRESSÉG ezért nem nevezhető kettősnek. A FORMA

NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL annyit jelent, hogy nincs megkülönböztető jellegzetességük.

AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL, szintén arra utal, hogy az üresség és a forma nem rendelkezik különböző jellegzetességgel. Az üresség magában foglalja a formát és a forma az ürességet. A felszínen kettőnek látszik, de valóságban egy.

Hogy a formát megvitathassuk, vegyünk példának egy asztalt. Ha azt egy üres helyre tesszük, és az elfoglalja annak a helynek az ürességét, úgy az üresség nem létezik tovább. Vigyük odébb az asztalt, és az üresség azonnal megjelenik. A hely ekkor üres. Mielőtt odébb tettük az asztalt, létezett az üresség? Igen, az üresség ott volt, csak el volt foglalva a forma által. Minden bizonnyal az üres tér nem volt nem-létező. Ahol üresség van, ott van forma? Ott van a forma eredete. Ez a forma, amely üres. Mi megtekintettük és megvizsgáltuk a formát, és így az üressé vált.

Milyen ez? A testet forma-dharmaként jellemeztük, miközben a tudatot ürességként határoztuk meg. A tudat-dharma üresség-dharma, az igazi üresség alapelveként az elérése a tudat. Mivel a test egy forma-dharma, honnan veszi a létezését? Az földből, vízből, tűzből és szélből áll össze, a négy nagy elemből, mely összeáll, és forma-testet alkot. Továbbá létezik egy hely, ahová a négy nagy elem visszatér. Ha egy személy meghal, a víz visszatér a nagy víz elembe, a föld visszatér a nagy föld elembe, a tűz visszatér a nagy tűz elembe, a szél visszatér a nagy szél elembe. Mindegyiknek meg van a helye, ahová visszatér, így a forma többé nem létezik, ezért mondja a Szútra, hogy A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG és hogy A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL. Bár a jelen pillanatban a forma jellemzi, a jövőben ki fog ürülni. Ezért mondja a vers, *A forma nem különbözik az ürességtől, a „van” olyan, mint a „nincs”*. Bár valami „van”, a „van” a „nincsel” azonos.

Az üresség nem különbözik a formától, a különbség a lényegből és a használatból ered. Az üresség és a forma nem különbözik, mégis figyelembe lehet venni a lényeg és a használat meghatározását. Az üresség az üres lényegiségre utal, amíg a forma az üresség működése. Bár a lényeg és a forma külön jelenik meg, alapjában véve egyek.

A forma maga az üresség, az igazi forrása a mélyben van. Ha valójában tudjuk, hogy A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, annak a valódi forrása a mélyben van. Az igazi forrásunk eléretett, és azt teljesen megértettük.

Az üresség maga a forma, a hamis folyam kiszáradt. Ha valóban megértetted, hogy AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA, akkor nincs hamis gondolkodás, megszűnt a „hamis folyam”.

A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. Kimondható, hogy ez a tapasztalat az Úton való gyakorlásodnak a különleges hozadéka. Azt is mondhatjuk, hogy a forma a „szép forma” minden egyes változatára utal, ami a nemi dolgokról való beszéd kínai írásjele. A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL. Az Út műveléséből eredő megvalósítás valódi megtapasztalásából származó gyönyör jellegét a „forma-dharmából” származó boldogsággal egynek lehet tekinteni. Ezért A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. Itt elérjük a gyakorlásból származó gyönyörűséget, amely több trillióval meghaladja, mint a férfi-nő kapcsolatot.

Ezért amennyiben a formában képesek vagyunk megérteni az üresség alapelvét, és a továbbiakban nem ragaszkodunk, kapaszkodunk, elutasítunk és szerzünk, az az üresség. AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL, mivel AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA. Az ürességben megtapasztalod az alapvető boldogságot, és „a hamis folyam kiszárad:” ugyanebben az időben megszűnik létezni a hamis gondolkodásunk is? Miért? Mert elértük azt a boldogságot, amely nagyobb, mint ami a formából ered. Hagyjuk távozni a hibásan gondolkodó tudatot.

A hegyek, a folyók, az egész nagyvilág csupán a tudatosság megnyilvánulásai. A hegyek, a folyók és az egész nagyvilág mind forma-dharma, amely mind csak azért jelenik

meg, mert a tudatunkban lévő tudatosság megkülönböztet, ha a megkülönböztető tudatosságot át tudjuk alakítani, akkor az összes hegy és folyó, az egész nagyvilág nem létezik tovább.

Álom, látomás, buborék, árnyék – ilyen az! [34} Minden olyan, mint az álm. Mindenki ismeri az álmot, mivel mindenki álmodott már, de ha megkérdezek bárkit, hogy miért van egy bizonyos álma, a válasz bár pontosnak látszik, de valószínűleg nem lesz tökéletes. Elmondhatjuk, „Amit tettem nappal, arról álmodok éjjel.” Vagy talán azt mondjuk: „A múltban megtapasztaltam valamit, és ennek eredményeképp most álmodok róla.” Azonban időnként olyanról álmodunk, amit nem tapasztaltunk meg azelőtt. Hogyan tudjuk ezt megmagyarázni? Nem tudjuk, és azt sem tudjuk elmondani, hogyan ébredünk föl az álmunkból. Ez nagyon homályos és nagyon összezavart. Amint felébredünk az álmunkból, el is felejtjük. Gondoljuk csak erre. Van egy álmunk, és nem kell tíz óra hozzá, hogy teljesen eléfeledjük.

És most vegyük tekintetbe az elmúlt életeink eseményeit. Azt gondolhatjuk: „Nem hiszem, hogy léteznének elmúlt életek. Ha éltem volna a múltban, miért nem emlékezem rá?” mérjük össze vele az álmunkat. Elmúlik a nap, és elfeledjük az elmúlt éjszaka álmát. Mennyivel kevésbé emlékezhetünk az elmúlt élet eseményeire.

Ha egy ember arról álmodik, hogy gazdag és jelentős személy, és az álmában valaki odamegy hozzá, és azt mondja az álmodónak, „Te gazdag vagy, nagy hivatalod van, valamint sok fiad és lányod, és jelentős javaid, de ez nem igaz, ez csupán álm.” Az álmodó nem hiszi el, hogy ez igaz, hanem így felel, „Micsoda? Én hatalmas vagyont halmoztam föl, magas hivatalban vagyok, sok fiam és lányom van, valamint óriási vagyonom. Hogyan álmodhatnám mindezt? Tekintet nélkül arra, hogy mi történik, az álmodó nem hiszi el, hogy mindezt álmodja.

Felébredvén fölismeri hogy álmodott, anélkül, hogy valaki közölné vele. „Azt, hogy olyan sok pénzem van, hogy hivatalos személy vagyok, hogy sok fiam és lányom van és nagy vagyonom, az mind álm volt csupán.” Az nem volt igaz.” Tudja, anélkül, hogy szólnának neki. Miért? Azért, mert fölébredett az álmából.

Tudnod kell, hogy mi most álmodók vagyunk. Igazat szólok, mondván, hogy álmodók vagyunk, de te nem vagy képes elhinni. Várj, amíg gyakorolsz, gyakorolj, hogy megértsed, és „Ó, hát minden, amit eddig tettem, álm volt csupán.”

Mit jelent a „látomás”? Példának okáért a bűvész alkot a semmiből valamit, és a valamit semmivé tudja tenni. Mégis, habár a kisgyermek a változás ilyesfajta látomásait nem méri föl, és bűvészkedést valóságnak hiszi, a felnőtt átlát a bűvész átalakításának a csalárdságán. A látomást annak ismeri föl ami.

A „buborék” a vízen úszó buborékokra utal, amelyek rövid idő alatt szétpukkannak. Azok is mulékonyak.

Az 'árnyék' sajátosan a személy árnyékára utal. Valóságos-e a személy árnyéka? Mi is láthatjuk, hogy az árnyék valótlán, de nézzük csak, itt van és létezik. Ha azt mondjuk, hogy valóságos, kíséreljük nem megragadni, nem tudjuk. Nézzük, és ott az árnyék, de ha össze akarjuk fogni a kezünkkel, nem tudjuk megragadni. Most valóságos vagy nem az? Mondjuk, hogy valótlán, de hát létezik. Mondjuk hogy valós, de nem tudjuk fölmarkolni.

Honnan jön az árnyék? Az a testünk északi oldalán található. A *yang* oldalon, a napos déli oldalon, nincs árnyék. A *yin* oldalon, az árnyék követ, bármerre megyünk. Az árnyék, amelyről a versben szólok, hasonlat. Akár egy szellem, bármerre megyünk, jön utánunk. Mihelyt a szellemektől féltő ember egy sötét árnyékot lát, a szívét rettegés fogja el. A szíve ver, puff, puff, puff. „Ó, egy szellem közeleg!” Ez egy szellem, habár valójában egy árnyék volt csupán.

Amíg élünk, az árnyék csak árnyék, de amikor meghalunk, és már nincs testünk, az árnyék szellemmé változik, és az az oldal, amelynek nincs árnyéka, istenné változik. Az isten és a szellem, akárhogyan, nem kettő, azok egyek. Ha tele vagyunk *yang* erővel, arra az oldalra

mozdulunk el, ahol nincsen árnyék, ha *yin* erővel vagyunk tele, az árnyékos oldal felé mozdulunk el. Arra az oldalra mozdulunk, ahol nagyobb a vonzásunk. Ha sok az érdemünk, az egekbe emelkedünk. Ha a vétkeink karmája a nagyobb, a poklokba zuhanunk. Ezért mondja a vers: „Álom, látomás, buborék, árnyék” – *ilyen az!* Ez csak az a mód, ami.

Légy óvatos, ne kívül keress, tartsd a középső utat. Nem kell kívül keresnünk önmagunk, minden bennünk van.

Az okok feszes húrjának a meglazítása az Olyanság megközelítése. Mi az okok feszes húrja? A vágy gondolatai.

A tudatban lévő kapzsiság az okok feszes húrja,

A tudatban lévő harag az okok feszes húrja,

A tudatban lévő ostobaság az okok feszes húrja.

Az élet megragadása az okok feszes húrja,

A lopás az okok feszes húrja,

A szokásostól eltérő vágy az okok feszes húrja,

A hamis beszéd az okok feszes húrja,

Az alkohol, a drog, és hasonló az okok feszes húrjai.

Lazítsd meg az okok feszes húrjait és csatlakozz az Így Jött, a Tathágata családjához. A feszes húrok meglazítása a buddhaság megvalósításához való közeledés, az „Olyanság megközelítése”. Azt, aki a buddhaságot megvalósította, Így Jöttek nevezik. A meg nem valósított buddhaságra mondjuk, hogy az „Olyanság megközelítése”. Csak az, aki elindult, válhat „Olyanná”. Hova érkezik? Ahol a Buddha van. Az olyanság minden, ami az alapelvvel, a megismeréssel [noumenon] tökéletesen egyesül. Nem a legkisebb dolog rossz, minden helyes. Ez az „Olyanság megközelítése.”

Az ÜRESSÉG az igazi üresség, a FORMA csodálatos létezés. Az igazi üresség nem üres, mivel az csodálatos létezés. A csodálatos létezés nem létezés, mivel az a valódi üresség. Honnan bukkan föl az üresség? Ott bukkan föl a forma-dharmából, ahol létezés van. Mivel a forma-dharma is az ürességből bukkan elő, a Szútra azt mondja, A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL, A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA. Így ki kell mondani, az igazi üresség nem üres, és a csodálatos létezés nem létezik. A nemtudás közepette megérteni annyi, mint lemerülni a Dharma alapvető forrásába, az a buddhadharma általunk való igazi megértése.

Vegyük példaként a már megtárgyalt álmot. Ha nem értjük az álmunk és a jövetelének a forrását és a távozásának érverését – ha nem értjük, hogyan birtokoljuk az álmot, és az álomból hogyan ébredünk föl – akkor nem tudjuk, hogyan születünk, és hogyan halunk meg. Megérteni, miközben nem tudunk ez a megvilágosodás. Ezért mondja a vers, „A forma maga az üresség, az igazi forrása a mélyben van.” Ezt az igazságot a megvilágosodásban értjük meg.

„Az üresség maga a forma: a hamis folyam kiszáradt.” A hamis gondolkodás kivágatott, így az nem létezik többé.

Ha meg akarod érteni az üresség és a létezés tanítását, akkor oda kell vetned egy pillantást, ahol nincs se üresség, se forma. A nagy mester, Hui Neng, a hatodik pátriárka, mondotta, „A jó gondolatok hiányával és a rossz gondolatok hiányával, ebben a pillanatban milyen a Legfelsőnek, Hui-mingnek az eredeti arca?” [35] A „jó gondolatok hiánya” az üresnek nem lenni, a „rossz gondolatok hiánya” a formát nem birtokolni. A hely, ahol nincsenek se jó gondolatok, se rossz gondolatok az, ahol nincs se, üresség se létezés. El kell jönnünk, meg kell néznünk, és megvilágosodunk ott, ahol üresség is van meg létezés is. És akkor képesek leszünk megérteni, hogy A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, és AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL.

Az igazi ürességben igazi forma van, az igazi formában igazi üresség. Ebből következik, hogy a forma-dharma az üresség eredeti lényegisége, és az üresség-dharma a forma arca. Ezért mondtam, hogy a forma-dharmában van üresség és az üresség-dharmában van forma.

Példának okáért a hegy egy forma-dharma, ha a hegyet elegyengetjük, az üresség jelenik meg. Mielőtt a hegyet elegyengettük volna, az üresség létezett, vagy nem létezett? Létezett. „Ha üresség létezik, létezhet-e a forma is?” a forma is létezik. Így láthatjuk, hogy ahol az üresség létezik, ott létezhet a forma is. Az üresség és a forma egy.

A forma és az üresség hasonlít a vízhez és a jéghez. Miért van itt forma? Az ürességben előfordul a jéggé való átalakulás. Az ürességben összegyűlik a finom por, összetapad, és formává változik. Ha széthullik, ott az üresség. Ezért az üresség forma és a forma üresség. Hogyan zajlik le a formába való átalakulás? Ha hideg az időjárás, a levegőben lévő hideg átalakítja a vizet jéggé. Ilyen módon lesz forma az ürességből. És hogyan alakul át az üresség formává? Az időjárás felmelegszik, és a jég elolvad. „Azonban,” mondhatjuk „a por nem olvad el.” Emlékezzünk csak arra, hogy ez az egész hasonlat, és nem foglalja magában, hogy a por az jég.

Mivel tartok attól, hogy az alapelvet nem fogják megérteni, a víz és a jég hasonlatát kell kölcsönvennem. Azonban ne ragadjunk bele, és ne tételezzük föl, hogy a por és az üresség úgy alakul át, mint a víz és a jég. Így gondolkodni pont olyan, mint még egy fejet tenni a fejünkre. Ilyenfajta kapcsolat egyáltalán nem létezik, mégis, amikor az alapelv magyarázatára sor kerül, a ragaszkodás újabb szintjét tesszük hozzá. Ha ennyire ragaszkodunk, nincs arra mód, hogy megtanítsam az üresség és a forma nem kettős tanának a megértését. Így addig kell várnunk, amíg saját magunk bele nem tekintünk magunkba, és rá nem ébredünk az alapelvre. Akkor talán megértjük.

Bár mindenféle forma-dharma létezik, alapvetően a forma-dharmát három nagy osztályozás szerint lehet leírni:

1. Forma, amelyet látni lehet, és ki lehet egészíteni, amit kiegészíthetőnek (*sapratigha*) és láthatónak (*sanidaršana*) nevezünk.
2. Forma, amely kiegészíthető de nem látható, amit kiegészíthetőnek és nem láthatónak (*anidaršana*) nevezünk.
3. Forma, amely se nem látható, se nem kiegészíthető, amit nem kiegészíthetőnek (*apratigha*) és nem láthatónak nevezünk. [36]

A forma-dharma három fajtája az észlelés hat tárgyának a mezején [37] különböztethető meg: látvány, hang, szag, íz, a tapintás tárgya és a dharmák.

Mi a kiegészíthető, látható forma? Ezek azok a dharmák, amelyeket látunk, és amelyekkel megalkothatunk egy dharma-párt. Emberek, önmagunk, mások és élőlények, hegyek, folyók, a nagyvilág, minden látható forma tízezer jelensége, mindegyik a forma-dharmák közé sorolva.

A kiegészíthető, láthatatlan formákhoz hozzátársulhatsz, de nem láthatod azokat. Ide tartoznak a hangok, a szagok, az ízek és a tapintás tárgyai, mindegyik kiegészíthető, de nem látható. Példának okáért hozzátársulhaunk egy hanghoz, amely az érzékelésünk tárgya, és eljuthatunk egy kiegészítő viszonyuláshoz avval, amit hallunk: „Ó, ez a hang kellemes”, vagy „Az nem hangzik olyan jól.” Te hozzákapcsoljuk magunk, a tudatos elmében megszületik a megkülönböztetés, pedig képtelenek vagyunk arra, hogy meglássuk a hangot. Mondja meg már valaki, milyen színű a hang? Zöld, sárga, vörös vagy fehér? Nincs színe. Jó, akkor négyszögletes vagy kerek? Megint nincs válasz. A hangból semmi lényeges látható megjelenés nem jön létre. Így ennek a forma-dharmának az osztályai kiegészíthetőek, de nem láthatóak.

A hang egy olyan forma, amely az érzékelés tárgya, azaz, az öt szkandha – forma, érzés, érzékelés, alakítás, és tudatosság – forma-szkandhájához tartozik. És így van ez a szaggal is.

Hozzátársulhatsz a szaghoz, amely az érzékelés tárgya, tudhatod, hogy bizonyos illat jelen van, de hogyan néz ki? Nem láthatod? Mindazonáltal létezik, de mivel nincs látható megjelenése, csupán a tudatában vagy, érzékeled, anélkül, hogy látnád.

A nyelvedet használod az ízleléshez, egyedül a nyelvet képes megállapítani, hogy ízletes-e vagy élvezhetetlen. De az öt íz – savanyú, édes, keserű, csípős vagy sós – rendelkezik-e látható megjelenéssel? Hogy néz ki? Nem láthatjuk őket.

Testünk beborítjuk finom selymekkel, amelyek melegek és kényelmesek. Sima érintésük a bőrödön nagyon természetes és kellemes érzés. Mi hasonlít ehhez az érzéshez, az érintés tárgyához, amely az érzékelés tárgya? Milyen látható megjelenése van? Nem láthatjuk. Az érintés tárgya, amely az érzékelés tárgya, szintén kiegészíthető, láthatatlan forma, amelyhez kapcsolódhatunk, de nem láthatjuk.

A látvány, a hang, az illat, az íz, az érzékelés tárgya, az érzékelés hat tárgyából az első öt – talán elmúlik, talán folytatódik az elme-tudatosságunkban, ahol minden árnyékot hagy. Mi az árnyék? A szemünk, mondjuk, lát egy színt, és az elme-tudatosságunk tudja, „Amit most láttam, piros volt. Sárgát és zöldet is láttam.” Bár a szín eltűnt, a nyoma ott maradt az elme-tudatosságunkban. Csak az árnyéka maradt. Ugyanez igaz a hangra, illatra, ízre és az érintés tárgyára. Tartsuk fenn, hogy bizonyos jelenségek léteznek, és azok már el is múltak, tartsuk fenn, hogy azok nem léteznek, de még emlékszünk rájuk. Bár az érzékelés tárgya többé nincs jelen, bár az események elmúltak és az érzések távoztak, az árnyak elraktározódtak az elme-tudatosságban, és ezeket hívjuk dharmáknak, az érzékelés hat tárgya közül a hatodiknak. Ez a forma-szkandhához tartozik, de nem kiegészíthetőként és nem láthatóként osztályozzuk, mivel ahogy kapcsolódni kívánunk ahhoz a dharmához, amely az érzékelésünk tárgya, úgy látjuk, hogy az már eltűnt, nem létezik többé. Azt mondjuk, hogy nem létezik, mégis még ott van az elme-tudatunkban, mintha bele lenne róva egy deszkába. Az árnyék létezik, de nincs arra mód, hogy lássuk, hogy halljuk, hogy megállapítsuk az eredeti jellemzőjét. Így az érzékelés első öt tárgyának az árnyéka az elme-tudatosságba hull, és nem kiegészíthető, nem látható formává válik.

SZÚTRA

UGYANÍGY VAN AZ ÉRZÉS, AZ ÉRZÉKELÉS, A KELETKEZÉS, ÉS A TUDATOSSÁG.

SÁRIPUTRA, MINDEN DHARMA MENTES A JELLEGZETESSÉGTŐL, AZOK NINCSENEK MEGALKOTVA, NINCSENEK LEROMBOLVA, NINCSENEK BESZENNYEZVE, NINCSENEK MEGTISZTÍTVA, SE NEM NÖVEKEDNEK, SE NEM CSÖKKENNEK.

Magyarázat:

Így van a forma-szkandha és UGYANÍGY a többi négy szkandha: AZ ÉRZÉS, AZ ÉRZÉKELÉS, A KELETKEZÉS, ÉS A TUDATOSSÁG. Ezeknek ugyanolyan a természete, mint a formának. Ahogyan a forma nem különbözik az ürességtől, úgy ezek sem.

Az érzés nem különbözik az ürességtől,

Az üresség nem különbözik az érzéstől.

Az érzés maga az üresség,

Az üresség maga az érzés.

Az érzékelés nem különbözik az ürességtől,

Az üresség nem különbözik az érzékeléstől.

Az érzékelés maga az üresség,

Az üresség maga az érzékelés.

A keletkezés nem különbözik az ürességtől,
Az üresség nem különbözik a keletkezéstől,
A keletkezés maga az üresség,
Az üresség maga a keletkezés.
A tudatosság nem különbözik az ürességtől,
Az üresség nem különbözik a keletkezéstől.
A keletkezés maga az üresség.
Az üresség maga a keletkezés.

Ezért mondja a Szútra szövege, UGYANÍGY VAN... Az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság ugyanaz, mint az üresség és a forma.

Az érzésről, az érzékelésről, a keletkezésről és a tudatosságról sokszor beszéltem. Honnan jön az érzékelés, az érzés, a keletkezés, a tudatosság, és hová megy az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság? Végző soron mi az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság? Meg kell értenünk, mi azoknak a lényegisége, mivel a lényegiség megismerésén keresztül meg fogjuk érteni azok működését. Amikor megértjük azok működését, tudni fogjuk, hogyan szüntessük meg azokat. Fel fogom az érvelés néhány közérthetőbb szintjét használni ahhoz, hogy ezt megvilágítsam.

Mi a FORMA? A test a forma-dharmák közé tartozik, mivel forma, és „forma-testnek” nevezük. A forma-testünknek van egy megjelenése, de ha annak az eredetét keresed, azt üresnek fogod találni. Ezt is már sokszor bemutattam. Ha a négy nagy elem, névszerint a föld, a víz, a tűz és a szél, egyesül, létrejön a test. Ez az, amit a forma birtoklása jelent. Együttműködve az elemek egy megtestesülést hoznak létre. Ez a megtestesülés a négy feltételes ok eredménye: a föld, amelyet a szilárdság és tartósság jellemez, a víz, amelyet a nedvesség jellemez, a tűz, amelyet a hő jellemez és a szél, amelyet a mozgás jellemez. Ha a négy feltételes ok fölbomlik, mindegyik rendelkezik egy hellyel, ahova visszatérhet, ezért a test üressé válik. Ahogyan a Szútra mondja: A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL.

A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL: ez a valódi üresség. AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL: ez a csodálatos létezés. A valódi üresség csodálatos létezés, és a csodálatos létezés valódi üresség. Ez nem az az eset, hogy a valódi ürességen kívül létezik egy csodálatos létezés, és nem is az az eset, hogy az egyik irányba elmozduló csodálatos létezés fölfedi a valódi ürességet. Ami igazi üresség, az épp a csodálatos létezés! Ami a csodálatos létezés, az épp az igaz üresség! A világegyetem teremtése előtt mielőtt az egy szülője megszülte volna az egyet, az eredeti felszín síkján a Buddha és az érző lények között a legcsekélyebb különbség sem létezett. Ahogyan a Szútra mondja: A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL. AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. A négy főelem átalakítja magát és a forma-testben, az anyagi testben egyesül, amely látható megjelenéssel rendelkezik.

Amikor a test megtestesül, hasonlít az örömteli ÉRZÉSHEZ. És létezik az érzés három fajtája, amely megfelel a szenvedés három fajtájának:

A szenvedés érzése,
A boldogság érzése,
Az érzés, amelyet sem a szenvedés, sem a boldogság nem jellemez.

Félünk a szenvedéstől? Minél inkább tartunk a szenvedéstől, annál több szenvedés létezik. Így feleljük azt, „Nem félek a szenvedéstől.” Csökken a szenvedés? Mivel nem tartunk a szenvedéstől, a szenvedés bár nem csökken, mégis azt mondhatjuk, hogy nem létezik. És amennyiben nem tartunk a szenvedéstől, a szenvedés alapjaiban véve nem létezik. Amennyiben tartunk a szenvedéstől, egyre több szenvedés létezik, egyre több szenvedésnek leszünk tudatában. És minél több szenvedésnek leszünk tudatában, annál több és több szenvedés fog létezni.

Ha megtapasztaljuk a szenvedés érzését, úgy fogjuk érezni, hogy mi vagyunk azok, akik az egész világon a leginkább szenvednek. Akármit is érzünk, az szenvedés. Van egy tanítványom, aki így érez. Ha tanul, szenvedve tanul. Ha eszik, keserű dolgot eszik. (Kínaiban a k'u jel „keserűt” is és „szenvedést” is jelent.) De ha nekilát a munkának, nem érez szenvedést, nem bosszankodik a kemény munka miatt, a boldog munkát kedveli. Ebben a világban ritkán találkozunk boldog munkával, és ha van, az egyszerűen a szenvedés birtoklásának az eredménye.

A „boldogság érzete” a gyönyör minden fajtájára utal. Úgy érzed, hogy egy kocsit birtoklása boldoggá fog téged tenni, de miután megvetted a kocsit, egy repülőgépet is szeretnél. Ha van egy repülőgéped, egy vitorlás hajót szeretnél vásárolni, esetleg egy holdrakétára vágysz. De ha megbetegszel, a holdon nincs orvos, így meghalsz a holdon, és hold-kísértet lesz belőled. Ez a lét most boldogság vagy szenvedés? Te lettél a „hold-kísértet”. A boldog érzések a szenvedés okai. Néhányan azt mondják, hogy azok kellemesek, de azok csupán a tudatunkat töltik tele egyre nagyobb szemétdarabokkal.

Megkérdezhetjük, „hogyan lehet a helytelen gondolatoknak ezen fajtáit megállítani?” Tán olyan érzésekkel kéne rendelkezünk, amelyeket nem jellemez sem a boldogság, sem a szenvedés? Valaki kijelentheti: „Nem akarok szenvedni, és boldog sem akarok lenni. Egy teljesen átlagos életet akarok élni, és el akarom azt feledni.” Nem rossz. Azonban egy ilyen életben elmondhatjuk, hogy teljesen tönkrementünk. Üzletelünk, és nem teszünk szert haszonra, és ugyanakkor nem is megyünk tönkre. Nem keresünk pénzt, de nincs hiányunk sem. Ötven millió volt a kezdeti vagyonunk, és még van ötven milliónk. Se, se veszteség, ez az, amit az az érzés jelent, amit nem jellemez se boldogság, se szenvedés. Elpocsékoljuk az erőfeszítésünk és sárba dobjuk a hasznunk. Belépünk ebbe a teljesen összekuszált világba, és teljesen összekuszálva hagyjuk el. Rosszul alapozzuk meg a vagyonunk, és rosszul vezetett a számlánk. Következésképp, erre mondják „zavarodottságban jönni és távozni”. Ez csak több zavart eredményez, és nincs benne semmi érdekünk.

Ami a TUDATOSSÁGOT illeti, bizonyára helytelen gondolatokkal rendelkezünk, ha az élvezetre törekszünk. Nem vagyunk képesek meglenni nélküle. „Hogyan gondolhatnám ki egy kocsit vételének a módját? Hogyan vehetnék egy szép házat? Hogyan gondolhatnám ki egy gőzhajó vételének a módját? egy repülőének? A helytelen gondolatok elsuhannak és visszatérnek, a hajunk pedig megőszül. Miért? A helytelen gondolatoktól őszül meg. Amint helytelenül gondolkodunk, a hajunk őszülni kezd.

Amikor éjszaka az ágyban fekszünk, ezernyi tervünk van, ahogyan már az előbb említettem. Időnként korán fölkelünk, hogy megvalósítsuk. Időnként az alvás tűnik kellemesnek, és tovább alszunk. A KELETKEZÉS alapvetően a karma tevékenysége, és ez az, amely alapján véve a helytelen gondolataink létrehozza.

Most az öt szkandháról szeretnék szólni, ahogyan az a testünkben föllelhető.

1. A test a forma-szkandha
2. Ha egyszer forma-szkandhával rendelkezünk, akkor az élvezet és a gyönyör érzésével is rendelkezünk.
3. ha a gyönyörre vágyunk, utat engedünk a helytelen gondolkodásnak, ami tudatosság. Hogyan valósíthatom meg, amit akarok? Hogyan merülhetek el a gyönyörbe?
4. Menned kell, és tenned kell, ez a keletkezés.
5. A cselekvés megkövetel egy bizonyos mennyiségű bölcsességet, tudatosságot, amely a csekély értelemnek egy fajtája, amely annyit ér, mint egy hajsza.

Ha a „csekély-bölcsesség padlásán” [38] élünk, akkor a csekély bölcsességünkkel a csekély bölcsesség megértésével törődünk, egy kis darab bölcsesség egy kicsiny padláson. Lehet-e itt nagy előrelépés? Nem. Egy nagyon kicsi társaság egy nagyon kicsi padláson nem alkot nagy üzletet.

Ahhoz kell bölcsességgel rendelkezünk, hogy a tervünket ténylegesen végigvigyük. Ha van egy tervünk, és azért tényleges erő kifejtést teszünk, akkor megvalósítjuk a helytelen gondolkodásunk céljait és elérjük a gyönyört, amit kerestünk. Akkor ellátjuk a testünket avval, amit kíván és keres. A testünk elérte a célját. „Óh... minő élvezet! Ahhh...” És az élvezet tart öt percig. A nagy erő kifejtéstől megpattannak az ereink és jön a halál. Elmondhatjuk, hogy az élvezet nem tartott soká. Mi volt ez az egész? Ez csupán az öt szkandha volt.

Az öt szkandha épp öt módja az egyesülésnek, egy társulás létrehozásán való közös tevékenységnek. Ha egy társulás egyszer létrejött, újra és újra létre fog jönni. Újra és újra. A *Világ Kincse Bodhiszattva Múltbéli Fogadalmi Szútráról* [39] szóló előadásban ezt a következőképp magyaráztam meg: a szkandha-társulás bárhol kinő, akár a vadszőlő, amit soha nem lehet kivágni. Ha egyszer megnyílt az Öt Szkandha KFT, akkor mindig nyitva lesz, mindig érezzük, hogy van remény. Mi a remény? „Ah! Ebben az életben nem kerestem sok pénzt, de várok a következő életig, ahol képes leszek valamennyit keresni.” Ki tudja, hogy a következő életben létezik-e majd akár egy csekély tőke is?

Ez olyan, akár a szerencsejáték. Arra vársz, hogy nyerj egy kis pénzt, de amikor meghúrod a nyerőgép karját, a pénz behull a gépbe, és a ház nyer. Nem is tart sokáig. Először reménykedtél a nyereményben, de a végén vesztettél. Ugyanez van a testünkkel, mégis szerencsét próbálunk vele. Miért akarunk úgy nyerni vele, mintha pénz lenne? Mivel még nem láttunk át rajta, és nem ismerjük azt, ami az ég és a föld között sokkal finomabb, csodálatosabb és felfoghatatlanabb. Ezek az állapotok mind léteznek, és mi még egy lépést sem tehetünk feléjük.

De van egy lépés, amely sokkal ezoterikusabb és sokkal mélyebb. Mi a teendő? Tüntessük el a kapzsiságot a tudatunkból. Ez annyit tesz, hogy nem hajszoljuk a pénzt, de nem is szórjuk el. Ily módon saját részként megőrizhetünk valamennyit [40], hogy gyakorolhassunk. Ez az, amit úgy hívunk, hogy „visszatérés az eredeti forráshoz”. Ekkor hazatérhetünk.

Vers

*Érzés, érzékelés, keletkezés és tudatosság olyanok, mint az üresség és a forma,
Újra szólít, „Sáriputra, figyelj rá és hallgasd!”
„Minden dharma mentes a jellegzetességtől?” hiányolja a saját természetét,
„Azok nincsenek megalkotva, nincsenek lerombolva,” azok hangtalanul hatolnak át,
„Nincsenek beszennyezve, nincsenek megtisztítva”, elkülönültek a romlasztó
erkölcstelenségtől,
„Se nem növekednek, se nem csökkennek,” – bevilágítják a sötét és titokzatos közeget,
A tiszta és mély végső csendben túllépünk minden teremtésen:
Hirtelen ráébredés az én és a dharmák eredeti tökéletes egyesülésére.*

Magyarázat:

A forma három fajtája – a kiegészíthető, látható forma, a kiegészíthető, nem-látható forma, a nem-kiegészíthető, nem-látható forma – már föntebb magyarázatot nyert. Ezen három alapvető meghatározás által lehetséges meghatározni a további tizenegy forma-dharmát. Ez az öt észlelő képessége [41] – a szemek, a fülek, az orr, a nyelv és a szem – és ehhez hozzájön az észlelés hat tárgya – a látvány, a hang, az illat, az íz, az érintés tárgya és dharmák. Az öt észlelő képesség az észlelés hat tárgyával alkot párt. Egybevéve ezek alkotják a tizenegy forma-dharmát, amelyek megtalálhatóak a forma három általánosabb megkülönböztetésében.

Hogy átvizsgáljuk, a szemünk előtt megjelenő minden szennyezett jelenség, minden, aminek látható megjelenése van, az kiegészíthető, látható forma. A forma-dharma négy kiegészíthető, nem látható fajtája a hang, az illat, az íz, és az érzés tárgya. A „tudat megtapasztalható formái” – azaz a dharmák – szintén a forma-dharma részei, és azokat nem kiegészíthető és nem látható formaként határozhatjuk meg. Ha a formák ezen fajtáit megpróbáljuk meglátni, nem látunk semmit, és nem leszünk tudatában a jelenlétüknek, a gondolatainkban mégis tudni fogunk róluk. Az árnyék, vagy a tudat észlelhető formái – a tudat-szennyezők – szintén formák, olyasféle formák, amelyek az elme-tudatosságunkon belül helyezkednek el.

A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, és az érzés, a gondolkodás, a cselekvés és a tudatosság is üres. Ezek ugyanazok, mint a forma, amely az érzékelésnek egy tárgya. Honnan jön a forma, amely az érzékelésnek egy tárgya? A hat formának, amely az érzékelésnek egy tárgya a hat megtapasztalható képességgel való párba állítása hozza létre a hat tudatosságot, amelyben a forma megkülönböztetése létrejön. A hat észlelő képesség sajátos természete (azaz a mindegyikkel összekapcsolt tudatosság) - a látás, a hallás, a szaglás, az ízlelés, az érzés és a tájékozottság – üres. Mivel a természet üres és a forma a természetből ölt testet, a forma is üres. Más szóval a formában benne van az üresség. Nem kell a formát elhagynunk, hogy fölleljük az ürességet.

Most szólnom kell a formáról és a látvány-természetről. Melyik létezett előbb a kettő közül? Ha a forma létezett előbb, hogyan tudott megtestesülni, ha nem volt látás? Ha azt mondjuk, hogy a látás létezett előbb, mire irányult a látás-természet, ha nem volt forma? Így, ha nincs forma, a látás-természetnek nincs szerepe. Ezért úgy a látás-természet, mint a forma alapján véve üres. Az egyoldalú természetet nem növelhetjük avval, hogy ragaszkodunk hozzá, és nem ragaszkodhatunk az eszméhez, hogy a létezés maga a létezés, és az üresség maga az üresség. Az üresség és a létezés eredeti megkettőzöttség az igazi üresség, és csodálatos létezés, mely megteremti a csodálatos tevékenységet. Sokan, akik nem értik a Buddhadharmát, és azt gondolják, hogy az bizonyára üres, azok látják a létezést, és azt gondolják, hogy az bizonyára létezik. Miután nem értik az üresség és a létezés nem kettősségének az alapelvét, magukon kívül keresgélnek, egy másik fejet keresnek, hogy a már meglévő fejükre tegyék, és a hamis gondolkodás rabságába esnek. Amikor a Buddha a *Szív szútrát* elmondta, a csodálatos Dharmát, az üresség és a létezés nem kettősségének az alapelvét nyilvánította ki.

Érzés, észlelés, keletkezés és tudatosság olyanok, mint az üresség és a forma. / És újra szólít, „Sáriputra, figyelj rá és hallgassd!” / „Minden dharma mentes a jellegzetességtől,” hiányolja saját természetét

Az öt szkandha – a forma, az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság – minden dharma általános osztályozása, amelyet a 100 dharmába tovább lehet rendszerezni: tizenegy forma-dharma (*rúpa*), nyolc tudat-dharma (*csitta*), ötvenegy a tudathoz tartozó dharma (*csaitaszika*), huszonnégy nem egymásraható dharma (*csitta viprajukta*), és a hat feltétel nélküli dharma (*aszamszkrta*).

A tizenegy forma-dharmáról már föntebb szözlöttünk, az az öt észlelő képesség és a hat észlelt tárgy kapcsolata. A nyolc tudat-dharma a következő:

1. a szem tudatosság
2. a fül tudatosság
3. az orr tudatosság
4. a nyelv tudatosság
5. a test tudatosság
6. a tudat tudatosság
7. a szennyező tudat tudatosság
8. a raktár tudatosság (*álaja*).

A tudattól függően ötvenegy dharma létezik. Ezek magukba foglalják az érzés és az érzékelés két szkandháját. A keletkezés szkandhája a huszonnégy nem egymásraható dharmából áll össze. Ehhez jön még a hat feltétel nélküli dharma. Ez együttesen 100 dharma.

Maitreja bodhiszattva Sákjamuni Buddha idejének minden tanítását a dharma 660 csoportjába alakította át. Mivel a 660 dharma túl sok, ezt később Vasubandhu és Aszanga bodhiszattvák 100 dharmába foglalták össze. [42]

A vers azt mondja, „'minden dharma mentes a jellegzetességektől' hiányolja saját természetét”. Más szavakkal, az öt szkandha-dharma – a forma, az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság – mindegyik üres. Nincs saját természetük, üres a lényegiségük.

„*Nincsenek megalkotva, nincsenek lerombolva,*” azok hangtalanul hatolnak át. Nágárdzsuna bodhiszattva többsoros verében mondogatja, amely részletesen tárgyalja a keletkezés és a rombolás dharmáit. Hogy is fejezi ki?

A múltban való születés nem születés.

A jövőben való születés sem születés.

A múltban való születés és a jövőben való születés mellett

Ott a jelenben való születés, és az nem-születés.

„A múltban való születés nem születés.” Ha a születés már megtörtént, hogyan lehetne még születés? Vegyünk példának egy fát. Ha a fa kisarjad, nem mondhatjuk, hogy még egyszer ki fog sarjadni.

„A jövőben való születés sem születés.” Ha a megszületettnek nincs születés, ugye, a még meg nem születettnek sem lehet születés. Hogyan rendelkezhet születéssel, ha még meg sem született?

„A múltban való születés és a jövőben való születés mellett / Ott a jelenben való születés, és az nem-születés.” „Ott a jelenben való születés és az nem születés” az ugyanaz az alapelv, mint „a múlt tudat nem elérhető, a jelen tudat nem elérhető, és az eljövendő tudat nem elérhető.” [43] Így Nágárdzsuna bodhiszattva érthetővé teszi a keletkezés és rombolás tanítását. Az elméletnek ez a kifejtése teljesen tökéletes.

A Buddha által hirdetett Dharma nyolc jellegzetességgel bír:

Nem keletkezés, és nem eltűnés,

Nem állandóság, és nem múlandóság,

Nem egység és nem megkülönböztetés,

Nem jövés, és nem távozás.

A négyesoros versével Nágárdzsuna bodhiszattva leírja a születést, és az elmúlás hasonlóképp fogalmazható meg:

A múltban való elmúlás nem elmúlás,

A jövőben való elmúlás sem elmúlás,

A múltban való elmúlás és a jövőben való elmúlás mellett

Ott a jelenben való elmúlás és az nem-elmúlás.

Amikor egy ilyen tanítás kinyilvánítatik, sok ember számára ez nem egészen tiszta. Ez az oka annak, hogy én soha nem beszélek ilyenfajta tanításokról. Mindazonáltal szeretnék szólni a nem keletkezésről és a nem elmúlásról.

„*Nincsenek megalkotva, nincsenek lerombolva,*” azok hangtalanul hatolnak át. / „*nincsenek beszennyezve, nincsenek megtisztítva*”, *elkülönültek a romlasztó erkölcstelenségtől.* Eredeti természetünk szennyezettség nélküli vagy tiszta. De ahogy megszületünk, és emberek leszünk, megjelenik a szennyezettség és a tisztaság. De a szennyezettség és a tisztaság NINCSENEK BESZENNYEZVE és NINCSENEK MEGTISZTÍTVÁ. mindazonáltal emberként olyan természettel rendelkezünk, amely egyoldalúan hozzá van kapcsolva a dolgok fontosságához, és ílymódon „Ez szennyezett, az pedig tiszta”. Ez a mi ragaszkodás-természetünk, amely a szennyezettség és tisztaság váltakozását okozza.

Hogyan mondhatjuk, hogy ez az a mód, amely a mi tudatunkat ragaszkodóvá teszi? Vegyük, például, a kezünket. Időnként, egyedi körülmények folytán, a kéz különböző ürülékkel kenődik be, legyen az emberi ürülék, vagy disznótrágya. Mivel a kezünk avval mocskolódott be, igen rendkívül tisztátalannak érezzük magunkat. De ha egyszer vízzel lemostuk, tisztának tekintjük. Azonban ha valamilyen mosdókesztyűvel távolítottuk el az ürüléket, vagy valamely már tisztátalan dolgot, azt még akkor is tisztátalannak fogjuk érezni, ha befejeztük a szappannal történt mosakodást. Úgy érezzük, hogy ha a mosdókesztyű ért hozzá az ürülékhez, vagy kenődött össze vele, nem tudjuk megtisztítani, és kidobjuk. Bár a mosdókesztyű is meg lett mosva, mégis a tudatunkban mindig tisztátalannak érezzük. De ha az ember vízzel lemosa a kezét, a tudata nem ragaszkodik ugyanazon a módon. Szóba se jön, hogy fogjunk egy kést, és vágjuk le, hogy megszabaduljunk tőle, ne kívánjuk, mivel nem tiszta. De miért tekintjük tisztának a kezünket, és a mosdókesztyűt miért nem? Mivel a kezünkől nem szabadulhatunk meg, a tudatunk tisztának fogja tekinteni. Még ha nem is tiszta, nem távolíthatod el és dobhatod ki. Azonban a mosdókesztyűt még ki is mostad, nem kívánod többé. Az arcodat sem akarod többé megdörzsölni vele. Ahányszor az arcodat dörzsölnéd, úgy éreznéd, hogy valami bűdössel dörzsölsz az arcodat. Alapjában véve az ürülék beleburkolózott a mosdókesztyűbe, így a tudatunkban nem kívánatosá vált, túl tisztátalan lett. De ez az egész csak a tudatunkban van. Ha a tudatunkban ez a fajta ragaszkodás nincs benne, nincs szennyezettség és nincs tisztaság. Ha a ragaszkodás eltűnik, elérített az az állapot, amikor „Nincsenek beszennyezve, nincsenek megtisztítva”, elkülönültek a bomlasztó erkölcstelenségtől.”

Ha a tudatunkban nincs ragaszkodás, nincs semmi baj. Azonban, ha az erkölcstelenség jelen van, az erkölcstelenség a tisztasághoz hasonlít. A saját természetünk alapvető lényegisége se nem szennyezett, se nem tiszta. Ennélfogva minden jellegzetesség nélküli, és alapjában véve sem szennyezettséggel, sem tisztasággal nem rendelkezik.

Ha képesek vagyunk megvalósítani a se, nem szennyezettség, se nem tisztaság útjának az alapelvét, akkor a tudatunk nem szenved a szennyezettségtől és a tisztaságtól, és egyesülni fogunk a saját természetünkkel, erényünk az égével és földével lesz egyenlő, fényünk a napéval és a holdéval. Hogyan lehet a Buddha olyan, mint a végtelen napok? Azért, mert a Buddha képes volt megvalósítani a se nem szennyezettség, se nem tisztaság útjának az alapelvét. Ha te képesek vagyunk ennek az útnak olyan alapelvét megvalósítani, amely se nem szennyezett, se nem tiszta, akkor mi és a négy évszak – a tavasz, a nyár, az ősz és a tél – mind egyesül és eggyé alakul át. Egyesülhetünk az istenek és a szellemek sikerességével és szerencsétlenségével. Miért nem vagyunk képesek ezt végrehajtani? Mert olyan természettel rendelkezünk, amely egyoldalúan ragaszkodik a dolgok fontosságához. Amennyiben megszabadulunk, visszatérhetünk az eredeti forráshoz, és így elhagyjuk a szennyezettséget.

„*Se nem növekednek, se nem csökkennek*” – *bevilágítják a sötét és titokzatos közepet.* Ha elérjük a megvilágosodást, a saját természetünkben nincsen sem növekedés, sem csökkenés. A legkifinomultabb megvilágosodottá és a Középut csodálatos önvaló lényegiségévé váltunk. Korábban már szóltam Nágárdzsuna bodhiszattváról, és az általa kinyilatkoztatott nem-alkotás tanáról. És megemlítettem a *Vaipulja* szakasz idején a Buddha által megmagyarázott nyolc jellegzetesség Dharmáját is.

Nem keletkezés és nem eltűnés,
Nem állandóság és nem múlandóság,
Nem egység és nem megkülönböztetés,
Nem jövés és nem távozás.

A legtöbb ember vagy a megsemmisüléshez vagy az állandósághoz ragaszkodik. A megsemmisülés és az állandóság az örökkévaló út nézetei, de az a Dharma, amelyről Buddha beszélt, se nem megsemmisülés, se nem örökkévalóság, ez a sem egység, sem megkülönböztetés Dharmája.

Beszéljünk csak rólunk. Mondhatjuk, hogy az emberek eltűnnek? Ha az emberek meghalnak, akkor nem léteznek? Vagy mondhatjuk-e, hogy örökké élnek? Amennyiben így van, miért nem látjuk az ősidők embereit most, magunk előtt. Nem látjuk őket, mert az emberek nem élnek örökké. Mondhatjuk-e, hogy az emberek nem élnek az örökkévalóságban? A rizs, amit most eszünk, ugyanaz, mint amit a régiek ettek. A rizs nem tűnt el. Ha azt mondod, hogy nem tűnt el, azt kell mondanod, hogy örökkévaló. A régiek nem örökösek, de mi örökösen azt a rizst eszük, amit ők ettek. Hogyhogy örökös, ha megesszük? Állandóan azt eszük. Ezért van az, hogy a Buddha által kinyilvánított Dharma se nem megsemmisülés, se nem örökkévalóság. Nem kell ragaszkodnunk sem a megsemmisülés nézetéhez, sem az örökkévalóságéhoz, ehelyett a Középúttal kell egyesülnünk. Ahogyan a vers mondja, „Bevilágítja a sötét és titokzatos közepet.”

„Nem jövés és nem távozás.” A Buddha, Aki Megérkezett, nem jön sehonnan, és nem megy sehová. Nem csak a Megérkezettet kell említenünk, mivel az emberek szintén se nem jönnek, se nem mennek. Mondhatjuk, hogy van jövés, de honnan jönnek az emberek? Nem tudjuk. Mondhatjuk, hogy létezik menés, de ha meghalunk, hová megyünk? Nem tudjuk ezt sem. „Nincs jövés és nincs menés:” a sehol az, ahonnan jövünk, a sehol az, ahova megyünk. Más szóval, nincs egység és nincs megkülönböztetés. Az egység hiánya azt jelenti, hogy nem ugyanaz, a megkülönböztetés hiánya azt jelenti, hogy nincs két különböző jellemző. Tehát nincs az azonosságnak jellemzője és nincs a máságnak jellemzője.

Mondhatjuk-e, hogy az azonosságnak van jellemzője? Vegyük csak a testet. A test nem csupán egyfajta dologból áll, amit testté szerveztek össze. Sok különböző része van. Ez az, amit a „nem egység” jelent. És a „Nem megkülönböztetés”? Általában szólva, a test az a test. Amennyiben nem teszünk más megkülönböztetést, az a „nem megkülönböztetést” jelenti. Ezt a fajta alapvetően nagyon bonyolult megmagyarázni. Egyik pillanatban is mondunk egy keveset, és a másik pillanatban is mondunk egy keveset. Ha elég sokszor beszélünk róla, képesek leszünk megérteni.

NEM NÖVEKEDNEK, ÉS NEM CSÖKKENNEK. A saját természetünk se nem növekszik, se nem csökken.

A tiszta és mély végső csendben túllépünk minden teremtésen. Nagyon, nagyon tiszta személyként átlépünk a föld és az ég alkotó és átalakító folyamatán.

Hirtelen ráébredés az én és a dharmák eredeti tökéletes egyesülésére. Ha képesek vagyunk egyidejűleg megérteni az elmondott különböző alapelveket, azonnal ráébredünk arra a tényre, hogy az én és a dharmák eredetileg tökéletesen egyesültek, zavartalanok, kettősség nélküliek, és megkülönböztethetetlenek. Az én és a dharmák egy.

Létezik egy kínai mondás, hogy nagyon boldog az, aki megérti, hogy **NEM NÖVEKEDNEK, ÉS NEM CSÖKKENNEK.**

Az évek és a hónapok érzéketlenek,

A növekedésben van a csökkenés.

Senki nem mondhatja, hogy a nap és a hold valamiféle emberi érzéssel rendelkezik. Csupán annyit mondhatunk, hogy a növekedés az a csökkenés. Ha azt mondjuk, hogy nincs se növekedés, se csökkenés, miért van növekedés és csökkenés ennek ellenére? Ami növekszik és csökken, az se nem növekszik, se nem csökken.

„Az évek és a hónapok érzéketlenek.” Ebben az évben hatvan éves vagyok, és a következőben hatvanegy. Bár úgy látszik, hogy az élettartalmam egy évvel növekedett, ha a halál évével számolunk... vegyük példának, hogy 100 éves koromban halok meg, és már hatvanegyét éltem, akkor még harminckilenc marad. Az életem harminckilenc évre csökkent. Ezért az egyik oldalról növekszik, a másik oldalról csökken. „A növekedésben van a csökkenés.” És a csökkenésben benne van a növekedés. Ha ezt az alapvetően valóban megértjük, tudjuk, hogy alapjában véve nincs se csökkenés, se növekedés. Amikor kínaiul

tanítottam, akkor szoktam mondani: „ha nem öreg a szíved, örökké fiatal vagy.” Ezért a „növekedésben van a csökkenés”.

Mi a teendő?

Ízes Buddhadharmá!

Keserű után az édes [44]

A Buddhadharmá tényleg nagyon ízletes. Ha a Buddhadharmát tanulmányozzuk, ha kicsit tanulmányozzuk, keveset értünk. Rendszerint azt szoktam mondani: „A megvilágosodottá válással kapcsolatban létezik kis megvilágosodás, létezik középszintű megvilágosodás, és létezik nagy megvilágosodás.” Mekkora a kis megvilágosodás? Talán olyan kicsi, mint az ürességgel határos porszem. A nyolc tudatosságunk mezején kis megvilágosodással már mindannyian rendelkezünk, csak nem tudunk róla.

Amennyiben középszintű megvilágosodással rendelkezünk, úgy érezzük, hogy „Aha, most már kicsit jobban értem a tanítást.

Ez az, amiről a NEM NÖVEKEDNEK, NEM CSÖKKENNEK megállapítás alapvetően szól. Lényegében a NINCSENEK MEGALKOTVA, NINCSENEK LEROMBOLVA, NINCSENEK BESZENNYEZVE, NINCSENEK MEGTISZTÍTVÁ oly sok jelentéssel bír!” amennyiben megértjük ezen tanítások jelentését, az a középszintű megvilágosodás.”

A nagy megvilágosodás véget vet a születésnek és a halálnak. Tudjuk, hogy hogyan jövünk, és hogyan megyünk. Tudjuk, mit fejez ki a növekedés, a csökkenés, a NINCSENEK MEGALKOTVA, NINCSENEK LEROMBOLVA. Ez a nagy megvilágosodás.

Ízes Buddhadharmá!

Keserű után az édes.

Először, először is feltétlenül ki kell bírunk valamennyi szenvedést. Ez nem azt jelenti, hogy három és fél napot, esetleg öt napot vizsgálódunk, és azután kijelentjük: „Eleget tanulmányoztam a Buddhadharmát.” Nem, bizonyára túl kell lépnünk az ilyen rövidlejárátú türelmen, meg kell szabadulnunk tőle, és ki kell mondanunk: „nem törődve a nehézségekkel, tanulni akarok.” Emiatt ragaszkodunk a nyelv változatlan rendszeréhez és a Dharma tanulmányozásához. Hacsak valamilyen sajátos helyzet nem áll elő, egyáltalán nem akarok ellustulni a tanítás tekintetében. Miért? Ez azért van, mert mindenkinek megbízhatóan és hűen kell gyakorolnia, és csak így érezheti meg a „keserű után édes” aromáját. Először a keserűt kell megízlelni, és utána értheted meg, mi az édes. Így, ha valaki a Buddhadharmát gyakorolja, nem kell félnie a szenvedéstől. Nem kell félni. Minél több szenvedés, annál jobb. Fel kell kelteni az energiánkat, megerősíteni a helyzetünket, irányítani az akaratomkat, és erőteljesen és bátran előre kell haladni. Nem kell félni a szenvedéstől, nem kell félni a bonyodalmaktól! És akkor képesek leszünk tanulmányozni a Bodhidharmát.

SZÚTRA

EZÉRT AZ ÜRESSÉGBEN NINCS FORMA, ÉRZET, MEGISMERÉS, KELETKEZÉS VAGY TUDATOSSÁG, NINCS SZEM, FÜL, ORR, NYELV, TEST VAGY ÉRTELEM, NINCS LÁTÁS, HALLÁS, SZAGLÁS, ÍZLELÉS, TAPINTÁS TÁRGYAI VAGY DHARMÁK, NINCS TÉR A SZEMNEK ÉS NEM-TÉR A GONDOLATI TUDATOSSÁGNAK,

Vers

Ennél fogva az ürességben a formának nincsenek jellegzetességei.

Az érzés, a megismerés, a keletkezés és a tudatosság is eltűnik,

Akár csak a hat képesség és a hat tárgy, a hat tudatossággal együtt,

És a három megszünésben lévő három tudattal a három elzártság megtapasztaltatott.

*A fehér ökör nagy kocsija lin-lin hanggal fordul,
A sárga arcú gyerek izgatottan ugrál és ütöget,
Vajon ez mire tanít?
Az első kettős-három a hátsó kettős-hárommal találkozik.*

Magyarázat:

EZÉRT AZ ÜRESSÉGBEN NINCS FORMA. Ez a mondat a Szútra egy előző szakaszára utal vissza: NINCSENEK MEGALKOTVA, NINCSENEK LEROMBOLVA, ÉS AZOK NEM NÖVEKEDNEK, ÉS NEM CSÖKKENNEK. Mivel ez a helyzet, az ürességben – az igazi ürességben – nincs forma.

NINCS... ÉRZET, MEGISMERÉS, KELETKEZÉS VAGY TUDATOSSÁG. Azok alapvető lényegisége is üres.

NINCS SZEM, FÜL, ORR, NYELV, TEST VAGY TUDAT. A hat érzékelő képesség egyike sem létezik.

NINCS LÁTÁS, HALLÁS, SZAGLÁS, ÍZLELÉS, TAPINTÁS TÁRGYA VAGY DHARMÁK. Az érzékelés hat tárgya sem létezik.

NINCS TÉR A SZEMNEK VAGY NEM-TÉR A GONDOLATI TUDATOSSÁGNAK. Mind a hat tudatosság szintén üres.

A *Szív Szútra* a pradzsnja valódi ürességéről beszél. A pradzsnja valódi üressége egy csodálatos létezés. A csodálatos létezés nem létezés: az a valódi üresség. Ezért mondatik: „A valódi üresség nem akadályozza a csodálatos létezést, a csodálatos létezés nem akadályozza a valós ürességet. A valós üresség csodálatos létezés, és a csodálatos létezés valós üresség.”

Korábban a Szútra kimondta, A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL, AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. Az öt szkandha forma-dharmája üres. Az öt szkandha-dharma a dharmáknak általában való összegezése, és a többiek – a hat érzékelő képesség, az érzékelés hat tárgya és a hat tudatosság – a dharmák sajátos jellemzői. Mivel az összekezésük jellemzői üresek, a sajátos jellemzőknek szintén nem létezőnek kell lenniük. Ezért, ahogy a Szútra mondja, NINCS SZEM, FÜL, ORR, NYELV, TEST VAGY TUDAT, NINCS LÁTÁS, HALLÁS, SZAGLÁS, ÍZLELÉS, TAPINTÁS TÁRGYAI VAGY DHARMÁK, NINCS TÉR A SZEMNEK VAGY NEM-TÉR A GONDOLATI TUDATOSSÁGNAK.

Az érzékelés hat tárgyát, a hat érzékelő képességet és a hat tudatosságot együtt nevezik a tizennyolc mezőnek. A hat érzékelő képességet az érzékelés hat tárgyával együtt nevezik a tizenkét lakhelynek. A hat érzékelő képességet hat bejáratnak is nevezi. Így létezik öt szkandha, hat érzékelő képesség, tizenkét lakhely és tizennyolc mező. A hat képesség, a hat tárgy és a hat tudatosság mind üres. Azok nem is léteznek.

Fel lehet tenni a kérdést, „Minek beszélni mindezen dharmákról, ha nem is léteznek?” ezek léteznek a hétköznapi emberek között, de nincs meg a bölcsek közt, akiről bebizonyosodott, hogy elérték a megvilágosodást.

A vers azt mondja, *Ennél fogva az ürességben a formának nincsenek jellegzetességei.* Mivel ez az alapelv a Szútra nyitó szakaszában hangzott el, a Szútra szövege most hozzá teszi: EZÉRT AZ ÜRESSÉGBEN NINCS FORMA.

A vers folytatja, *Az érzés, a megismerés, a keletkezés és a tudatosság is eltűnik.* Azok is üresek, nem-létezőek.

Akárcsak a hat képesség, és a hat tárgy, a hat tudatossággal együtt. A hat érzékelő képesség a szem, a fül, az orr, a nyelv, a test és a tudat. A látás, a hallás, a szaglás, az ízlelés, a tárgyak érintése és a dharmák az érzékelés hat tárgya, ezek a hat képesség kiegészítőjeként tűnnek föl. A kínaiiban a *gen* „gyökér” szót használják a hat érzékelő képességre, amely

magában hordja az eszme növekedését, míg a cs'en „por” szót az érzékelés hat tárgyára alkalmazzák, és ez a szennyezettség és szennyeződés értelmét hordozza.

A hat képesség és a hat tárgy közt létrejöttek a megkülönböztetések, amelyeket hat tudatosságnak nevezünk: a szem-tudatosság, a fül-tudatosság, az orr-tudatosság, a nyelv-tudatosság, a test-tudatosság és a tudati-tudatosság. Ezt a hat tudatosságot, a hat érzékelő képességet és az érzékelés hat tárgyát nevezzük együttesen tizenhét mezőnek.

A három megszűnésben lévő három tudattal a három elzártság megtapasztaltatott. A három tudatosság a múlt, a jelen és a jövő tudatossága. A múlt tudatosságának meg kell szűnnie, a jelen és a jövő tudatosságának szintúgy meg kell szűnnie. Mivel a három tudattal és három megszűnéssel nem óhajtunk rendelkezni, így kimondatik, „A múlt tudatossága nem lehet elért, a jelen tudatossága nem lehet elért, és a jövő tudatossága nem lehet elért.” [45] A három tudatosságból egy sem lehet elért.

„A három elzártság megtapasztaltatott.” Ha valaki képes arra, hogy ne rendelkezzen a múltban fölnövő tudattal, ne rendelkezzen a jelen által alkotott tudattal, ne rendelkezzen a jövőben létrejövő tudattal, akkor az nem gondol a jóra és a rosszra. Ha a három tudat nem létezik, hogyan gondolhat valaki a jóra és a rosszra? Ha az erőteljes gyakorlataink révén elérjük a dharm-öröm táplálékként való használatának az állapotát, és eltelünk a Dharma-üdvösséggel, akkor nyugodt és megfelelő üléssel az elsődleges, a középső és a legfelső elzártságot. [46] Az elsődleges elzártság „a fark elzártsága”, a középső „a gerinc elzártsága”, míg a legfelső a „jade-oszlop elzártság”, vagy „a születés és halál öreg kapuja.” Az első két elzártságot könnyű áttörni. Ha elérjük a harmadik elzártságot, egy kis nehézséggel találkozunk.

Miféle helyzettel találkozunk, miután áthaladtunk a harmadik elzártságon és még folytatjuk a gyakorlást? Mit fogunk tapasztalni?

A fehér ökör nagy kocsija lin-lin hanggal fordul. A *Csodálatos Dharma Lótuszvirág Szútrája* a Buddha-Járművet a fehér ökör nagy kocsijának nevezi. „Egyetlen Buddha-Jármű van, nincsenek más járművek.” [47] Miután a Buddháságot megvalósítottad, de nem előbb, evvel a nagy fogattal mehetsz végig az úton. Más szóval keményen dolgozunk azért, hogy megforgassuk a Dharma Kerekét, hogy tanítsuk és átalakítsuk az élő lényeket.

Miért nevezi a *Csodálatos Dharma Lótuszvirág Szútrája* ezt a fehér ökör nagy kocsijának, és nem a fekete vagy sárga ökör nagy kocsijának, vagy a nagy tarka ökörének. Az ökör fehérsége a saját természetünk nem-szennyezettségére utal. Így, amikor gyakorolunk, a Nagy-Jármű Dharma „a lin-lin hanggal fordul.” Ahogyan ez a nagy jármű, a fehér ökör fogata halad az úton, létrehozza a lin-lin hangot, ez az a hang, amelyet a kocsik mozgásba hoz az úton.

Ezen a ponton az Űt gyakorlása során mindenki megtapasztal egy bizonyos érzést; úgy érezzük magunkat, mintha ittasak vagy álmosak lennénk, vagy épp álmodnánk. A végső vizsgálat közben nem tudjuk, hogy ez igaz-e vagy hamis, üres-e vagy valós. A négy végtagunk különösen lágy, kezünket és lábunkat olyan puhának érezzük, akár a sár. Nincs bennük erő, és egyáltalán nem akarnak csinálni semmit. De ha leülünk, és esetleg nem elmélkedünk, a szívünk folyamatosan zakatol.

Nem a szívünk zakatol, hanem a lépünk. Amikor megyünk, és azt érezzük, hogy „bang, bang, bang” arra gyanakszunk, hogy a szívünk zakatol, pedig a lépünk az. Amikor erősen futunk, a lépünknek kissé erőteljesebben kell dolgoznia, így zakatol és üti a gyomrunkat, hogy a gyomrunk segítse az emésztésben. Ezért mondja a következő sor, hogy *a sápadt arcú gyerek izgatottan ugrál és ütöget.*

Ki a sápadt arcú gyerek? Egyszerűen a tudatunk rengeteg gondolata. A tudat székhelye a lép, [48] mely sárga, így „kis sárga arcú gyerekeknek nevezik”. Előre és hátra ugrál, és ha úgy adódik, hogy elmélkedünk, akkor azt gondolja magában, „Oh! A szívem igazán nagyon ver. Lehet, hogy a szívemmel baj van,” és mi félni kezdünk. Pedig nincs a szívünkkel semmi baj, nem kell félnünk Ez az állapot az Űt gyakorlásának a következménye. A szívünket is úgy

érezzük, mintha úgy ugrálna, mint amikor félünk, akár a föl-alá ugráló, szökellő nyúl. Amikor a fehér ökör nagy fogata megforgatja a Dharma-kereket, a tudatod gondolatai vadul dübörögnek, mint amikor félsz. De ez csak a kis sárga arcú gyerek, aki izgatottan ugrál és ütöget.

Vajon ez mire tanít? Ha megkérdeznénk, hogy mi ez, az Útnak miféle alapelve ez, mi a célja és szándéka –

Az első kettős-három a hátsó kettős hárommal találkozik. Elöl és hátul egyaránt három hely van. Abban az időben az élet és a halál útja találkozik. Előtte mindegyik a saját útján járt, a születés a születés útján haladt, a halál a halál útján haladt. A születés és a halál útja nem volt azonos. Most a születés és a halál egyek. A születés halál és a halál születés. Ez ugyanaz, mint hogy A FORMA NEM KÜLÖNBÖZIK AZ ÜRESSÉGTŐL ÉS AZ ÜRESSÉG NEM KÜLÖNBÖZIK A FORMÁTÓL. A FORMA MAGA AZ ÜRESSÉG, AZ ÜRESSÉG MAGA A FORMA. Így ki kel mondanunk, hogy a születés és a halál nem kettős. De erőteljesen kell dolgoznunk. Ha nem dolgozunk erőteljesen, ha egy lépést teszünk előre és utána négyet hátra, annak semmiféle haszna nincs. Mindaddig, amíg nem akarsz gyakorolni, te minden nap előrehaladsz és fejlődsz, élénk leszel. De ahogyan visszalépsz, az addigi munkád elpazarolódik, semmibe vész. És akkor, ha vissza akarsz térni az eredeti forráshoz, újra a legelején kell kezdened. Így gyakorolván, te csak erőteljesen előre tudsz haladni, és nem léphetsz hátra.

SZÚTRA

NINCS TUDATLANSÁG, ÉS NINCS A TUDATLANSÁGNAK VÉGE, NINCS ÖREGSÉG ÉS HALÁL ÉS NINCS AZ ÖREGSÉGNEK ÉS HALÁLNAK VÉGE.

Magyarázat

Ez a szakasz a tizenkét feltételes okot (*Pratityaszamutpáda*) említi, amelyet a Feltételesen-Megvilágosodott Jármű (a pratyekabuddhák) gyakorolnak. A tizenkét feltételes ok segíti hozzá az embereket, hogy megszülessenek, meghaljanak, és újra megszülessenek. A Feltételesen-Megvilágosodott a feltételes okok tizenkét dharmáját gyakorolja, és megértve az emberi élet alapelvet, megvilágosodik, és elismerik, hogy elérte a pratyekabuddhaság gyümölcseit. Őket nevezik a középső jármű utasainak. A Hallgatók (srávakák) a kis jármű, a pratyekabuddhák a középső jármű és a bodhiszattvák a nagy jármű.

Mi a TUDATLANSÁG?

1. A tudatlanság a megértés hiánya. A köznapi nyelven ezt zavarosságnak nevezik. Ez azt jelent, hogy nem értjük meg az alapelvet.
2. Miután zavarodottak vagyunk, és nem értünk semmit, a viselkedésünk is zavaros, és a tetteink hibásak. A hibás cselekvés annyit jelent, hogy azt tesszük, amit nem kéne. A hibás cselekvés vezet az
3. üres és helytelen felismeréshez, amely a tudatosság.
4. Következik a zavaros név és forma.
5. Akkor ott vannak a zavaros bejáratok, hat zavaros bejárat jön létre. A zavaros bejáratokból keletkezik a
6. zavaros kapcsolat. Ha létezik zavaros kapcsolat, a gondolataink a
7. zavaros élvezethez tartoznak. Az ilyen zavaros érzésből jön a
8. zavaros szeretet, ami a ragaszkodás. A zavaros szeretetből keletkezik a
9. keresés és mohóság, amelyet a
10. zavaros birtoklás követ – ez a létezés. Birtokolni annyit, mint elérni. A zavaros birtoklás nyomán érhetjük el

11. az elkövetkezendő születést. És a születés folyamánya

12. az öregkor és a halál.

Ez a tizenkét feltételes ok, és ezek mindig a zavarossággal kezdődnek. Mivel ezek zavarosak a kezdetüknél, az eredményük is zavaros lesz. Egy zavaros életből lépünk át a következőbe, és a következő élet is zavaros lesz. A tizenkét feltételes ok mindegyike zavaros, és pont a tizenkét feltételes ok az, amit a köznapi ember képtelen megérteni.

A tizenkét feltételes ok a leges legelejétől zavaros. Az emberek által táplált vágyak, irányuljanak azok ételre vagy nemiségre, mind a tudatlanságból, az első feltételes okból fakadnak. A tudatlanság a zavarosságnak csupán egy másik elnevezése. Amikor gondolatok támadnak, azokat a cselekvés vágya követi, eredj, és tedd meg – a feltételes okok közül a második. Ílymódon a tizenkét feltételes ok elmagyarázza annak az alapelvét, hogy hogyan születünk, és hogyan halunk meg. Mivel van tudatlanság, van nemi viselkedés. A zavaros nemi viselkedés teremti meg a zavaros létezés állapotát. Ha létezik zavaros viselkedés, akkor megjelenik a zavaros megismerés, a zavaros megkülönböztetés, a harmadik feltételes ok. Ez a köztes szkandha-tudatosság (*antarabhava*) teste. Amikor egy férfi és egy nő eléri a megfelelő nemi állapot, ha a köztes szkandha-tudatosság velük, mint apával és anyával megfelelő személyek közti oksági kapcsolattal rendelkezik, akkor legyenek bár ezer vagy tízezer mérföldnyire egymástól, és áradjon ki a legcsekélyebb fénysugár, ők azt fénynek fogják látni, és meg fog jelenni az embrió.

Ha az embrió megjelenik, van név és forma, a negyedik feltételes ok. A név az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság négy szkandhája, míg a forma a forma-szkandhára utal. A tudatosság négy fajtája – az érzés, az érzékelés, a keletkezés és a tudatosság – csak névként létezik az anyja méhében, és még nem jönnek ténylegesen létre. Csak a név és a forma jön létre, és létezik a hat bejárat, az ötödik feltételes ok. Ez a hat érzékelő képesség, amelyek megalkotják a látás természetet, a hallás-termeszetet, a szaglás-termeszetet, az ízelelés-termeszetet, a tapintás-termeszetet és a tudás-termeszetet. Ezt a hat természetet nevezzük hat bejáratnak. Ha a hat bejárat létezik, a gyermek ráébred a hat kapcsolatra, a hatodik feltételes okra. Ezért mondják, „A hat bejárat vezet a kapcsolathoz.” Ráébredve a kapcsolatra, a gyermek fogékony lesz az érzésekre, a hetedik feltételes okra, és innen a nyolcadik, a szeretet, amely a szívben jön létre. Csak miután megszületett a szeretet, kíván a gyerekek keresni és megragadni, ez a kilencedik feltételes ok. Ezért, „a szeretet a megragadáshoz vezet,” annak a kereséséhez és megragadásához, amit szeretünk. Ezért kívánunk birtokolni, magunknak megszerezni, ez a tizedik feltételes ok. A gondolkodás és a megragadás miatt létezik a következő életben való újjászületés, az újjászületés után következik az öregkor és a halál, a tizenkettedik és egyben utolsó feltételes ok.

Amennyiben nem lenne tudatlanság, nem lenne tevékenység. Ez a tizenkét feltételes ok körforgásának a fől számolása.

- Ha a tudatlanságnak vége, a tevékenységnek is vége.
- Ha a tevékenységnek vége, a tudatosságnak is vége.
- Ha a tudatlanságnak vége, a névnek és a formának is vége.
- Ha a névnek és a tudatosságnak vége, a hat bejáratnak is vége.
- Ha a hat bejáratnak vége, a kapcsolatoknak is vége.
- Ha a kapcsolatoknak vége, akkor az élvezetnek – azaz az érzésnek – is vége.
- Ha az élvezetnek vége, a szeretetnek [*vágynak, ford*] is vége.
- Ha a szeretetnek vége, a ragaszkodásnak is vége.
- Ha a ragaszkodásnak vége, a birtoklásnak is vége.
- Ha a birtoklásnak vége, a születésnek, az öregkornak és a halálnak is vége.

Vers

*A tudatlanságnak nincs vége – az alapvető természete üres.
A hamis cselekvést, a megkülönböztetést a név és forma követi;
A hat bejárat, a kapcsolat, az érzés, a szeretet, a ragaszkodás, a birtoklás;
Az újjászületés, az öregkor és a halál, mindegyik ugyanúgy.
Mivel az ég tízezer mérföldnyire tiszta, felhőtlen, árnytalan
Csendes víz tölti meg a medencét, és megmutatja a hold fényét.
Akár az ember, aki iszik, ha szomjas, és ismeri a forrót és hideget,
Ételről beszélve, és a dolgok növekedését segítve: az eredmény mindig hiányzik.*

Magyarázat

A tudatlanságnak nincs vége – az alapvető természete üres. Azaz, a tudatlanság nem létezik.

A hamis cselekvést, a megkülönböztetést a név és forma követi. A vers azt mondja, hogy a megkülönböztetés után jön a név és a forma, a név és a forma után jön a hat kapu, a hat kapu után a kapcsolat, a kapcsolat után az élvezet. Élvezet, majd szeretet, szeretet, majd ragaszkodás, ragaszkodás, majd birtoklás, a birtoklásból jön az újjászületés és az öregkor és a halál. Ezért mondja a vers, *A hat bejárat, a ragaszkodás, az érzés, a szeretet, a ragaszkodás, a birtoklás; / Az újjászületés és az öregkor és a halál, mindegyik ugyanúgy.* Ez a tizenkét feltételes okban mind kapcsolatban áll egymással. Ha eljön az idő, ezek egyike sem létezik, ez olyan, akár a felhővel borított ég. *Mivel az ég tízezer mérföldnyire tiszta, felhőtlen, árnytalan.*

Akár az ember, aki iszik, ha szomjas, és ismeri a forrót és hideget. Szellemi jártassággal, a tudás kung fujával való rendelkezés, és a feltételes okok tizenkét Dharmájával kapcsolatban megvilágosodás az olyan, mint amikor szomjasak vagyunk és iszunk, és saját magunk is tudjuk, hogy a víz forró-e vagy hideg. [49]

Ételről beszélve és növekedését segítve: a munka mindig hiányzik. Ha magad ténylegesen nem gyakorolsz, ha nem látsz bele a tizenkét feltételes okba, nem világosodsz meg avval kapcsolatban, és nem mondd, hogy a „tizenkét feltételes ok üres, üres, üres!” – ha mindezt nem teszed meg, csak vég nélkül beszélsz az ürességről, anélkül, hogy magad számára alapjában megszerezned annak valós jelentését, és alapelvét, akkor pusztán „az ételről való beszéd” esete áll fenn, de nem az evésé. Ahogyan a *Surangama Szútra* mondja: „Végtére, avval nem laksz jól, hogy az evésről beszélsz.” 50]

„A dolgok növekedését segítve” az ősi Kína Szung országában élő ostoba embereire utal. Abban az időben, ha egy olyan országra akartak utalni, ahol ostobák az emberek, azt mondták: „Akár a szungbeliek”, mivel azok voltak a legostobábbak. Mégis, mennyire voltak ostobák?

- A szungbeli emberek közt volt egy, aki sajnálta a növényeit, és felhúzta azokat. Amiatt aggódott, hogy az elültetett mag nem növekszik, és így szólt: „Ah, az én palántáim olyan lassan növekednek,” és kihúzta azokat, hogy segítse a növekedésükben. Addig húzta, amíg két arasszal magasabban voltak, és azt mondta, „Íme, ma kétarasznyit növekedtek.”

- Ostoba sietséggel érkezvén, Izgatott és zavart volt, és nagyon kimerültnék tűnt. Lihegve ért haza és kijelentette: „Túl keserű szenvedés, túl keserű szenvedés!” és azt mondta a családjának,

- „Ma nagyon kifáradtam.”
„Ma annyira kifáradtam, hogy belebetegedtem, mivel annyit dolgoztam. Segítettem a növényeknek, hogy nőjenek.” A fia kiszaladt, hogy megnézzé azokat. És a fiú azt mondta: „Ah, az apám nagy képességekkel rendelkezik, olyan isteni szellemi erővel, hogy segíteni

tudja a növények növekedését. Az ég és a föld segíti a növények növekedését, de amennyit ők tudnak egy nap alatt segíteni, az végtelenül kicsi. Milyen mantrát ismételtet, hogy a növények növekedését segítse?” És kifutott a mezőre, hogy lássa.

- Ami pedig a növényeket illet, azok elhervadtak. [51]

Azok mind kiszáradtak és elpusztultak.

Ílymódon ki kell mondanunk, hogy az Út gyakorlása közben nem gondolhatjuk, „Ah, megvilágosodott lettem! Megvilágosodott lettem! Megvilágosodott lettem!” Vagy, „Ah, hogyhogy még nem világosodtam meg? Milyennek kellene lennem, hogy megvilágosodjak? Ez az út nem vezet a megvilágosodáshoz. Egy csomó lépést tettem előre, és még nem világosodtam meg, visszavonultságban mennyit haladtam, és mégsem világosodtam meg. Számos ugrást megugrottam, és mégsem világosodtam meg. Egy teljes órát ültem, és nem világosodtam meg. Végző soron, hogyan világosodhatok meg?”

Amennyiben ilyen gondolataink vannak, soha nem leszünk képesek megvilágosodni. Miért? Mivel az elménk és a megvilágosodás vágyával eltelt gondolataink elnyomják ugyanúgy elnyomják a megvilágosodásra való képességünket, mint a szungbéli ember, aki növekedni segítette a növényeit. Ezért mondja a vers, „Ételről beszélve, és a dolgok növekedését segítve az eredmény mindig hiányzik.” Röviden, ezekben nincsen semmi érdem.

Nekünk magunknak erőteljesen és nyugodt tudattal kell gyakorolnunk. A lábainkkal állhatatosan a megfelelő alapon kell állnunk. Nem mondhatjuk: „Képes leszek-e holnap elérni a megvilágosodást? Képes leszek-e holnapután elérni a megvilágosodást? Mikor leszek képes elérni a megvilágosodást?” Ne dédelgessünk ilyen gondolatokat, mivel a tévesen gondolkodó elme az, amely elijeszti tőlünk a megvilágosodást. A megvilágosodásunk tart a téves gondolkodástól. Így ha helytelen gondolataink vannak, a megvilágosodás tovaillan. Miért ugrál a szívünk? Mivel tart a helytelen gondolatainktól, és tart attól is, hogy megvalósítjuk a megvilágosodást. Mivel meg akarunk világosodni, a szívünk ugrál és ver, „Hihetetlen! Meg akar világosodni!” Így, ha a szívünk zakatolni kezd, a karmikus akadályaink félni kezdenek, és titokban arra gondolnak: „Ha ő megvilágosodik, mit fogunk tenni?” És nem akarnak semmit, amit megtehetnének.

SZÚTRA

NINCS SZENVEDÉS, NINCS FELHALMOZÁS, NINCS MEGSZÜNTETÉS, NINCS ÚT.

Vers

Minden szenvedés nyomást gyakorol, és mind együtt támad.

A felhalmozás érzésekből áll, amelyek hívogatnak, és mindegyik más.

Csak a kialvással érhetjük el a végső örömet.

Ezért, ez az Út, amelyet gyakorolni kell, hogy ráébredjünk a dharmák ürességére,

A Négy Igazság három megforgatása révén pörög a Dharmá-Kerék,

Heten osztoznak a megvilágosodásban, a nyolc egyenes Ösvény, a szándék, a tudatosság és a szorgalom.

Egy nap közvetlen kapcsolódnak, és beérik a bölcsesség gyümölcse,

Az üledékkal rendelkező részleges igazság elővarázsolt város csupán.

Magyarázat

A Szútra ezen a szakasza kiüríti a Négy Igazságot: A SZENVEDÉST, A FELHALMOZÁST, A MEGSZÜNTETÉST és AZ UTAT. Ezek azok a Dharmák, amelyeket a Hallgatók (Srávakák) gyakorolnak. Miért nevezzük ezeket Hallgatóknak? „Buddha

hangjának hallgatása révén ők ráébrednek az Útra.” A kezdetek kezdetén Buddha azokat az élő lényeket tanította, akik az oksági kapcsolataik révén bírtak a változások azon lehetőségeivel, amelyeket a kis jármű nyújtott.

Amikor Sákjamuni Buddha először megvalósította a buddhaságot, az *Avatamszaka Szútrát* tanította. Bár volt szemük, a két járművet nem látták, bár volt fülük, nem hallották. Miért nem látták? Mert ez a fajta Dharma túl csodálatos, túl magas és túl nagy. Mivel olyan csodálatos, alapjában véve a két jármű nem érthető. Nem tudják azt, amit elképzelhetetlennek neveznek. Olyanok mind, mint a kisgyermek, és a tízezer láb magas *niszjanda* [52] test, amelyet Sákjamuni Buddha megvalósított, túl magas a számukra ahhoz, hogy meglássák. Ezért mondják:

- Minél inkább meresztem rá a szemem, annál magasabbra száll. Minél mélyebbre hatolok bele, annál keményebbé válik. Magam előtt látom, de hirtelen mögöttem van. [53]

Valamit magunk előtt látunk, és hirtelen mögöttünk van. Példának okáért, az egyik tanítványom épp most van ott, hogy elérje az égi szem szellemi erejét. Időnként maga előtt látja a dolgokat, amelyek hirtelen mögé futnak, és ő arra gondol, „Először a fény mögülem jött, de most előről jön. Volt egy fény, amely balról jött, de most jobbra ment.” Ez olyan, mint amikor Sákjamuni Buddha balra bocsátott ki fényt, és Ánanda balra nézett, ő jobbra bocsátott ki fényt, és Ánanda jobbra nézett, ahogyan a *Surangama Szútra* írja. [54]. Mivel ez a Dharma fölfoghatatlan, hogy evvel foglalkozzon, és nincs módja arra, hogy tökéletesen megértse. Bár van fülük, a tökéletes, azonnali tanítást nem hallják meg. Ezért ez nagyon mély, és ők nem értik meg.

Emiatt Sákjamuni Buddha elrejtve a nagyot és megvilágítva a kicsit, egy tizenhat láb magas öreg szerzetes testében jelent meg, és a Négy Igazság (*csatur-árja-satjáni*) Dharmáját hirdette: a szenvedést (*dukkha*), a fölhalmozást (*szamudaja*), a megszüntetést (*nirodha*) és az Utat (*marga*).

Létezik a Négy Igazság Dharma-Kerekének három megforgatása, amelyeket azért neveznek így, mert olyanok, mint a hat ösvény kerekének hátra és előre perdülése. A Négy Igazság Dharma-Kerekének első megforgatása a megjelenés, a második a jóra serkentéssel való megforgatás, amely ennek a Dharmának a tanulmányozására ösztönöz, és a harmadik a beigazolással való megforgatás.

A megjelenéssel való megforgatás az alábbiak szerint történik: „Ez szenvedés, ennek a természete az elnyomás. Ez a felhalmozás, ennek a természete a csalogatás érzése. Ez a megszüntetés, ennek a természete, ami igazolható. Ez az Út, amelynek a természete, hogy követhető.”

A jóra serkentéssel való megforgatás az alábbiak szerint történik: „Ez a szenvedés, erről tudnunk kell. Mi már tudunk a szenvedésről, és nincs szükségünk arra, hogy többet tudjunk róla. Ez a fölhalmozás, ezt kell elvágjunk. Ez a megszüntetés, ezt kell igazolnunk. Ez az Út, ezt kell gyakorolnunk.”

A beigazolással való megforgatás az alábbiak szerint történik: „Ez a szenvedés, erről tudnod kell. Én már tudok a szenvedésről, és nincs szükségem arra, hogy többet tudjak róla. Más szóval, most te vagyunk az, akiknek tudnia kell a szenvedésről. Számomra az arról való újabb tudás olyan, mintha a fejem tetejére egy fejet tennék. A második, ez a fölhalmozás, ezt kell elvágnod. Én már elvágtam azt, és nincs szükségem arra, hogy újra elvágjam. Most én vagyok az, aki mondja neked, hogy vágd el, és arra várok, hogy tedd meg. Harmadszor, ez a megszüntetés, ezt kell igazolnod. Én már igazoltam a megszüntetést, ez a nirvána boldogsága. És most arra várok, hogy te igazold. Negyedszer, ez az Út, ezt kell gyakorolnod. Én már gyakoroltam, és nem kell tovább gyakorolnom.” Az igazolással való megforgatás bizonyítja, hogy ő maga már elérte a megvalósítást, és nekünk mondja, hogy gyakoroljunk. Ha nem valósította volna meg, nem érezné annak a szükségességét, hogy nekünk a gyakorlást tanítsa.

Megkérdezhetjük, „Mit kell tudnunk a szenvedésről?” A SZENVEDÉS a Négy Igazság közül az első. Kérdezhetjük, hogy ez valós-e? a szenvedés valós, úgy, ahogy az egyik tanítványom a „vendég-piszkítójának” nevezte – az udvarlóját. „Berohan és eltűnik, vendég-piszkító. Én annyira szenvedek. Ha nem mész el, annyira fogok szenvedni.” A „vendég-piszkító” az érzékelés tárgyára való utalás egy módja, és így ez a testben való megjelenés esete, hogy a Dharmáról beszéljünk. Ez a fajta jelenség valóban létezik. Ha a „vendég-piszkító” nem megy el, szenvedni fogunk. Mondhatjuk-e erre, hogy különös? A vendég-piszkító elmegy, lehetővé téve a szenvedés csökkenését.

A szenvedésnek háromféle fajtája van, a szenvedés, mint olyan, a bomlás szenvedése, és az öt szkandha tevékenységéből származó szenvedés. De létezik a szenvedésnek nyolc fajtája is, amelyek közül négy a saját testedből ered: a születés szenvedése, a betegség szenvedése, az öregkor szenvedése és a halál szenvedése. A szenvedés második négy fajtáját külső körülmények okozzák: a szeretett személytől való távollét szenvedése, a kívánt dolog el nem nyerésének a szenvedése, és az öt szkandha virágzásából származó szenvedés. [*Ez csak három, lehet, hogy a nem szeretett személlyel való együttlét maradt ki. Ford.*] Így jelen van a szenvedés minden végtelen fajtája. A szenvedés igazsága egy sor szenvedést tartalmaz.

A szenvedések addig sanyargatják az embereket, amíg azok lélegezni tudnak. A szenvedések elnyomják és megszakítják a lélegzetet (kínaiul *cs'i*) amíg az elviselhetetlenné válik. „Vendég-piszkító, tűnj el gyorsan, gyorsan! Annyira szenvedek!” ez a szenvedés igazsága. Én már jó sokat beszéltem erről korábban, így erről most nem kell részletesebben beszélnem.

A szenvedés a szenvedésre rakódik, ez a fölhalmozás igazsága. *Minden szenvedés nyomást gyakorol, és mind együtt támad.* A három szenvedés, a nyolc szenvedés, és minden végtelen szenvedés ránk nehezül, így nem jutunk lélegzethez, mind egyszerre támad ránk, mintha küzdene velünk. A vendég-piszkító jön, minden jön, egy kicsit itt ragad meg, egy kicsit ott ragad meg. A hat tudatosság és az érzékelés hat tárgya és mindenfajta helyzet jön kívülről, hogy megrohanjon. Ezért mondja a vers: „Minden szenvedés nyomást gyakorol, és mind együtt támad. A szenvedés minden fajtája minket támad, és mindegyik túl nagy szenvedés. A szenvedés a szenvedéshez adódik.

A felhalmozás érzésekből áll, amelyek hívogatnak, és mindegyik más. Ami fölhalmozódik, az a nyomorúság. A nyomorúságok még rettenetesebbek, mint a vendég-piszkítók. A vendég-piszkítók csak egy kis külső kihívást jelentenek a számunkra, azonban belülről a nyomorúság támadását is kiváltják. Ha a vendég-piszkítók támadása bekerül, a nyomorúság is ki lett váltva.

Miért létezik a nyomorúság? A házigazda-piszkító jól működik. Eleinte mi voltunk a házigazdák, de hát valami megváltozott, és a vendég-piszkító oly gonoszul megkevert, hogy többé már azt sem tudjuk, hogy mi voltunk a házigazdák. Amikor elveszítjük a vérmérsékletünket, akkor ott a nyomorúság. A vendég-piszkítónak mondhatjuk, hogy menj el, és kirakhatjuk, de a házigazda-piszkítót nem rakhatod sehova, mivel az már a házadban van. És ő rendkívül ádáz, sokkal ádázabb, mint a vendég-piszkító.

A nyomorúság az a dolog, amiről én legutoljára kívánok szólni, mivel attól tartok, hogy amennyiben arról beszélek, még több nyomorúságot okozok. Mielőtt bármit is mondanék, nem fogják tudni, mennyi nyomorúság van, és nem érthetik meg azt. Lehetünk úgy is nyomorultak, hogy nem törődünk vele, nem tudjuk, és nem ébredünk rá, hagyjuk azokat menni. Ha világosan szólok róla, bárki megkérdezheti: „Milyen nyomorúság ez, és milyen nyomorúság az?” és akkor a nyomorúsághoz nyomorúságot adunk. Ez az oka annak, hogy én olyan sokáig beszéltem a Szútráról anélkül, hogy arról szóltam volna, hogy hányféle nyomorúság van.

Bárki mondhatja: „Óh, hát én hallottalak, erről beszélni. Nem mondtad, hogy a nyomorúságnak 84.000 fajtája van?” Nem rossz. Igen, 84.000 fajta nyomorúság létezik,

azonban a 84.000 fajta nyomorúság túl sok ahhoz, hogy névszerint felsoroljuk azokat. De most elmondom a nyomorúságok nevét. Eljött az ideje.

A húsz járulékos nyomorúság (*szui fan nao* „nyomorúságok, amelyek követnek”) abból a tényből eredeztetik a nevüket, hogy ezek minket követnek. Ha nyomorúságaid vannak, azok veled mennek, ha én rendelkezem velük, velem jönnek, ha másokhoz tartoznak, azokkal tartanak. A húsz járulékos nyomorúság közt van tíz kis nyomorúság, két közepes nyomorúság, és nyolc nagy nyomorúság.

A tíz kis nyomorúság az alábbi:

1) *Felfordulás*. A tudat elveszíti egykedvűségét. Nem mondanád, hogy az nyomorúság? Ez igaznak látszik, de aljasul el van rontva. Szereted az elsőt vagy nem. Ha szereted, tedd meg.

2) *Ellenségeskedés*. „Gyűlöllek, szívből gyűlöllek.” A gyűlölet a szeretet másik oldala. Miért gyűlöljük az embereket. Ez azért van, mert szeretjük őket, de a szeretetünk viszonzatlan. Van egy tanítványom, akinek a barátja a vendég-piszkítója. A fiúnak, ahányszor azt hallja, hogy a lány el akarja hagyni a háziasszonyt, felgerjed a haragja, és belemondja a telefonba: „Gyűlöllek!” Evvel tényleg meglepi és megrémisíti a lányt, aki annyit mond: „Óh, ez valóban rettenetes!”

3) A harmadik a *zaklatás*, ami sokkal ádázabb, mint az ellenségeskedés. Ha zaklatnak, egyáltalán nem vagyunk könnyedek. A zaklatás kínai jele (*nao*) kapcsolatban áll az agy szóval (*nao*), és annyit tesz, fejed. Ha zaklatnak, fáj a fejed és ég a szemed. Nem tudod, hogy a fejed mekkora. Mennél jobban zavarnak, a fejed annál nagyobb lesz, és amikor a zaklatás már mindenben túlmeleg, víz önti el az agyad. Ez végzetes lehet. A fejed egyre dagad és dagad, egész addig, amíg nőni tud, és akkor a víz kiömlik a fejedből és meghalsz.

A kínai *nao* „zaklatás” szó alkotóeleme a *fan nao*, fogalomnak, amely nyomorúságot jelent.

4) *Elnyomás*. Szószerinti jelentés „betakarni”, ahogyan az „Ég befed és a Föld magába foglal”. Az elnyomás sokkal veszélyesebb, mint a fölfordulás, az ellenségeskedés és a zaklatás, amely mind külsőleges megnyilvánulás. Az elnyomás másrésztől magában foglal egy szándékot, amit a másik nem akar. Valamit betakarni és belülről gyűlölni nagyon veszélyes a számunkra. Fekélyt okoz. Az amerikaiak nem törődnek evvel annyira, mint a kínaiak, különösen azok, akik az otthoni élethez vonzódnak. Miért? Mert ők elnyomják a nyomorúságukat, nem hozzák másnak a tudomására, és senki sem kérdezi őket felőle. Nem fontos, de a belső gyűlöletük, az amely nagyon sanyargatja őket, és ugyanakkor el van nyomva, így nem tud kifolyni belőlük. Így belül kapnak fekélyt. Azokról az emberekről, akik ebben a betegségben szenvednek, tudhatjuk, hogy elnyomják a nyomorúságukat.

5) *Hazugság*. A kínai *k'uang* „hazugság” jel két részből áll, az egyik a *yen*, „beszélni”, a másik a *k'uang* „bolond”. A hamis beszéd a nyomorúságból fakad. Ha felfordulásban vagyunk, valaki kérdezősködhöz, „Miért kínlódsz?” és mi azt fogjuk felelni, „Nem kínlódom.” Ki kínlódik? Megkérdezheted, „Ki kínlódik?” A benső nyugtalanság tüze ránk támad és lerombolja az egeket. Újra megkérdezve tovább tagadunk bármiféle nyomorúságot, és azt mondjuk, „Ki kínlódik?” Ez az ötödik nyomorúság, a hazugság.

Nem akartam erről a nyomorúságról beszélni, mert tartottam attól, hogy, ha eljön a hamis beszéd ideje, hasonlónak válhatnak az egyik tanítványomhoz. Amikor méregbe jöhetett, és megkérdeztem, vajon mérges-e, szinte mindig így felelt: „Nem, nem. Nem vagyok mérges.” És ekkor valószínűleg hazudott. Először elfojthatta a haragját, és utána hamisan szólhatott. Mivel korábban nem értette meg a módszert, avval tarthattam vissza a hazugságtól, hogy nem magyaráztam el neki. De most már beszéltem neki erről.

6) *Alázatos hízelgés*. Szívünk mélyén valakit egyszerűen nem kedvelünk, de ha találkozunk vele, mégis kedveskedően kívánunk szólni hozzá. A fesztelen kínai kifejezés, „simogatni a lovat”, épp az ilyesfajta hízelgésre utal. Ha egy szegény ember egy gazdagot lát,

nagyon valószínű, hogy így szól hozzá, „Aaah, Csaang úr, hováááá, tetszik menniiii?” – és ebben a hanglejtésben minden benne van. Ez az állandó alázatos hízelgés egyik módja. Ő pedig megsimogatja a vállunk, és kelletlenül vihog.

8) Ezután jön a *rosszakarat*. „Úgy, te gazdag vagy és hatalmas? Hah! Leszúrlak, és akkor meglátjuk, mi hasznát veszed.” Itt valaki ártani akar az embereknek, de ténylegesen nem követ el semmiféle ártó cselekedetet. Az elménkben az emberek iránt keletkező ártó szándék az, amit rosszakaratnak nevezünk, és ez a kis nyomorúság egyértelműen a sajátunk.

9) *Irigység*. Korábban nem említettem ezt a kilencedik nyomorúságot, de már régóta rendelkezik mindegyikünk vele. Nem tudom, honnan lophattad. Ez az irigység. Irigyek vagyunk rájuk, és ők irigyek ránk. Mivel nem értjük, honnan ered az irigység, azt mondjuk, hogy loptátok. Nem tudván a hogyanját, számunkra azt jelent, hogy lopta. Az ismeret hiánya miatt szólok az irigységről, amely a tíz kis járulékos nyomorúság közé tartozik.

10) A tizedik a *fukarság*, is pont ezek közt szerepel. Van akiben benne van, és van akiben nincs. A fukarság annyit jelent, hogy valamiről nem vagyunk képesek lemondani. Nem tudunk adni. Legyen csak egy krajcárunk, jól megmarkoljuk, és szorítjuk, szorítjuk, szorítjuk, mindaddig, amíg vízzé nem válik. És akkor siránkozunk: „Óh, eltűnt a krajcárom! Nem tudtam megtartani, hová tűnt?” A tény az, hogy vízzé alakult át. A fukarság a tizedik nyomorúság.

A két közepes járulékos nyomorúság a *szégyen hiánya* és az *alázatosság hiánya*. A kínai *tsz'an* „szégyen” jel két elemből áll, az egyik azt jelenti, hogy „tudat”, a másik, hogy „lefejezni”, vagy sokkal általánosabban „levágni”, „megölni”, mintegy annak a kifejezéseként, hogy „elvágni a nyomorúságot”. Ha a tudatunkban a szégyen hiányától szenvedünk, akkor, ha valami rosszat cselekszünk, nem ismerjük el, hogy az rossz, és képtelenek vagyunk a változásra és a bűnbánatra.

A szégyen hiánya utal a tudatunkban a nyomorúság elvágásának a sikertelenségére is, amelyet pedig el kellene vágnunk. A tudatunkban helyesbítés nélkül meglévő gyilkos szándékokat is szégyentelenségnek ismerjük. Mivel hiányzik a szégyen, nem ismerjük a feszengést. A cselekedetek így fény és elismerés nélküliek, mivel képtelenek vagyunk az emberekre figyelni, és nem vagyunk képesek a rosszat elismerni. Csak annyit mondunk, „Mi itt a különbség? Ez és ez ugyanezt a helytelenséget követi el.” Megkíséreljük igazolni magunkat, hogy észszerűen cselekszünk, és saját védőügyvédünként tevékenykedünk. Azt mondjuk, „Ilyen és olyan körülmények miatt jó okom volt arra, hogy így tegyek, és így igazam van. Igen, a magam szempontjából ez tökéletes, és meg vagyok győződve arról, hogy igazam van.”

Mit jelent az alázatosság hiánya? A kínai *k'uei* jelet, amelyet „alázatosságnak” vagy „lelkiismeret furdalásnak” lehet fordítani, két elemmel írják le, a baloldali jelentése szív és a jobboldalié szellem. Más szóval, a szívünkben nincs fény, de mi mindazonáltal helyesnek tekintjük a fény nemlétét. Ez az alázatosság hiánya. Bár rossz a lelkiismeretünk, és mentegetőznünk kell mások előtt, mégsem mondjuk „Sajnálom!”, hanem azt gondoljuk magunkban, „Dehogy mentegetőzőm ezek előtt az emberek előtt.”

Most következik a nyolc nagy járulékos nyomorúság.

1) Az első a *hitetlenség*. Ugye, soha nem gondolunk arra, hogy a hit hiánya egy nyomorúság? Néhányan, akik a hitetlenségtől szenvednek, nem hisznek semmiben, és azt mondják, nem érdekes, hogy ez jó vagy rossz. Ha azt mondjuk, „az égi virágok így és úgy lehullnak, és az arany lótuszok elszállnak a földről”, [55] ők nem hallgatnak ránk. Ha megmagyarázunk valamit, ami az Út alapelveit tartalmazza, nem hiszik el. Ha elmagyarázzuk valamiről, hogy becstelen, azt még kevésbé hiszik. Magyarázhatunk kissé többet, magyarázhatunk kissé kevesebbet, egyik esetben sem hisznek. Ha a létezésről, a semmiről, az ürességről vagy a nem-ürességről beszélünk, semmit sem fognak hinni belőle. Röviden az alapelvük alapvető elve a hitetlenség.

2) A második nagy járulékos nyomorúság a *kábultság*. Nem is gondolnánk, hogy a kábultság a nagy járulékos nyomorúságok egyike. Kábultnak lenni annyit jelent, mint a Dharma-kaput nem szorgalmasan gyakorolni. A kábultság által gyötört személy mindig kábult, bármit is cselekszik. Tunyán eszik, öt percet vár két falat közt. Ha alszik, bódulatban leledzik. Egyetlen idő van, amikor erő tölti el, amikor mah-dzsongot játszik. Ez a nyomorúság lustává tesz a Dharmával kapcsolatban, és lustává tesz a gyakorlásban. A lustaság a nyomorúság természetével rendelkezik.

Nem elég, hogy ő maga lusta, de másokat is a lustaságra akar ösztönözni. Alapvetően arra törekszik, hogy senki ne csináljon semmit. „Bár ti, emberek, gyakoroltok, én nem akarok gyakorolni. És rá akarlak bírni benneteket, hogy ti se gyakoroljatok. Olyan lusta vagyok, hogy ha két napot vagytok mellettem, mielőtt a harmadik nap elmúlna, ti is ellustultok.” Arra törekszik, hogy más ember is kövesse őt a lustaságában, ezért nevezik ezt „követő” nyomorúságnak.

3) A harmadik nagy járulékos nyomorúság a *feslettség*. A feslettség által gyötört személy nem akar illően viselkedni. És a feslettség által gyötört személy nem elég, hogy maga nem viselkedik megfelelően, de abban reménykedik, hogy senki sem akar. Példának okáért, példának okáért, ha valaki szeret inni, mindenkit szívesen behajítana az ital tengerébe, és abban pácolná. Mindenkit abba rángatna bele, amit ő kedvel. Amikor táncolni megy, mindenkit a táncterembe rángatna. Ha moziba megy, mindenkit arra készítetne, hogy moziba menjen. Ha szeret alámenni a poklokba, mindenkit magával cipelne a poklokba. Ha éhező szellem akar lenni, azt mondogatja, „Nincs jobb, mint éhező szellemnek lenni. Gyerünk, gyerünk, most rögtön!” és minden rokonát és barátját az éhező szellemek útjára ösztönöz. Vagy egy állat akar lenni, és így szól: „Épp eleget voltam ember. Jobb kutyának lenni. Nézd a kutyát. Semmi dolga, és mindennek a tetejébe az emberek enni adnak neki, és törődnek vele. Az nagyon jó. Legyünk kutyák.” És nem csupán ő maga akar kutya lenni, de a rokonait és a barátait is a kutyák birodalmába vezető útra rángatja, ahol mindnyájan együtt lesznek kutyává. Hát ez a helyzet a feslettséggel.

4) *Álmosság*, a negyedik nagy járulékos nyomorúság, bárkinek a testébe bejuthat. Példának okáért, valaki a Szútrát hallgatja, vagy elmélyedve ül, és látszólag elérkezett a számadhiba, pedig csupán elbóbiskolt. Közben bizonygatja, „Én teljesen világosan hallottam az elmondottakat. Csak a fejem bukott előre, közelebb akart kerülni a lábamhoz, hogy barátkozzon velem.” Ez az álmosság. Mindegy, hogy mit csinálunk, nincs elég erőnk, és aludni akarunk menni. Aludni megyünk, és érezzük, hogy nem alszunk. És bár pillanatnyilag nem alszunk, mégsem vagyunk egészen ébren. Halljuk, ahogy valaki mondja, „Így hallottam,” és utána legyen bármily hangos, nem hallunk semmit.

5) Az ötödik nagy járulékos nyomorúság a *nyugtalan figyelmetlenség*. Ez mit jelent? Egyenesen ülsz, hallgatod a Szútrát, de közben teljesen magától megrándul a fejed. Erről nem lehet elmondani, hogy olyan, mint Ánanda balról jobbra tartó fejmozdulata, hogy lássa azokat a fényeket, amelyek Buddha kezéből kiáradnak. [56] Ebben az esetben, mivel nincs fény, te nem tudjuk, ki szólt, hogy mozdítsuk meg a fejünk. Gyakorlatilag, nem akartuk azt megmozdítani. A fejünk magától mozdult meg és ez a nyugtalan figyelmetlenség esete.

A nyugtalan figyelmetlenség másik vetülete a tudatunkban lévő folytonos nyomorúság, amelytől sohasem tudsz tökéletesen megszabadulni. Mivel ez a nyomorúság folyamatosan gerjesztődik, a tudatod soha nincs békében. „Nem tudom, mi lenne jobb. Mivel a Szútra hallgatása nem elég érdekes, talán inkább ülnöm kellene itt, és elmélkednem.” Ez a nyugtalan figyelmetlenség, a tudat nincsen nyugalomban. Állandóan úgy érezzük, mintha túlkön ülnénk, és ez most sokkal fájdalmasabb, mint az. Amíg így beszélünk, nem tudjuk, hogy a nyugtalan figyelmetlenség a nyolc nagy járulékos nyomorúság egyike. Amennyiben ez gyakran kínoz, a tudatod nem fog megnyugodni.

A nyugtalan figyelmetlenséget úgy is fordíthatjuk, hogy „lerakni és fölkapni”. Leteszel valamit, és utána újra fölveszed, lerakod és fölkapod újra. Mi a teendő evvel a nyomorúsággal? Le kell tenned és meg kell szabadulnod tőle.

6) A hatodik nagy járulékos nyomorúság a *tudatosság elvesztése* – szószerint a gondolkodás elvesztése, [57] Persze megkérdezhetjük, „Mivel ez jobb, mint hamis gondolatokkal rendelkezni, hogy nevezhető ez egyáltalán nyomorúságnak”. Mit jelent a megfelelő gondolat elvesztése? Példának okáért, Buddha nevét akarod ismételtetni, és háromszor el is ismételed: „Namo Amita Buddha, Namo Amita Buddha, Namo Amita Buddha,” és azután el is feledkezel róla. Többet eszedbe nem jut, hogy rá gondolj. Vagy a Surangama Mantrát akarod ismételni:

A csodálatosan mély dharani,
A mozdulatlan Tisztelt,
A legelső Surangama Király ritkán
Található a világban.
Elolvasztja milliónyi kalpa alatt
Gyűjtött megcsalt gondolataim... [58]

„Hah, hogy is van tovább?” Ez olyan, mint amikor egy Szútrát vagy mantrát akarsz ismételni, és valaki félbeszakít a közepén nem tudván, hogy épp mantrát ismételsz. Ez az odafigyelés elvesztése, a gondolataid, amelyek a mantrát ismétlik, vesznek el. Ez nem az az eset, amikor egyikünk sem ismételtet, vagy zajong, mert mindannyian beléptünk a hangtalan számádhiba. Nem. Ez annyi, hogy elveszítetted a tudatosságod.

7) A hetedik nagy járulékos nyomorúság a *téves ismeret*, más szóval a szabályoktól eltérő ismeret és nézet a helyes ismeret és nézet helyett. A téves ismerettel rendelkező személy azt mondja, hogy a helyes az helytelen, és a helytelen a helyes, a fehér az fekete és a fekete az fehér, a jó az rossz, és a rossz az jó. Például én hallottam néhány embert, ahogy azt mondták: „Sokat enni az egy vezeklő gyakorlat.” Ez a helytelen ismeret és nézet esete. Mivel azt mondják, hogy sokat enni, a legbonyolultabb vezeklő gyakorlat, úgy esznek, mintha az életük függne tőle. Így beszélni, az nem egy vezeklő gyakorlat, de téves ismeret.

8) A nyolcadik nagy járulékos nyomorúság a *téves ismeret*, a szamadhi-erő hiánya. Ez a külsőségeket megvilágító tükör. Ez olyan, mint a fényképezőgép, amely csak a rajta kívül lévő embereket tudja megörökíteni, és nem tud a saját bensejéről képet csinálni. A téves ismeret a szamadhi hiányából ered, és ezt a dhjána szamadhi gyakorlása gyógyítja.

Létezik még hat alapvető nyomorúság, amelyről úgy vélem, nagyon ismerős mindannyiunk számára. Akár öreg barátainknak is nevezhetjük azokat.

1) Az első a *kapzsiság*. A te kapzsiságod, az én kapzsiságom és mások kapzsisága mind egyforma – a három egy, és az egy három. Az emberek nem azonosak, de a kapzsiságuk egyforma. A kapzsiságuk csak mértékében különbözik. Neked egy kissé több kapzsiságod van, és nekem egy kissé kevesebb, vagy neked van egy kissé kevesebb kapzsiságom, és nekem több. Minden egyes embernek meg van a saját mennyisége.

A kapzsiság a kárunkra van, csak mi még nem ébredtünk rá. Miért nem valósítottuk meg még a buddhaságot? Miért vagyunk oly buták, és miért hiányzik a bölcsességünk? Értjük most már? Ez mind a kapzsiság miatt van. A kapzsiságot nem lehet kielégíteni. Nem tart attól, hogy bármit fölhalmozzon, legyen az pénz, tárgy, vagy szemét. A kapzsiság nem tart a nyomorúság sokféleségétől sem. Minél több, annál jobb. Ahogyan Han Hszinről, a Han Dinasztia nagy tábornokáról mondták: „Ha Han Hszin bevetette a csapatokat, az 'minél több volt, annál jobb volt'.” „A minél több, annál jobb” a kapzsiság megtestesülése, első az alapvető nyomorúságok közül.

2) A második a *harag*. A harag a tudatlanságunk, a pukkancs vérmérsékletünk nagyon heves energiája. Azt mondtam, hogy pukkancs, de miután az atom- és a hidrogénbomba már

ki van fejlesztve, az emberi tudat tudatlansága és haragja legalább annyira félelmetes és tüzes, mint az atom- és hidrogénbomba rettenetes ereje.

3) A harmadik alapvető nyomorúság az *ostobaság*. Miért cselekszünk folyamatosan hibásan. Az ostobaságunk készlet arra, hogy olyant tegyünk, amit nem kéne. Azt akarjuk megtanulni, amit nem kéne megtanulnunk. Példának okáért hány fiatal vesz tudatot elfelhősítő kábítószer magához. Ezeket a pirulákat bizonyára nem kellene bevenni, de bevesznek egy pirulát, és máris kívánnak egy másikat, és azután még több pirulát akarnak. Rá gondolnak, de pillanatnyilag nem is tudják, miért kívánnak még többet. Az egészen az az oka, hogy ostobák. Úgy gondolják, hogy a barlang mélyén egy másik világ lesz. [59] Feltételezik, hogy egy bizonyos szer bevételével egy új felfedezés születik, legalább akkora, mint Amerika felfedezése. Ők a drog bevételével akarnak fölfedezni egy új földrészt. Vajon nem mondhatjuk azt, hogy ez ostobaság? Az ostobaságuk lefelé fordítja őket.

4) A negyedik alapvető nyomorúság a *büszkeség*, vagy *gőg*.

5) Az ötödik a *kétség*. A kétség a bizalom hiánya, a hit hiánya. Ha megjelenik a kétség, mindenben kételkedünk. Kételkedünk az istenekben, kételkedünk a szellemekben, kételkedünk a jóban és kételkedünk a rosszban, kételkedünk magunkban és kételkedünk másokban, kételkedünk a helyes alapelvekben, de az elvtelen dolgokban is kételkedünk.

6) A hatodik a *szabályoktól eltérő nézet*. Az a tudás és nézet, amelyet valaki ezen nyomorúság következtében tart fenn, nagyon helytelen.

Evvel befejeztem a nyomorúságok áttekintését. Remélem, mindenkinek véget ér a nyomorúsága. Nem szabad arra gondolnunk, hogy ezek a nyomorúságok a barátaink és rokonaink. Meg kell tőlük szabadulnunk, és abba kell hagynunk, hogy hozzásegítsük őket a vétkek karmáinak a megteremtésében. Ha támogatjuk a nyomorúságokat, azok elő fogják segíteni, hogy karmikus vétkeket hozzunk létre, amelyek vissza fognak hullani ránk. A nyomorúságok *mahászattvák*, nagy lények, akik nem törődnek másokkal [60], nem érdekli őket, hogy meg vagy-e büntetve, vagy sem, hogy az ítéleted kihirdettet-e vagy sem. Ha letöltötted a büntetésed, a nyomorúság tovaszáll és eltűnik. Ha a poklokra szállsz, miért lenne ott több téged követő nyomorúság, hogy újabb nyomorúságot alkosson? Ez a nyomorúságok elhagyásának az ideje.

Mind a hat alapvető nyomorúságot és a húsz járulékos nyomorúságot a Második Nemes Igazság öleli föl. FELHALMOZÁS. Mivel a felhalmozás igazsága sok nyomorúságot hív oda, a megtestesülés megfordítása: „Ez fölhalmozás, a természete a csalogató érzés”. Mit jelent, hogy az érzések csalogatnak? Azok odahívják a nyomorúságokat, és azok a mi nyomorúságaink, amelyek távol tartanak minket az eredeti bölcsesség elérésétől. Ha el akarjuk érni az eredeti bölcsességet, először a nyomorúságokat kell leküzdenünk. Hogy leküzdjük a nyomorúságokat, először föl kell ismernünk azokat. Ha nem tesszük meg, mit akarunk legyőzni? Ha fogalmunk sincs arról, hogy mik azok a nyomorúságok, hogyan győzzük le azokat? Ez ugyan olyan, akár a tolvajok megölésének a kívánsága. Azok is emberek. Ahogyan a *Szurangama Szútra* [61] írja, tudnunk kell, hol vannak a rablók, és fel kell ismernünk, hogy néznek ki; máskülönben, amikor szemtől szembe állunk velük, ahelyett hogy olyan embereknek látnánk, akik ellopják a holmijainkat, és elrabolják minden javainkat, barátodnak fogjuk tekinteni őket. Épp ilyenek a nyomorúságaink. Ha olyannak ismerjük fel nyomorúságaink állapotát, amilyenek valójában, akkor nem szenvedünk általuk tovább, és védekezni tudunk ellenük.

Tovább folytatjuk a Négy Igazság Dharmájáról szóló beszélgetésünket. Már beszéltem a szenvedés három fajtájáról, a szenvedés nyolc fajtájáról, és a szenvedés végtelen számú fajtájáról. Már beszéltem a felhalmozás igazságáról, az hat alapvető nyomorúságról és a húsz járulékos nyomorúságról, amelyek a felhalmozás igazságának a részeit alkotják.

A Négy Igazságból a harmadik a KIOLTÁS, amelyet a „mozdulatlanság”, vagy az „olyan, olyan” fejez ki. Ha beigazolódott, hogy elértük a kioltás igazságát, akkor elértük az

alapvető boldogságot. A Nirvána négy tulajdonsága az állandóság, az üdv, az én és a tisztaság. Ez a tulajdonság „nyugodt kialvásnak” nevezett gyümölcs bizonyítékának az igazolása. Akárhogy is, ez még csak a kis kocsi gyümölcse, és nem a nagy kocsi végső és csodálatos gyümölcse. Ez az igazság alapvének egy része, amit az arhatok igazoltan megvalósítottak. Ők elvágják egy meghatározott rész – a test – életét és halálát, de nem érték el a folyamatok életétől és halálától való végső megszabadulást. A meghatározott rész életének és halálának a vége által a két jármű utasai, az arhatok és a pratjekabuddhák, elérik a nyugodt kialvás üdvösségét, és szétrombolják a nézetek és gondolatok téveszméit. [62]

A becsapott nézetek az általunk látottakhoz való ragaszkodásra utalnak. A tudatunkban jelentkező keletkezés, mint a bizonyos helyzettel való szembenállás eredménye, a látás-téveszme, a helyzet megzavart minket.

Másfelől a gondolat-téveszme az Út alapelveiről szóló zavarodottságra utal. Mivel nem értjük, a tudatunk növelni kezdi a különbségtételt. Ha különbséget teszünk, minél többet teszünk, annál távolabbra jutunk. Minél távolabbra jutunk, annál több különbséget teszünk. Ez a „rossz úton való haladás” a gondolat téveszme. Ha bebizonyosodik, hogy megvalósítottuk a csendes kialvás üdvösségét, akkor elvágjuk úgy a nézetek mind a gondolatok téveszméit. De amíg még képesek vagyunk átadni magunk a tudatlanságnak, addig nem irtottuk azt ki. Nem csak az arhat állapotában, de a megvilágosodás minden állapotában beleértve az egyenlően-megvilágosodott bodhiszattva állapotát is, még létezik a tudatlanságnak egy végső adagja, amelyet a még nem elpusztított alkotás jellemez. Ezért, még ha be is bizonyosodik, hogy megvalósítottuk a nyugodt kialvást, a tudatlanság még létezik, ha nem is jelenik meg.

Mit értünk a folyamatok élete és halála alatt, amely még a „nyugodt kialvás” után is létezik? A folyamatok az általunk teremtett gondolatokra vonatkoznak: egyik gondolat a másik után, az első, a következő, majd még egy, gondolat gondolat után megállás nélkül. A gondolatok folyamának végtelen átalakulását nevezzük a folyamatok születésének és halálának. Egy gondolat létrejötte a születés, egy gondolat megszűnése a halál.

Miért nevezzük ezt születésnek és halálnak? Ez azért van, mert az eredeti számádhit még nem értük el. Ha valaki belépett a számádhiba, a közönséges gondolatok és vágyak megállnak. Ha elérte az első dhjánát, amelyet az elkülönülésből született áldás alapjának nevezünk, megáll a szívverés. Amikor elérjük a második dhjánát, amelyet a számádhiból született áldás alapjának nevezünk, megáll a lélegzetünk. A harmadik dhjánánál, amely az áldástól elkülönülő csodálatos boldogság alapja, megállnak a gondolatok. A negyedik dhjánában, amelyet a gondolatokat elbocsátó ragyogó tisztaság alapjának nevezünk, még finom gondolatok sincsenek. Bármennyire is, a négy dhjana elérése nem a megvilágosodás gyümölcse az igazolása. Az semmi más, mint annak az ideiglenes megvalósítása, ami az Út követésének az eredményeként keletkezik. Sőt, a négy dhjana nem is olyan magas szint. Az utat gyakorló leghétköznapibb ember is valószínűleg képes a négy dhjana megvalósítására.

„Ez az Út, ezt gyakorold.” Az ÚTTAL kapcsolatos megbeszélésen először a kínai *tao* „Út” jelet szeretném értelmezni. A jel magában foglalja a „menni” vagy „járni” jelét. Ez nekünk a gyakorlatról beszél, ez az egyetlen, amire az út használható. Mivel az út szerint kell gyakorolnunk, azt mondják: „Az Út arra való, hogy gyakoroljunk, ha nem gyakorolunk, mire jó az Út?” Ha nem gyakorolunk, az Út az Út, és mi mi vagyunk, és a kettőt nem lehet egyesíteni. Ha a Dharma szerint gyakorolunk, az azt jelenti, hogy az Utat gyakoroljuk, akkor az Út mi vagyunk, és mi vagyunk az Út. Az Út és mi alapvetően elválaszthatatlan. Az erényes természetéről mondják: „Az erény arra való, hogy gyakorolják, ha nem gyakorolják, létezik-e erény?” De nem mondani kell, hogy: „Látástól vakulásig mondogatom, 'Cselekedj erényesen, cselekedj erényesen, cselekedj erényesen!’” Akkor az erényt a szánkkal gyakoroljuk, de végül is semmiféle erényt nem gyakorolunk. Nem csupán, hogy nem gyakoroljuk az erényt, de a testünkkel rossz karmát is hozunk létre. Ebben az esetben nem létezik semmiféle erény. Ez

olyan, mint a „vizet prédikál, és bort iszik.” Ha az erényes cselekedetről szólnak, akképp is kell tennünk.

A „menést” jelentő elemhez a *tao* jelében hozzáteszik a *sou* jelet. A *sou* „előreként” vagy „legelsőként” lehet meghatározni. Más szóval a gyakorlás a legfontosabb elfoglaltság az egész világon. Ha véget akarsz vetni a születésnek és a halálnak, akkor az Utat kell gyakorolnod. Ha nem akarsz véget vetni a születésnek és a halálnak, nem kell az Utat gyakorolnod. A születés és a halál folyamatának a befejezése biztosan nem a születéstől és a haláltól való félelem. Aki fél a születéstől és a haláltól, az valójában szeret élni, de rettenetesen fél, amikor halálán van. Ez a születéstől és a haláltól való félelem. Ha véget akarunk vetni a születésnek és halálnak, legelsőnek az Utat kell gyakorolnunk, ezért van az, hogy a *sou* „legelső” jel részét képezi a *tao* „út” jelnek. Ha nem gyakorolod az Utat, nem vagy képes véget vetni az életnek és a halálnak.

Most osszuk tovább a *sou* jelet. A tetején két pont van, azután egy vízszintes vonal, és alatta a *tszu* jel, amely „ént” jelent. A gyakorlásban mi magunk vagyunk azok, akiknek gyakorolniuk kell. Ez nem megy úgy, hogy másokat biztatunk a gyakorlásra: „Gyakorolnod kell, véget kell vetned a születésnek és a halálnak, erényesen kell cselekedned.” Ez nem ezt jelenti. Nekünk magunknak kell az Utat gyakorolnunk. A legfontosabb, hogy mi magunknak kell tennünk, ezért van a *tszu* jel az Utat jelentő jelben. Tégy magad!

A vízszintes vonal a *tszu* fölött az *i*, „egy” jele. Mi a teendő? Találjuk meg az egyet. Mi a haszna? A világon minden az egyből származik. Az egy a kezdet. Az egy után van a kettő, aztán a három, aztán a négy, aztán az öt, egészen a végtelenig. Ez mind az egyből származik. A végtelen az egyből származik. A végtelen maga az egy. Ha nincs egy, akkor nincs végtelen. Ha nincs végtelen, nincs egy. Nem hiszem, hogy végső soron bárki is ellent tudna mondani az általam kifejtett alapelvnek. Bárki, aki ért a matematikához, tudja, hogy a matematika az eggyel kezdődik. Az egy a végtelen és a végtelen az egy.

Mi nem akarjuk sem az egyet, sem a végtelenséget. Nem létezik egy, és nem létezik végtelenség, nincs végtelenség, és nincs egy. Azok mindenképp a semmivé alakulnak át, ami a nulla. A nulla magában foglal minden létezést. Az igazi üresség a nullában van, és abban van a csodálatos létezés is. Honnan jön a nulla? Ez egy alakzat, amelyet az egytől való függés eredményez. Rajzolunk egy kört, és az a nulla, szétnyitjuk, és egy lesz belőle. Ezért a nulla az egy eredeti lényegisége. A nulla nem csupán az egy eredeti lényegisége, hanem az eredeti lényegisége mindennek az ég és a föld között. És ez a nagy, fényes raktár, az Így Érkezett kincseinek a természete, ez a buddha természet. A buddha természet a nulla.

Egy este, amikor a tanítványaimmal mentem az úton, utunkba akadt egy kisfiú, aki az anyját faggatta, „Mi az, aminek nincs sem eleje, sem vége. A mama azt mondta, „Nem tudom,” és a kisfiú rávágta, „Egy kör.” Megkérdeztem tőle, „Miért gondoltál a körre?” A gyerek nem felelt. A nulla jelképezi az Így Érkezett kincseinek a természetét és mindent, ami a földön keletkezett és változik, az igazi ürességet és a csodálatos létezést, a csodálatos létezést és az igazi ürességet. A nullának nincs se eleje, se vége. Ha a nullát el akarjuk pusztítani, elvágjuk, és az átváltozik eggyé. Mi az egy? A tudatlanság. Az eggyé való átalakulás a tudatlansággá való átalakulás. Ha nincs egy, a meg nem szakított kör az Így Érkezett kincseinek a természete. Ha a kört szétszakítjuk, az a tudatlanságba fordul. Az egy a tudatlanság kezdete. És nem mondtam-e már, hogy a végtelen az egyből származik, és az egyből származik a végtelen?

Egy kis szenvedés végtelen szenvedést okoz. A végtelen szenvedés egy magányos, aprócska szenvedésből keletkezik. Miért teszünk oly sok összezavart dolgot? Ez mind a parányi tudatlanság eredménye. Minden összezavart cselekedet, a rengeteg zavaros tevékenység, a megannyi karma, a megannyi szenvedés ebből az egyből származik. Ezért, ha az Utat akarjuk gyakorolni, vissza kell térítenünk az egyet az eredeti forrásához, és át kell fordítanunk azt nullává. Csak ha átfordítottuk nullává, térhetünk vissza az eredeti forráshoz, a

természethez, amely az Így Érkezt kincse, az igazi ürességhez és a csodálatos létezéshez. Ennyit az egyről.

A lét pont a *tao* jel legfetején egy *yin* és egy *yang*. Az *I Csing a Változások Könyve* kijelenti, „Egy *yin* és egy *yang* az Út.” [63] „Az egyoldalú *yin* és az egyoldalú *yang* betegség.” [64] Lehet, hogy létezik tiszta *yin*, amely szellemmé változik, és tiszta *yang*, ami istenné változik. Ezért mondják, „az egyoldalú *yin* és az egyoldalú *yang* betegség.” Ezek szét vannak választva Az *i* „egy” jel is meg van osztva, hogy két pontot alkosson. A tudatlanság nézet-téveszmét és gondolat-téveszmét hoz létre, így a két pont is nézet-téveszmének és tudat-téveszmének nevezhető. Én már beszéltem arról, ezek hogyan vágthatók szét. A nézet-téveszmét és a tudat-téveszmét jelképező két pont összejön, hogy megalkossa megszámlálhatatlan, számtalan téveszmét. És ez mind az egyből jön létre.

Ha vissza akarunk térni az eredeti forráshoz, fordítsuk az egyet újra a nullába. Hogyan? Ez nem túl bonyolult. Csupán minden nap elmélkedésben ülve, a dhjánát tanulmányozva, keményen kell gyakorolnunk az Utat, és akkor vissza tudunk térni az eredethez, át tudunk változni nullává, nagy fényes kincscé, ami az eredeti természetünk.

Miután azt mondjuk, „nem hiszek benne,” csak ülünk a sötétben. Ha hiszünk benne, visszatérhetünk a nagy fényes kincsbe. Mivel nem hiszünk ebben Dharma-ajtóban, napról napra a tudatlanság és a szenvedés velünk van, és azzá válunk, amit a Cs’an iskola a „fekete erő hordójának” nevez. Ha hiszünk a Dharma-ajtóban, akkor visszatérhetünk az eredeti létező bölcsességünkhöz, a forráshoz, és elérhetjük a nagy fényes kincset. Visszatérhetünk a saját nagy tükör bölcsességünkhöz, a bölcsességhez, amelynek az egyenlőség a természete, a csodálatos kutató bölcsességhez, és a sikeres bemutatás bölcsességéhez. [65]

A *tao* jelből csak nagyon keveset magyaráztam el – mintegy tízmilliomod részét. Ha részletesen beszélnék róla, attól tartok, hogy nagyon sok időt igényelne, és képtelen lennék befejezni. Miért? Mert olyan csodálatos. Csih-i, a Nagy Mester, kilencven napot beszélt a „csodálatos” (*miao*) szóról. Ha csak a *tao* szóról beszélnék, attól tartok, kilencven év alatt sem érnék a beszélgetés végére, nem hogy kilencven nap alatt. Attól tartok, hogy ebben az életidőmben az élettartamom nem lenne olyan hosszú, így csak egy parányit szólok róla. Bárhogyan is, azért még egy kicsit szeretnék a *tao* jelről beszélni. A két pont, egy *yin* és egy *yang*, egy más jelként is leírható, mint *dzsen*, „személy”. Az Út nem a mennyekben van, nem a poklokban, nem az állatok vagy az éhes szellemek között. Az emberek között van. Minden ember gyakorolhatja az Utat, minden ember megvalósíthatja az Utat, minden ember az elejétől birtokolja az Utat.

Ez nem valami kívülről kapott dolog. Az Út sikeres gyakorlása csupán a Buddha Útjának a megvalósítása. Amennyiben nem gyakoroljuk a megvalósításhoz vezető Utat, vajon az Utunk elveszett? Nem, minden ember az Út teljesítése.

Ha az égről beszélünk, elmondhatjuk, hogy a két pontban ott a nap és a hold. Egy pont a nap, és egy pont a hold. Ha az emberekről beszélünk, elmondhatjuk, hogy a két pont a két szem. Végső soron szükséges, hogy az Út gyakorlása közben használjuk a bölcsesség-szemünket, szükséges, hogy bölcsességgel rendelkezünk, hogy az egyet visszafordítsuk az eredetéhez, és átváltoztassuk nullává, a nulla az Így Érkezt kincsenek a természete, ez egy nagy, fényes kincs. Ez az a buddha természet, amit ti és én együtt teljesítünk. Ha képes vagy arra, hogy visszatérj a buddha természetbe, akkor még ebben a testben azonnal megvalósítod a buddhaságot, és nem kell majd várnod arra, hogy három *aszankhjeja* kalpán keresztül gyakorold az üdvöt és a bölcsességet, hogy száz kalpán át fejleszd a finomságot és a kisebb jellemzőket. Nem kell ilyen sokáig várni, azonnal megvalósíthatjuk a buddhaságot. Miért nem valósítjuk meg? Mert nem ismerjük az Utat, nem gyakoroltuk az Utat, nem volt senki, aki megtanította volna nekünk az Utat. Megszülettünk és meghalunk, meghalunk, és újra születünk, születés és halál, halál, azután születés. Az hat ösvény forgó kerekében az előre és hátrafordulásunk úgy is nevezhető, mint ugrás a nullába.

Miféle nullába ugrunk? A hat ösvény forgásának a nullájába, amely előre és hátra forog. Hirtelen az egekben vagyunk, hirtelen vissza a földre, hirtelen egy éhes szellem vagyunk, hirtelen egy állat vagyunk, hirtelen egy isten vagyunk, hirtelen a poklokban vagyunk, hirtelen egy *aszura* vagyunk, majd hirtelen újra ember vagyunk. Előre és hátra forogunk benne, képtelenek vagyunk arra, hogy kiugorjunk belőle és magakadályozzuk a körbeforgását. Ha ki tudunk ugrani, leromboljuk az egyet, és visszafordulunk a nulla-eredethez, akkor visszafordulunk az Így Érkezett nagy kincséhez, amely az eredeti alapszintünk, az eredetileg létező hazánk.

Minden szenvedés nyomást gyakorol, és mind együtt támad. A versnek ez a sora, és a rákövetkező már magyarázatot nyert. 'Minden szenvedés' a szenvedés három fajtájára, a szenvedés nyolc fajtájára, a végtelen fajtájú szenvedésre utal. Mind azért jön, hogy az embert elnyomja, és mind egyszerre támad.

A felhalmozás érzésekből áll, amelyek hívogatnak, és mindegyik más. Bármely érzékelésed egyre több szenvedést csal elő. Így halmozódnak föl.

Csak a kialvással érhetjük el a végső örömet. Csak a kialváson keresztül lehetséges a Nirvána végső örömének az elérése.

Ezért ez az Út, amelyet gyakorolnunk kell, hogy ráébredjünk a dharmák ürességére. Mindenkinek ezt az utat kellene gyakorolnia, és ráébrednie úgy az ember, mint a dharmák ürességére. Nem kellene ragaszkodnunk. Ezért mondja a Szútra, NINCS SZENVEDÉS, NINCS FELHALMOZÁS, NINCS MEGSZÜNTETÉS, NINCS ÚT. Mindnek üresnek kell lennie.

A Négy Igazság három megforgatása révén pörög a Dharma-Kerék. A Négy Igazság Dharma-Kerekének háromszori megforgatásáról már szólottunk.

Heten osztoznak a megvilágosodásban, a nyolc egyenes Ösvény, a szándék, a tudatosság és a szorgalom. Az út harminchét fajtája hét osztályba van foglalva: a megvilágosodás hét része (ezt nevezik némelyek a Bodhi hét részének), a nyolcrésű egyenes Ösvény, az öt képesség, az öt erő, a szellemi erő négy alapja, a tudatosságban lévő négy lakhely, és az egyenes szorgalom négy típusa.

A megvilágosodás hét része a következő:

- 1) A dharma kiválasztása
- 2) Erő
- 3) Öröm
- 4) Elutasítás
- 5) Feladás
- 8) Tudatosság
- 7) Szamádhi

A gyakorlásunknak evvel a hét dharmával összhangban kell lennie.

A dharma kiválasztása, a megvilágosodás első része, annyit jelent, hogy kiválasztjuk a módszert. A kínai *csiao* „megvilágosodás” szó, ezen kívül „megértést” is jelent. Ki kell választanunk a gyakorlás módszerét. Rendelkeznünk kell a megkülönböztető dharmaszemmel, amely ismeri helyes dharmát és a rossz dharmát, a jó dharmát és a gonosz dharmát, a fekete dharmát és a fehér dharmát. Ha rendelkezzel a megkülönböztetés erejével, képtelen vagy a helyeset rosszként, a feketét fehéreként, a jót gonoszként felfogni. A megvilágosodásnak a dharma kiválasztásával kapcsolatos része nélkül a helytelen módszert fogjuk kiválasztani.

Ha egyszer kiválasztottuk a módszert, aszerint kell gyakorolnunk. Ha a Dharma szerint gyakorolunk, *erővel* kell rendelkezünk, amely a megvilágosodás második része. Az erőnknek előrevivőnek kell lennie, és nem rombolónak. Az előrevivő erő jelentheti az elmélkedésben való ülést, vagy a mantrák ismétlését, vagy a tanítás tanulmányozását, vagy a szabályok betartását, vagy a türelem gyakorlását – az erő mindegyik fajtája a segítségedre

lesz. Ha nem rendelkezel erővel, akkor ma elmélkedsz, de holnap nem, egyik nap betartod a szabályokat, de a másik nap nem, ma gyakorolod a türelmet, de holnap nem. Ez a megvilágosodásban lévő erő szint hiánya. Ha rendelkezel a megvilágosodás erő részével, akkor az idő hat szakában, azaz a három nappali és a három éjszakai szakaszban, mindig erőteljes vagy, és sohasem vagy rest.

Ha rendelkezel az erővel, elérheted a dhjána üdvösséget, amely a megvilágosodás *örömeinek* nevezett része. Példának okáért, ha elmélkedsz, és egy kis szellemi ügyességet, egy kis *kung fut* fejlesztesz ki, boldogabbnak érzed magad, mintha valami mást csinálnál. Az boldogság ezen fajtájának a megvalósítása a megvilágosodás *örömeinek* nevezett része, a tiszta, nyugodt és sajátosan boldog állapot, amelyet a dhjána elmélyedésben érhetünk el.

Az elmélyedés némely tapasztalata valós, de időnként könnyű „elszabadítani a tüzet, hogy a démonok bejöhessenek” – hogy megszálltak legyünk és örületbe jussunk. Ez történhet meg, amikor bejutunk a tudat rendszerébe, és ott tapasztalatokat hajszolunk, és ragaszkodni kezdünk hozzájuk. Azt mondjuk, „Óh, miféle megtapasztalás ez?” Mindig, ha arra gondolunk, hogy ez milyen jó, egyszerűen ragaszkodunk hozzá. Mivel ragaszkodunk, könnyű megszállottá válni és örületbe jutni. Jön a démonkirály és megzavar minket. De ha nincs bennünk semmiféle ragaszkodás, a démonkirály nem tehet semmit. Ha ragaszkodunk, a démonkirály kedvező helyzetbe kerül. Ő bármiféle helyzetet képes előállítani, amihez mi ragaszkodunk. Válaszul használnunk kell a megvilágosodás erő részét, valamint a megvilágosodás elutasítás részét.

Elutasítás, a megvilágosodás negyedik része, annyit jelent hogy mélyen lássunk bele minden gonoszba, átvilágítva és mérlegelve, mi az, ami nem helyes, és azt utasítsuk el, miközben, magától értetődően, megtartjuk és megóvjuk azt, ami helyes.

Semmi sem helyes, amihez ragaszkodunk. Magától a ragaszkodástól is meg kell szabadulnunk. Elengedni a ragaszkodást, a megvilágosodás *feladás* szintje. Az elengedés arra tanít minket, hogy adjuk fel mind a téves nézeteinket, mind a ragaszkodásunkat. Ha nem adjuk fel azokat, nem leszünk képesek elérni a szamádhit, és nem fogjuk elnyerni a megvilágosodás feladás részét.

Ha feladjuk a téves nézetekhez való ragaszkodást, akkor képesek leszünk minden gondolatunkban megőrizni az erőteljes *tudatosságot*. Ez a főntebb említett erő. Soha ne feledkezzünk meg róla, és az egymást követő gondolataink tekintetében mindig tudatában kell lennünk az ittnak és mostnak. És ha ilyen módon erőteljesen gyakorlunk, akkor elérjük a megvilágosodás *szamádhit* részét.

A Nyolcrétű Egyenes Ösvény az alábbiakból áll.

1) *Egyenes nézetek*. A „nézetek” a véleményünkre utalnak. Ezek nem kívülről jönnek, az egyenes nézetek a tudatunkban tartózkodnak. A vélemény az, amit a megfelelő nézőpontban kell tartanunk. Ha a nézeteid nem egyenesek, akkor könnyű romboló útra térni. Ha egyenesek, megtartjuk a helyes utat. Melyik nézet egyenes és melyik romboló? Egy egyenes nézet lenne: „Tanulmányoznom kell a Buddhadharmát, mert a Buddhadharma egyenes.” Mi a romboló nézet? Példának okáért, ha szerencsejátékot játszunk, ha valami élvezeteset és kényelmeset cselekszünk, henyélünk, vagy az emberek ártalmára vagyunk – ezek a cselekedetek mind a romboló nézeteink szülöttei. Ezért az egyenes nézetek nagyon fontosak.

2) *Egyenes figyelem*. A megfelelő véleményünk nem jön létre hamarabb, minthogy megfontolnánk, „Helyes ez vagy helytelen?” Az egyenes figyelem az lenne: „Úgy gondolom, hogy a Buddhadharma tanulmányozása a legmegfelelőbb tevékenység az emberiség számára, és abban nincs semmi helytelen.”

Talán romboló figyelemmel rendelkezünk: „Tartok attól, hogy a Buddhadharma tanulmányozása haszontalan foglalatosság. Most a tudomány kora van. A Buddhadharmáról való beszéd így vagy úgy arra tanítja az embereket, hogy tegyenek jó cselekedeteket, hogy

legyenek jók. Manapság ki a jó ember? Nincs senki. Mindenki gonoszat cselekszik. Látom, hogy az emberek mindenféle gonoszat cselekednek, és ugyanakkor ezeknek az embereknek van pénzük a költekezésre, szeszes italuk az ivásra.” Mivel mindennel rendelkeznek, úgy gondolják, hogy a Buddhassággal foglalkozni nem is olyan jó, így csak rohannak tovább a romboló úton. Ha a figyelmünk egyenes, nem fogunk így tenni.

3) *Egyenes beszéd.* Ha a gondolataid egyenesek, képes vagy az egyenes beszédre. Amit mondasz, nem ösztönözheti az embereket arra, hogy helytelenül cselekedjenek. Az nem lehet kába vagy őrült, hanem mindig nagyon szabatos és pontos. Mindenkit rábírsz, hogy meghallgasson, szeressen hallgatni, és szeresen aszerint cselekedni, amit mondtál.

4) *Egyenes elfoglaltság.* Az egyenes beszéd egyenes cselekedetekhez vezet minket, amelyekről elmondható, hogy az emberek többsége szerint hasznos, és egyik sincs a törvények ellenére.

5) *Egyenes életmód.* Ha az elfoglaltságunk egyenes, akkor az életstílusunk is egyenes lesz.

6) *Egyenes erő.* Erőtéljesnek kell lennünk az egyenes cselekedetben, és semmi olyat nem tenni, ami helytelen.

7) *Egyenes tudatosság.*

8) *Egyenes számádhi*

[Hszüan Hua a Nyolcrétű Ösvény esetében úgy a nemes (noble), mint a helyes (right) helyett az egyenes, függőleges (upright) szót használja, amellyel színezi az eddig megszokott kifejezéseket. Ez érvényes a többi, megszokottól eltérő megnevezésre is. A fordító megjegyzése]

A szellemi erő négy alapja a következő:

1) A vágy-alap. Ez üdvös vágy, a jó dolgok reménye.

2) Az erő-alap.

3) A tudat-alap.

4.) Az akarati-alap

A tudatosságban lévő négy lakhely a testre, az érzésre, a tudatra és a dharmákra utal.

1) Szemléljük a testet, mint tisztátalant.

2) Szemléljük a testet, mint szenvedést.

3) Szemléljük a tudatot, mint állandótlan

4) Szemléljük a dharmákat, mint énnel nem rendelkezőket.

Az egyenes szorgalom négy típusa:

1) A jó gyökereknek, amelyek eddig nem fejlődtek, növekedésre bírása

2) A már növekvő jó gyökerek fejlődésének meggyorsítása.

3) A még nem növekvő gonoszok a növekedéstől távol tartása.

4) A már létrejött gonosz gondolatoknak a kiirtása.

Az öt képesség a következő:

1) A hit képessége

2) Az erő képessége

3) A tudatosság képessége

4) A számádhi képessége

5) A bölcsesség képessége

Az öt erő a következő:

1) A hit rendelkezik a hit erejével.

2) Az erő rendelkezik az erő erejével.

3) A tudatosság rendelkezik a tudatosság erejével.

4) A számádhi rendelkezik a számádhi erejével.

5) A bölcsesség rendelkezik a bölcsesség erejével.

Az öt képesség, az öt erő, a négy egyenes szorgalom, a tudatosság négy lakhelye, a szellemi erő négy alapja, a megvilágosodás hét része és a nyolcrésztű egyenes együttesen alkotják az Út harminchét osztályát.

Egy nap közvetlen kapcsolódnak, és beérik a bölcsesség gyümölcse. Ha az Út harminchét osztályát gyakorolod, akkor egy nap „hirtelen közvetlenül kapcsolódnak”, [66] és igazolva lesz a bölcsesség gyümölcseinek a megszerzése.

Az üledékkel rendelkező részleges igazság elővarázsolt város csupán. Nem szükséges egy olyanfajta Nirvánában ücsörögnünk, amely csak egyoldalú igazság, és üledékkel rendelkezik. Az a nirvána csak egy elővarázsolt város, [67] és nem egy valódi város. Amennyiben igazolódott hogy elértük ezt a nem-végső nirvánát, tovább kell haladnunk és gyakorolnunk.

NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS

Vers:

A Raktár-Tanítás Bodhiszattva: hat érzékelhető paramita.

A Tökéletes a csodálatos megvilágosodás lényegéig gyakorol, ahol az önvaló hirtelen megtisztul.

*Bármi bölcsesség nélkül szétzúzza a ragaszkodást és kiürít minden jellegzetességet;
Ragaszkodás nélkül nem rendelkezik hitelesítéssel és megérti a dharmák egyesülését.*

Egy hajszál csúcán megjelenti az ékköves birodalmat.

Egy porszemen ülve megforgatja a Dharma-Kereket.

A szavak kimondattak, még keveseknek van hitük;

Nem tudom, hányan ismerik a hangomat.

Magyarázat:

MEGÉRTÉS annyi, mint bölcsesség. MEGVALÓSÍTÁS a megvilágosodás különleges megvalósulásának, és nem rendelkezünk hiteles megvalósítással. Egyáltalán nincs semmiféle remény. Az elérésének igazolására utal. Ha elérjük ezt az állapotot, nem kívánjuk a bölcsességet. Sok ember, aki a Buddhadharmát tanulmányozza, feltételezi, hogy először a bölcsességet kell tanulmányoznia, és csak miután megtanult bölcsnek lenni, fogja megteremteni a Buddha megvalósítását. A Szútra azt mondja, hogy a pradžnya bölcsessége nem létezik. Nem létezik semmiféle megvalósítás. Minden üres. Nincs semmi, ami a megvalósítás bölcsessége, és nincs megvalósítás elhelyezni a megvalósítottat.

A Raktárnak vagy a Tripitakának a Bodhiszattvái a bölcsesség és a megvalósítás birtoklásának Dharma-ajtaját gyakorolják. A hat magánvaló paramitának nincs érzékelhető jellegzetessége. Ezeket a Dharma-ajtókat nevezzük érzékelhető paramitának. Ahogyan a vers mondja, *A Raktár-Tanítás Bodhiszattva: hat érzékelhető paramita.*

Létezik hat érzékelhető paramita és hat önvaló paramita. A hat önvaló paramitának nincs érzékelhető jellegzetessége, és bármihez való ragaszkodás nélkül létezik. Másrészt a hat érzékelhető paramita ragaszkodást von maga után? Mihez? Létezik egy megmentendő élőlényekhez való ragaszkodás, és egy a Buddha útjához, amely képes ezt megvalósítani. A megmenthető élőlényekhez való ragaszkodás a bölcsesség birtoklását jelenti. A megvalósítható Buddha-beteljesüléshez való ragaszkodás az elérés. A Szútra azt mondja: NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS, amely arra utal, hogy nem folytatódik a hat érzékelhető paramita.

A hat érzékelhető paramita a következő:

1) *Az adás*, amely átvisz minket a fősvénységen és irigységen. Ha az adás paramitáját gyakoroljuk, elkerüljük a fősvénységet és irigységet. Ha fősvények és irigyek vagyunk, nem fogunk adni. Az adás pillanatában meghaladjuk a fősvény irigységet.

2) *A szabályok betartása*, amely átvisz minket a szennyezettségen és a káros vétkeken. Ha a szabályokat gyakoroljuk és betartjuk, akkor rendkívül tisztává és áttetszővé válunk, akár egy fényes gyöngy. A szabályok betartása szennyezettség nélküliséget jelent. Ha nem, tartjuk be a szabályokat, sötétté válunk és piszkossá a szennyezettségeinktől. A szabályok betartása átvisz minket a szennyezettségeken. Ha nem tartjuk be a szabályokat, olyanok leszünk, mint egy fekete tintával telepacázott fehér papírlap, minél több a paca, annál feketébb. Ha betartjuk a szabályokat, a fehér papírdarab megmarad eredeti tisztaságában.

3) *A sértés alatti türelem*, amely átvisz minket a haragon. Ha a türelmet gyakorolod, nem lesz benned semmiféle indulat. Ha indulat van benned, akkor nem rendelkezel türelemmel.

4.) *Az erő*, amely átvisz minket a restségen. Minden nap erősnek és bátornak kell lennünk. Amilyen mértékben erősek vagyunk, abban a mértékben hagyjuk el a lustaságunk.

5) *Dhjána számádhi*, amely átvisz minket a zaklatottságon. Ha a dhjána számádhit akarjuk gyakorolni, akkor hosszú ideig kell ülnünk ahhoz, hogy szert tegyünk a számádhiba való belépés képességére. Ha beléptünk a számádhiba, akkor véget ér a zaklatottságunk, és számádhhi erővel fogunk rendelkezni.

6) *Pradzsnja*, amely átvisz minket az ostobaságon.

A kínai *tu* „átvinni” vagy „áttenni” jel, azt is jelenti, hogy megszabadítani, használatos a „paramita” jelölésére is, de az átvitel a hat érzékelhető paramitára vonatkozik, és nem az önvalókra. A hat érzékelhető paramita érzékelhető jellegzetességekkel bír, amelyek a viselkedésünkben jelentkeznek. Példának okáért, bár nagylelkűek vagyunk és nem fősvények, attól még ragaszkodhatunk a gondolathoz: „Óh, én adhatok, és nem vagyok fősvény.” Ha a hat önvaló paramitát gyakoroljuk, az adásunk ugyanolyan, mintha nem adtunk volna semmit. Nem kell ragaszkodnunk.

A hat önvaló paramitát a ragaszkodás hiánya jellemzi. A hat paramitának sok különböző szintje van: példának okáért, a hat paramita nem-elkövetése, amelyet a tökéletesen megvilágosodott személy gyakorol. Alapvetően ez a bármi elkövetetthez való nem ragaszkodás, ez azonos avval, mintha nem tettünk volna semmit. Fölvethető: „Ha én nem teszek semmit, mondhatom-e, hogy tettem valamit? Ha azt mondhatom, hogy az adásom olyan, mint a nem-adásom, akkor mondhatom-e, hogy a nem-adásom, olyan, mint az adásom?” Ha adunk, nagyon helyes, hogy ha úgy gondoljuk, hogy nem adtunk semmit, de ha nem adtunk semmit, nem mondhatjuk azt, hogy az olyan, mintha adtunk volna valamit.

A tökéletes a csodás megvilágosodás lényegéig gyakorol, ahol az önvaló hirtelen megtisztul. A Tökéletes Tanítás bodhiszattváit, akik ugyanazok, mint a csodálatosan megvilágosodott bodhiszattvák, a hat önvaló paramitát gyakorolják, együtt a sajátos tanítás bodhiszattváival. Ők tökéletesen megértik, hogy az adás ugyanolyan, mint a nem adás, és az áthaladás ugyanannyi, mint a nem áthaladás. Ezért mondja a Szútra, **ÉS NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS.**

A hat érzékelhető paramitához való ragaszkodás alapján véve nem létezik, így a vers kimondja: *Bármi bölcsesség nélkül szétzúzza a ragaszkodást és kiürít minden jellegzetességet.* Létezett a pradzsnjához való ragaszkodás, de mostanra minden jellegzetesség kiürült. Ezért mondja a Szútra, **ÉS NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS.**

Ragaszkodás nélkül nem rendelkezik hitelesítéssel és megéri a dharmák egyesülését. Nincs megvalósítandó elérés, és nincs a buddhaság megvalósulásának a bizonyításához való ragaszkodás. Más szóval

Fent nincs Buddha Út, amely
Megvalósítható.

Lent nincsen élőlény, amely
átvihető.

Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek átviendő élőlények. Azonban, bár átvitték azokat, nem lettek átvive. „Habár minden lény át lett vive a kialakásba, nincs egyetlen élőlény, aki át lett vive a kialakásba.” [68] Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek átviendő élő lények, hanem, hogy nincs ragaszkodás. Nincs megértés vagy megvalósítás. Ez a megvilágosodás a nagy, tökéletes tükrő bölcsesség, amelyben egyáltalán nincs ragaszkodás. Ahogyan a vers mondja, ő „megérti a dharmák egyesülését.”

Egy hajszál csúcsán megjelenteti az ékköves birodalmat. Ha ennek az állapotnak a megvalósítása igazolást nyert, a Királyok ékköves birodalma egy magányos hajszál csúcsán is képes megjelenni. Ez a nagynak a kicsiben való megjelenése.

Egy porszemen ülve megforgatja a Dharma-Kereket. Ez a Surangama Szútra tana.

A szavak kimondattak, még keveseknek van hitük, / Nem tudom, hányan ismerik a hangomat. [68] Nagyon kevés ember van, aki hisz, így nem tudhatom, hányan vannak, akik „ismerik a hangomat”, azaz, akik megértik ezeket az alapelveket. A tiszteletreméltó Hszü-jün nagymester mondotta, „Az egek határai közt mindenfelé jártam, keresve azokat, akik 'engem' ismernek, de még nem tudom, ki az, aki a hangom ismeri.” Valaki, aki „engem” ismer, az egy olyan barát, aki ismeri „saját magát”. Az, aki a hangomat ismeri, tudja, mit jelent, amit mondok. Ha senki nem ismeri a hangomat, mindegy, mit mondok, senki sem érti azt meg. Azok, akik megértik az általam mondottak alapelveit, azok ismerik a hangomat.

Azt mondjátok, Dharma Mester, én értem, amit mondasz.” Akkor ismeritek a hangomat. Ha azt mondjátok, hogy nem értitek, nem ismeritek a hangomat. Ha azt mondjátok, hogy „értem, de mégsem értem”, akkor ismeritek, és mégsem ismeritek a hangomat. Én csak ismételnem fogom ezeket a verseket, és beszélni fogok az alapelveikről. Bárki, aki ezekkel az alapelvekkel nincs összhangban, és nem gyakorolja azokat, nem is ismeri a hangomat. Az, hogy ismered a hangomat, vagy sem, egyszerűen annyi, hogy hiszed-e, vagy sem. He elhiszed azokat az alapelveket, amelyekről szóltam, akkor ismered a hangomat. Ha nem így van, egy vagy azok közül, akik nem ismerik a hangomat. Milyen alapelvekről beszélek?

„Egy hajszál csúcsán megjelenteti az ékköves birodalmat.” Egy vékony hajszál csúcsán megtestesült egy buddha-ország, egy ország, ahol a Buddha kinyilvánítja a Dharmát, hogy az élő lényeket tanítsa és átalakítsa. „Egy porszemen ülve megforgatja a Dharma-Kereket.” Milyen kicsi lehet az, aki egy parányi porszemen ül? Megforgatjuk a nagy Dharma-Kereket, hogy az élő lényeket tanítsuk és átalakítsuk. Egy ilyen állapotban a nagy a kicsiben jelenik meg. Ha megérted ezt az állapotot, egyike vagy azoknak, akik megértik a hangomat. Ha nem érted meg, tanulmányoznod kell a Buddhadharmát. Addig tanulmányozd, amíg le tudsz ülni egy porszemre, és meg tudod forgatni a Dharma-Kereket. És akkor meg fogod érteni.

SZÚTRA

MIVEL SEMMI SINCS MEGVALÓSÍTVA, A BODHISZATTVA A PRADZSNYA
PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL AKADÁLYTALAN A TUDATÁBAN.

Vers:

*Nem létezik gyakorlás, igazolás, vagy megvalósítás.
Ami jellegzetességekkel és feltétellel rendelkezik, rendelkezik a halál órájával is,
És a bodhiszattvák ennek igazságára ráébredve,
Bíznak a pradzsnyában, és evvel eljutnak a túlsó partra.
A tudat akadálytalanul hagyja maga mögött a büntetések akadályát,*

*A teljesen, valóban üres természet véget vet a szavaknak és gondolatoknak,
Elküldöm ezeket a szavakat a jövő derék embereinek, keressétek azt magatokban,
A fejre helyezett fej az ostobaság csúcsa.*

Magyarázat

Amikor a Szútra azt mondja, **ÉS NINCS MEGÉRTÉS ÉS NINCS MEGVALÓSÍTÁS**, a „nincs megértés” annyit jelent, hogy a Raktár-Tanítás Bodhiszattva hat érzékelhető paramitájának a bölcsesség paramitája nem létezik, miközben a „nincs megvalósítás” a két jármű maradékával a nirvána meg nem valósítását jelenti.

MIVEL SEMMI SINCS MEGVALÓSÍTVA: a nem-megvalósítás ennek a Szútrának a célja és szándéka. A *Pradznya Paramita Szútra* üdvhozó szerepe a ragaszkodásunk kiirtása, így a tudatunk nem ragaszkodik a megvalósításhoz, nem ragaszkodik a teljesülés igazolásához. Igazolnunk kell, de nem kell igazolnunk, nem kell igazolnunk, de igazolnunk kell. Mit jelent az igazolni, de nem igazolni? Bár a megvalósítás elérése bizonyítva van, nem kell ragaszkodnunk ahhoz, hogy elértük. Ez a végső nirvána alapvető megvalósítása. Ezért van az, hogy ennek a Szútrának a nem-megvalósítás a célja és a szándéka.

A BODHISZATTVA A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL AKADÁLYTALAN A TUDATÁBAN. A gyakorlás érdekében megbízik a Pradznya Paramita Dharma mély értelmében. Ami a gyakorlás által elérhető, az az akadálytalan tudat. Nem lehetünk könnyedek, mert akadályokkal rendelkezünk. Ha akadálytalanok vagyunk, könnyedek lehetünk. **AKADÁLYTALAN**, annyit jelent, hogy a büntetések akadály a nem-megvalósítás alkalmazásával föl lett számolva. A Szútra az erőnek ezen fajtájával rendelkezik. A nem-megvalósítás ennek a Szútrának a célja és szándéka, és a három akadály fölszámolása az üdvhozó szerepe.

MIVEL SEMMI SINCS MEGVALÓSÍTVA, A BODHISZATTVA A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL, A MÉLYSÉGES PRADZSNYA Dharma-ajtajában véghezviszi a büntetések akadályának a fölszámolását, amelyről ki kell, hogy jelentse, ő **AKADÁLYTALAN A TUDATÁBAN.**

A három akadály a büntetések akadály, a tevékenység akadály és a szenvedés akadály, ahogyan azt már följebb tisztáztam. [70] ha akadályoztatva vagy, nem rombolhatod le a büntetés akadályt. Az **AKADÁLYTALANSÁG** állapota az, amely megvalósítja azt az állapotot, ahol az emberek és a dharmák üresek.

A vers azt mondja, *Nincs gyakorlás, igazolás vagy megvalósítás.* Ezen a szinten nincs gyakorlás, mivel a gyakorlást befejeztük, nincs semmi igazolandó, mivel minden elnyerte az igazolást. „Amit meg kellett tenni, már elvégeztetett, így nincs további lét, amin átmenjünk.” Minden, amit meg kívántál tenni, elvégeztetett. Mivel a nagy feladat teljesítve van, a vers kimondja: „nincs igazolás vagy megvalósítás.” Nincs gyakorlás és nincs igazolás annyit jelent, hogy bár képtelenek vagyunk a megvalósítás helyével rendelkezni, nincs olyan hely, ahol megvalósítsunk. Ezért folytatja úgy a vers, *Ami jellegzetességekkel és feltétellel rendelkezik, rendelkezik a halál órájával is.* Ha ragaszkodunk a feltételes dharmák jellegzetességeihez, akkor ott lesz a halál órája is, mivel nem tudunk örökké a halál órája nélkül létezni. Ha azt akarjuk, hogy ne létezzen halál, akkor létezni kell „nem gyakorlásnak, nem igazolásnak és nem megvalósításnak”. És akadálytalan leszel ezen a ponton, ha nem lesz semmid, amit elértél.

És a bodhiszattvák ennek igazságára ráébredve,/ Bízna a pradznyában, és evvel eljutnak a túlsó partra. Mi a bodhiszattva szó jelentése? A *bodhi* „megvilágosodást” jelent, és a *sattva* „érző lényt”. A bodhiszattva olyan valaki, aki minden lényt hozzásegít a megvilágosodáshoz. Az „érző lény” kifejezés minden vérrel és lélegzettel rendelkezőre utal – nem csupán az emberekre, de minden lényre az élet körforgásában. Azokat hívjuk nem-érző

lényeknek, akik kívül esnek a lét körforgásán. A megvilágosodott érző lény segíti elő, hogy minden lény elérje a megvilágosodást, hasonlóképp, ahogyan ő maga elérte. Nem csupán egy valaki ismétелgetheti magának a Surangama Mantrát, de megkívánhatja, hogy mások is képesek legyenek azt ismétелgetni. Nem lehet kimondani, „Én vagyok az egyetlen, aki ismétелgetni tudom. Én nem úgy vagyok képes ismétелgetni, mint a többiek, mivel az én egyedüli létem arra utal, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember.” Ez nem az az út. Ha valami érdemet elértél, olyan vagy, mint a többi ember, aki szintén rendelkezik vele. „Én magam hallgatom a Szútrát, és érem el a Szútra hallgatása által az üdvösséget. Mivel megértem a személy létezésének és a Buddhadharmatanulmányozásának az alapelveit, én is arra serkentem minden barátomat és rokonomat, hogy jöjjenek, és hallgassák a Buddhadharmát és tanulmányozzák azt, így ők mind elnyerik ugyanazt az érdemet.” Ez az, amit a megvilágosodott érző lény jelent.

Más módja is van annak, hogy erről beszéljünk. Ez az, hogy a bodhiszattva egy megvilágosodott az érző lények között. Alapvetően mi egy bodhiszattva? Ő még egy érzélemmel rendelkező érző lény, mindazonáltal ő az az élő lények között, aki megvalósította a megvilágosodást. És most minden érző lényt meg akar világosítani. Ez a bodhiszattva jelentése.

Léteznek a csatlakozó tanítás bodhiszattvái és a sajátos tanítás bodhiszattvái. Mind a négy tanításhoz – raktár, csatlakozó, sajátos és tökéletes [71] – tartozik egy bodhiszattva csoport. Amennyiben elég nagy a tudatunk mérete, a csatlakozó tanítás bodhiszattvái vagyunk. Ha a tudatunk mérete olyannyira megnőtt, hogy Szamantabhadra Bodhiszattvához vagy Avalokitesvara Bodhiszattvához vagy a Föld Raktár Bodhiszattvához vagy Mandzsusri Bodhiszattvához válunk hasonlóvá, akkor a tökéletes tanítás bodhiszattvái vagyunk. Ha a tökéletes tudás egy kis része vagyunk, akkor a sajátos tanítás bodhiszattvái vagyunk. A bodhiszattvaságnak tíz fokozata is létezik, van első fokozatú bodhiszattva, második fokozatú bodhiszattva, harmadik fokozatú bodhiszattva, és így tovább, egész a tizedikig. [72] Milliárdnyi különbségtétel lehet a bodhiszattvák között, mint ahogyan az embereknek is különböző csoportjai vannak. Röviden, a bodhiszattva ráébredt a nem-ragaszkodás Útjának az igazságára, és az akadálytalan tudat Dharmájára, és ennek következtében megértette az alapelveiket.

A bodhiszattva egy különlegesen szellemi és szent elnevezés. A kínaiak *p'u-sának* nevezik, ami a címének egy egyszerűsített alakja, a kínai *p'u-t'i-sa-t'o* átírás rövidített formája. Néhány ember azt állítja, hogy ő bodhiszattva, bár nem az. Néhány ember, aki bodhiszattva, nem fogja beismerni. Láthatjuk, nagyon különös: azok, akik nem bodhiszattvák, azt állítják, hogy azok, miközben, akik azok, nem beszélnek így. Végső soron, mondjuk, vagy nem mondjuk, akik nem azok, azok nem azok, és akik azok, azok azok. Így nem szükséges, hogy kimondjuk. A bodhiszattvák nem hirdetik magukat az újságban, mondván, „Fölismersz? Bodhiszattva vagyok.” Ez nem ilyen.

Akkor hogyan van? A bodhiszattvának bodhiszattva tudattal kell rendelkeznie, a bodhiszattva gyakorlatokat kell végeznie, és úgy kell tennie, ahogyan egy bodhiszattva tesz. Ez nem a pusztán kimondás kérdése, „Bodhiszattva vagyok.” Ha ílymódon beszélünk, nem vagyunk mások, mint egy démon-akadályozta szellem. Olyanok vagyunk, mint egy szabályoktól eltérő, Utat elhagyó istenség, aki gépies írással mást személyesít meg, kijelentvén, „Én vagyok Kuang-ti Kung” [73] Mik ők valójában? Ők csupán apró szellemek, vagy talán még apró szellemek sem, csupán valamik, amelyeket rendhagyó tudással és nézetekkel rendelkező állatok, mint a sárga-szőrű menyét, [74] idéztek fel. És amelyek valamelyik istenség alakját öltik magukra. A valódi bodhiszattvának nem kell kimondania, „figyelj rám. Bodhiszattva vagyok.” Ez olyan, mint amikor az Elnök utazik, neki sem kell bemutatkoznia: „Én vagyok az Egyesült Államok elnöke. Ismer engem?” Már mindenki ismeri őt. „Itt jön Mr. Ez-és-ez, az Egyesült Államok elnöke.” Így az sem szükséges, hogy

hirdetést helyezzünk el az újságban, mondván, „Bodhiszattva vagyok.” Akár bodhiszattvák vagyunk, akár nem, az emberek föl fogják ismerni, mik vagyunk.

Milyen bizonyossággal rendelkeznek a bodhiszattvák? Elmondom. A bodhiszattvák véget vetettek a két fajta születésnek és halálnak. A behatárolt rész születése és halála nem létezik, és a folyamatok születése és halála is véget ért. A folyamatok születése és halála pusztá gondolat, a gondolat megteremtetik, és a gondolat elpusztítatik. A számadhiban nem teremtetik, és nem pusztítatik el gondolat, ezért mondják „A Naga [75] örökké a számadhiban van,” ami annyit jelent, hogy a behatárolt rész és a folyamatok születése és halála véget ért. Ilyennek kell lenni a valódi, tényleges, eredeti bodhiszattvának. De mi nem ismerjük őt föl. A csodálatos itt van előttünk. Mi nem vagyunk képesek fölismerni a bodhiszattvát. Ha a valódi bodhiszattvát fölismerjük, mi is bodhiszattvák vagyunk.

„Higgy a pradzsnjának, és kelj át vele egyenest a túlsó partra.” Bízva a mélységes pradzsnjában, ők átkeltek vele a túlsó partra, és ez annyit jelent, hogy egyenlők a túlsó parttal, ami maga a *paramita*, a túlsó partra való megérkezés.

A tudat akadálytalanul hagyja maga mögött a büntetések akadályát. Mivel a tudatunk nem rendelkezik akadályokkal, a büntetések akadályát magunk mögött hagytuk. Mit jelent a büntetések akadály? A testünket. Miért van testünk? Az akadályoztatás miatt. Ha nincs semmi, „a szenvedés és az üdvösség csupán olyanság.” Nincs születés és nincs halál. A születés halál, a halál születés. A születés és a halál közt nem mozdulunk. Más szóval, „az egyetértés és a szembenállás csupán olyanság. Ez olyan, hogy valaki mehet a helyzetnek megfelelően, de mehet szembe is vele.

Az egyetértés és szembenállás csupán olyanság,

A születés és a halál csupán olyanság,

A szenvedés és üdvösség csupán olyanság.

Röviden, semmi olyan nem létezik, ami az „akadálytalan tudatot” képes lenne kimozdítani, vagy megrázni. A tudat épp azért mozdíthatatlan, mert nincsenek akadályok. Ha akadályoztatva vagyunk, valaki másnak is meg vannak az akadályai. Akadályokkal rendelkezni annyi, mint épp ott akadályoztatva lenni, ahol vagyunk. Az akadályok közepén sehol nem vagy akadályoztatva. Mivel alapjában véve nincs akadályoztatás, hol lehet valamiféle akadály? Ezért mondják, „Nincs akadályoztatás és nincs akadály.”

Akadályal nem rendelkezni annyi, mint a születésnek és halálnak véget vetni. Ezért mondják, „a születés és a halál a nirvána, a szenvedés a Bodhi.” Ha a két kocsi híveivel találkozunk, akik nem értik ezt az alapelvet, és arról szólunk nekik, hogy a szenvedés az a bodhi, és hogy az élet és a halál a nirvána, ők nagyon meg fognak rémülni, nagyon idegesek lesznek, és el fognak futni, mondván: „Ilyen Dharmát soha nem hallottam ezelőtt. Hogy lehet a szenvedés Bodhi és a születés és a halál nirvána? Ezt nem hiszem el.” És mivel nem hisznek, távozni akarnak.

A bodhiszattva, más részről, ráébredt, hogy a szenvedés Bodhi, és a születés és a halál a nirvána. Minden, amit tennünk kell, hogy körbe fordítjuk a fejünket és a testünket, és lám!

Miért nem értjük a Bodhit? Mert hátat fordítunk a megvilágosodásnak, és együtt vagyunk a szennyeződéssel. Ha hátat tudunk fordítani a szennyeződésnek, akkor együtt leszünk a megvilágosodással. Ez az akadálytalanul levés. Ha a tudatunk bármely helyzet – születés és halál, szenvedés és boldogság, egyetértés és szembenállás – közepén akadálytalan, mozdulatlan maradunk. Ez az AKADÁLYTALAN. Ha elkülönülsz a büntetés akadályától, akkor képes vagy arra, hogy elhagyjad tested akadályát.

Miért vagyunk képtelenek a testünk elhagyására? Miért tekintjük annyira fontosnak a testünket? Mindenki a hírnevet és a szerencsét hajszojja. Napról napra „körbe rohannak akár a nyugtalan hullámok.” Miért? Ez mind a testük kedvéért van. Keresik a módját, hogyan lehetnek a testük kiváló rabszolgái, kiváló lovai vagy tehenei. Nem akarják megsérteni a testüket.

Igen, a testünk annyira udvariatlan hozzánk. Mi módon? Minél jobbak vagyunk hozzá, annál rosszabb hozzánk. Ép úgy, ahogyan Praszenadzsit Király ezt Buddhának előadta.

- Világ által Tisztelt, a múltban, amikor ifjú voltam, a bőröm sima és fényes volt. Amikor elértem életem virágát, telt volt a vérem és a lélegzetem. De most, a hanyatló években, ahogy az öregkor felé haladok, az alakom hervadt és kopott. A szellemem tompa, a hajam fehér, és az arcom ráncos, és nem sok időm maradt.
[76]

Haja fehér, arcán úgy futnak a ráncok egymás után, akár a nagy tenger hullámai. Már nincs sok ideje vissza, hamarosan meg fog halni. Mindez az akadályok miatt van. Ha nincsenek akadályaink, nem ragaszkodunk a testünkhöz, amely karmikus büntetésként jelentkezik, mint a büntetés akadálya. Mivel van testünk, a büntetés akadályával is rendelkezünk. Ha nem lenne semmiféle akadályunk, akkor nem lenne énünk, és akkor nem lennének a büntetés akadályai. Ezért mondja a vers: „A tudat akadálytalanul hagyja maga mögött a büntetések akadályát.”

A teljesen és valóban üres természet véget vet a szavaknak és gondolatoknak. A buddha természet a saját természetünk, az üresség igaz jellemzőinek az alapelveinek a megvalósítása. De mivel nincs semmi, amit a saját természetünk igaz olyanságának a valódi lényegiségéről mondhatnánk, a vers kijelenti: „véget vet a szavaknak és gondolatoknak.” Nincs mit mondani, és nincs gondolni való gondolat.

Elküldöm ezeket a szavakat a jövő derék embereinek, keressétek azt magatokban. Most van néhány szavam, minden arra érdemes egyén számára, aki a jövőben gyakorol: „Keressétek azt magatokban.” Ha rendelkezni akarunk a nem-megvalósítással és a nem akadályoztatással, akkor magunkban kell keresnünk, nem valahol odakint. Ne magadon kívül kutass a „nem gyakorlás, nem igazolás vagy nem megvalósítás” alapelvei után. Ezek saját magadban keresendők. Nekünk magunknak kell a fényt megfordítanunk, hogy befelé világítson.

A fejre helyezett fej az ostobaság csúcsa. Ha az Útnak kívül akarsz utána nézni, tényleg ostoba vagy. Ez olyan, mintha egy fejet helyeznél a fejedre. Nem ostobaság ez valóban? Ahelyett, hogy odakint keresgélnél, meg kell fordítanod a fényt, hogy befelé világíts. Csak ha megfordítod a fejed és a tested, rendelkezzel majd a megvalósítással.

SZÚTRA

MERT OTT NINCS AKADÁLY, NINCS FÉLELEM, ÉS MESSZE MAGA MÖGÖTT HAGYJA AZ ELTORZÍTOTT ÁLOM GONDOLKODÁST

Vers:

*Akadály nélkül az igaz tovább haladhat,
Ha nincs több félelem, a tevékenység akadálya eloszlik,
A torzulás messze hátra marad, a tevékenység jellegzetessége szétmállik,
Az álm-gondolkodásunk durva, finom és por-és-homok téveszméi Íggyé válnak,
A három akadály feloldódik, a három erény tökéletessé lesz,
A hat képesség fölcserélhető, bizonyítva a hat szellemi erő megvalósítását,
Ha erre a csodálatos igazságra képesek vagyunk, mi magunk élvezzük használatát,
Akik tudják, könnyedén megvilágítják a sötét és bonyolult ösvényt.*

Magyarázat:

Ha nem rendelkezünk akadállyal, félelem nélküliek leszünk. Rettenthetetlenek, MESSZE MAGUNK MÖGÖTT HAGYJUK AZ ELTORZÍTOTT ÁLOM-

DONDOLKODÁST. Minden, ami el van torzítva, minden álom gondolkodás megszűnik létezni. Az, hogy nem félünk, arra utal, hogy kiirtottuk a szenvedés akadályainkat.

Nem rendelkezni akadállyal, az nem is olyan könnyű. Tegyük föl, „Nem gondolkodom egyáltalán semmire, kivéve anyámat és apámat.” Nem rossz. Ez a gyermeki jámborság útja, mindazonáltal, ez is az akadály egy fajtája. Talán azt mondjuk, „Van egy barátom, akit már nagyon régen nem láttam. Bár nap mint nap állandóan rá gondolkodom, nem megyek el, hogy találkozzam vele.” Ez is akadály. Röviden, ha nem megyünk el az is egy akadály. Ha elengeded magad menni, akkor már nem az. Ezért mondja a vers, *Akadály nélkül az igaz tovább haladhat*. Nem vagyunk hozzákötve semmihez.

Emlékszem, amikor Kína Szoucsou tartományában a Ling-jen hegyen tartózkodtam, találkoztam egy szerzetessel, aki valóban elmehetett bárhová. Nem csinált semmit, csak a dhjána elmélyedést gyakorolta. Ta-hsziunak hívták. Mit jelent az, hogy elmehet bárhová? Megmondom. Ta-hsziu az alábbi verset írta

Nincs nagy és nincs kicsi,
Nincs idebent és odakint,
Gyakorlok, végemhez közeledek,
És én magam megteszek
minden előkészületet.

Miféle előkészületeket kellett megtennie? A kőfalba egy üreget készített, amely épp elegendő volt egy személynek, hogy leüljön benne. Akkor egy darab sziklából kőajtót készített, amelynek fémpántjai voltak, hogy nyitni és csukni lehessen. Akkor, teljesen egyedül, beleült, becsukta az ajtót, és elérte a végét. „Gyakorlok, a végemhez közeledek, és én magam megteszek minden előkészületet.” Beült, becsukta az ajtót, tökéletesítette a csöndet – elérte a nirvánát. Ő volt a valódi menni hagyás. Nem vett magához semmilyen tanítványt, és így nem volt jelen egy halom kellemetlen dolog sem. Ez az, amit AKADÁLYTALANNAK nevezünk. Tanítványokkal rendelkezni is akadály, a tanítványokkal való rendelkezés egy csomó gondot jelent. Nem tudom, mennyi gond lesz a jövőben, de nem szentelek neki figyelmet, mivel a gond sem gond, és az akadály sem akadály.

Néhány embernek már ismerős lehet Ta-hsziu története, de ez nem készlet arra, hogy abbahagyjam a történetének elmondását. A szútrák magyarázásánál nem kell tartanunk a hosszas beszédetől. Amikor először beszélünk a Szútráról, arról kell beszélnünk, amit megértettünk, és ne törődjünk avval, hogy a többiek értik-e vagy sem. Ha nem értjük, meg kell mondanunk, hogy nem értjük. Amikor a Szútra előadását először gyakoroljuk, „a lábadat a valódi alapra kell helyezni.” Ha kimondunk egy mondatot, az olyan legyen, mint egy legördülő mázsás szikla, amely lyukat vág a talajba. „Ezt az egy mondatot elhelyezem a tudatotokban, és a tudatotoknak figyelembe kell azt vennie.” Így az emberek akár meghallgatnak valamit, akár sem, minden esetben újfent szólhatunk róla.

Így nem kell „a munkától ellopni az időt, és takarékoskodni az anyaggal.” Például, ha egy házat építünk, és világosan egy húszcentis gerenda szükségeltetik, és te azt mondjuk: „Ó, jó lesz az is, ha egy tíz centis gerendát használok, mert az valamivel olcsóbb,” akkor az anyaggal takarékoskodunk. Vagy amikor elvárják tőlünk, hogy nyolc órát dolgozzunk, de csak hatot dolgozunk. „Valahogy majd elmismásolom ezt a két órát, és azt mondom, hogy nyolcat dolgoztam.” Ez a munkától az idő ellopása. Ne kövessük, amikor a Szútrát magyarázzuk. Nekünk ténylegesen el kell mondanunk, és ne gondoljunk azzal, hogy az emberek megértik-e. Nekünk ily módon kell tanítanunk, amikor elkezdjük a tanítást, és így kell azután is. Érted? Továbbá nem kell elmagyarázunk az alapfogalmakat, amiről a tanítás szól. Az amerikaiak a szabadság növekedéséről beszélnek, és mi ugyanígy hagyhatjuk a szabadságunkat növekedni, és a bölcsességünk szerint fejezhetjük ki magunkat. Így létrejöhet egy új és alkotó fejlődés.

Tao-seng Dharma Mesterhez kell hasonlítani. Amikor ő a *Maháparinirvána Szútrát* tanította, a legtöbb ember azt mondta, hogy az iccsantikák nem rendelkeznek buddha-természettel, és nem válhatnak buddhává. De Tao-seng Dharma Mester kijelentette, „Az iccsantikák is rendelkeznek buddha-természettel, és ők is buddhákká válhatnak, igaz?” valaki ellentmondott, de a sziklák beleegyezésként bólintottak. Innen származik a mondás, „Tao-seng a Dharmát hirdette, és az érzéketlen sziklák rábólintottak. [77] Miért bólintottak? Mivel ő valami újat tett közzé.

Senki sem köteles az én utamat követni. Ha nem lennék egy alapvetően demokratikus tanító, akkor nem engedném meg, hogy kifejleszd a saját szabadságodat. Bizonyára utánam kellene jönnöd. Azt mondanám, „Ha nem követsz engem, az utad összezavarodik, bizonyára gonosz vagy, és az elkövetkezendőkben a pokolra fogsz jutni.” De én nem vagyok ilyen. Én a szabadság kifejlesztéséért vagyok. Azért jöttem most Amerikába, mert itt a szabadság fejlődése. Mindenkinek meg van a saját bölcsessége, és én nem takarhatom le senki bölcsességét, mintegy leborítva egy teáscsészével, hogy ne mehessen tovább. Amíg valaki nem rendelkezik bölcsességgel, és hihetetlenül ostoba, úgy nem rendelkezik semmi újjal, mi fejlődjön, így figyelmesnek kell lenni, hogy engedjük előjönni az új fejlődést. Ehhez minden tanítvány hozzájárulhat, nem fontos, hogy kicsoda.

Ha nincs több félelem, a tevékenység-akadálya eloszlik. Miért van félelem? Mert a tevékenység akadálya – karmikus akadály. Ha nem félsz tovább, nincs több karmikus akadály.

A torzulás messze hátra marad, a tevékenység jellegzetessége szétmállik. Az élőlények eltorzítottak (*tien tao* szószerint „fejtetőre állít”). Ha képesek vagyunk magunkat a torzítástól elválasztani, akkor a tevékenység által jellemzett tudás eloszlik.

Az álom-gondolkodásunk durva, finom és por-és-homok téveszméi Íggyé válnak. Ha torzulás nélküliek vagyunk, nincs álom-gondolkodásunk. Ha nincs álom-gondolkodásunk, akkor nincs durva téveszménk, finom téveszménk, vagy bármiféle por-és-homok téveszménk. Minden belemérik az igaz ígység csodálatos igazságába.

A három akadály feloldódik, a három erény tökéletessé lesz. Akkor a három akadályunk, a karmikus akadály, a büntetés akadálya és a szenvedés akadálya eloszlik. A három erény, ami a szabadság erényének tökéletes erénye, a pradzsnja erénye és a Dharma-test erénye, mind a három teljesen tökéletes lesz, tökéletesen egybeolvad.

A hat képesség fölcserélhető, bizonyítva a hat szellemi erő megvalósítását. Ha képesek vagyunk a hat képességet fölcserélhetően alkalmazni, akkor csodálatos módon minden egyes képesség betölti mind a hat szerepét. Ezt úgy mondhatjuk, hogy képesek vagyunk a hat szellemi erő elnyerésére. A hat képesség a szem, a fül, az orr, a nyelv, a test és a tudat. Csodálatos módon mindegyik képesség hatféleképpen működik. Ez a bizonyítéka annak, hogy elnyertük a hat szellemi erőt. Akkor képesek vagyunk a mennyei szem erejét, a mennyei fül erejét, az elmúlt életekkel kapcsolatos erőt, a mások tudatával kapcsolatban álló erőt, a szellemileg megalapozott szellemi erőt és a kiáradás megakadályozásának az erejét működtetni. Bizonyítva van, hogy mindezeket elnyertük.

Ha erre a csodálatos igazságra képesek vagyunk, mi magunk élvezzük a hasznát. Ha ezt a fajta finom és csodálatos igazságot megértjük, áldását személyesen megtapasztaljuk.

Akik tudják, könnyedén megvilágítják a sötét és bonyolult ösvényt. Ha megértjük, könnyű ráébredni erre az igazságra (*tao-li*, szószerint „Út-elv”). Ha nem értjük meg, tévedünk, és rossz útra térünk.

SZÚTRA:

VÉGSŐ NIRVÁNA!

AZ IDŐ HÁROM SZAKASZÁNAK MINDEN BUDDHÁJA A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL MEGVALÓSÍTOTTA AZ ANUTTARASZAMJAKSZAMBODHIT

Vers:

*Az erény sehol sem tökéletlen, és minden akadály elpusztul,
Ezt a végső, tökéletes nyugalmat nevezik Nirvánának,
Akik elmentek, már nem jönnek, és most léteznek,
Az idő három szakaszának minden buddhája közös forrásból eredt,
A pradzsnya paramitába vetett bizalom által
Elérte a Legfelső Halhatatlan alapvető és egyenlő megvilágosodását,
Ha azok, akik gyakorolnak, csupán szorgalomra és erényre képesek,
Hogyan félhetnek attól, hogy nem érik el a buddha-természet mezejét.*

Magyarázat:

VÉGSŐ NIRVÁNA! Mivel szétzúztuk a büntetés akadályát, a karmikus akadályt és a félelem akadályát, AZ ELTORZÍTOTT ÁLOM-GONDOLKODÁS MESSZE MÖGÖTTÜNK maradhat. Ha a *Szív Szútra* mondatait tanulmányozzuk, látni fogjuk, hogy a kilenc Dharma-világ élőlényei mindnyájan álmodnak. A Buddha útjának a keresésének a bodhiszattva álma van felül, és az élőlények átalakításáé alul. Meg kívánja valósítani az Utat, hogy az élő lényeket átvigye, és mégis ő maga is álomban van.

A Feltételesen-Megvilágosodott, a pratyekabuddhák, szintén álomban vannak. Miről álmodnak? Ők arról álmodnak, hogy egyedül magukra vigyáznak. Mélyen az elszigetelt hegyi völgyekben élvén, ők olyan arhatok, akik „a saját kedvükért értenek meg.” Ez a jelentése annak, hogy „egyedül magukra vigyáznak, képtelenek a közös jó előremozdítására.” Ez is álom.

A Hallgatók, a srávakák, az egyoldalú ürességről álmodnak, amely a maradvánnyal rendelkező egyoldalú nirvána.

Az istenek a boldogságról és a békéről álmodnak, ők arról álmodnak, hogy sok pénzt keresnek, és hivatalba jutnak. Ebben az életben minden a feje tetejére áll, és megteremti a boldogság szenvedését. Minden nap buzgón álmodnak a hírnévről és a szerencséről.

Milyen álmuk van az aszuráknak? Ők a harcról álmodnak. Példának okáért az egy aszura helyzet, amikor valaki megy, és másvalakivel küzd. Aszurának lenni, annyi mint a küzdelmet szeretni, és a küzdelem álmában lenni.

Akik a poklokban vannak, azok a keserű szenvedés folytatását álmodják. Az éhes szellemek a nélkülözésről álmodnak, az állatok az ostobaságról.

A kilenc Dharma-birodalom mindegyike saját álommal rendelkezik. A végső nirvánában lévő Buddha az egyetlen, aki nem álmodik, és ezért nevezik végső nirvánának.

A buddhadharmát nem értő emberek azt mondják: „A Nirvána nem más, mint a meghalás.” Azonban ez a meghalás nem azonos a halállal, mivel ez szándékos meghalás, ez tudott és megértett. Amit meg kellett tenni, már meg van téve, a tiszta gyakorlat létre lett hozva, és így nem folytatjuk tovább a létezést. Ezért akarunk belépni a Nirvánába, abba az állapotba, ahol nincs születés és halál. Mi magunk előre tudjuk, hogy be fogunk lépni a nirvánába: „Egy bizonyos időben be fogok lépni a Nirvánába, és tökéletesíteni fogom a nyugalmat.” Így ez egy olyan meghalás, amely szándékos és megértett.

Úgy mondják, hogy ezt meg kell érteni, mivel amikor a nirvána kapujában állunk, nagy tisztasággal rendelkezünk. A testünk betegség és szenvedés nélküli, a tudatunkban nincs ragaszkodás, az zavartalan. A tudatunkból hiányzik az öt vágy – vagyon, nemiség, hírnév, étek és alvás - tárgya utáni sóvárgás. Nem sóvárgunk semmi után, nem vágyódunk semmi

után, a tudatunkban nincs semmi zavarodottság. Amikor a halál kapujában állunk, a gondolataink egyáltalán nem zavarosak és tisztátalanok. Ha az emberek, akik gyakorolnak, a nirvánába akarnak lépni, ők maguk tudnak róla, és bárkinek világosan elmondják: „egy bizonyos évben, egy bizonyos hónapban és napon, egy bizonyos időben be fogok lépni a nirvánába.” Ha ezt világosan bárkinek megmondják, annyit jelent, hogy „tudás”. Nem kell azt mondani, hogy a nirvána a halál, a nirvána nem születés és nem halál. Mi csak azért vagyunk képesek meghalni, mert megszülettünk. Ha nem születünk volna meg, nem is halnánk meg. Ezért VÉGSŐ NIRVÁNA. Mit jelent a „végső nirvána”?

Az erény sehol sem tökéletlen, és minden akadály elpusztul. Mivel egyáltalán nincs akadály, az erényes természet teljesen tökéletes. Az akadályok teljes hiányát nevezzük a nyugalom tökéletesítésének, és ezt nirvánának is nevezzük.

Ezt a végső és tökéletes nyugalmat nevezzük Nirvánának. A tökéletes nyugalom a nirvána szó fordítása. A „tökéletes” arra az érdemre utal, amely minden részében tökéletes, a „nyugalom” arra az erényre, amely mindenütt nyugodt. Az erény azért nyugodt mindenütt, mert a végső határ elérése után az összeolvad a nirvána négy erényével – állandóság, üdv, önmaga és tisztaság – és így a nirvánának nevezett végső boldogság megvalósított.

Akik elmentek, már nem jönnek, és most léteznek. Nem csupán a bodhiszattvák gyakorolnak a Dharma-ajtnak megfelelően, hanem az idő három időszakának minden buddhája, a múlt, a jelen és a jövő buddhái is.

Ezért mondja a vers, *Az idő három szakaszának minden buddhája közös forrásból eredt.* Az idő három szakaszának minden buddhája a mélységes és csodálatos pradznya bölcsességbe vetett bizalom által képes arra, hogy megvalósítsa az anuttarasamyaksambodhit, a legfelsőt, az alapvetőt és az egyenlőt, és az eredeti megvilágosodást. Legfelső, mert fölötte nincs semmi, ez a Buddha megvilágosodása. Alapvető és egyenlő a Bodhiszattva megvilágosodása. Az alapvető megvilágosodás a két jármű utasainak a megvilágosodása. Az alapvető megvilágosodás nem azonos a közönséges emberekkel, akik nincsenek megvilágosodva. A közönséges emberek helytelen dolgokat cselekszenek, és nem tudnak arról, hogy azok helytelenek. Ők nem tudják, hogy váltaniuk kellene. Ez a meg nem világosodottnak levés. Az alapvető megvilágosodás a két jármű utasainak, a Feltételes Megvilágosodottaknak és a Hallgatóknak a megvilágosodása. Miután megvilágosodottak, nem olyanok, mint a közönséges emberek, de nem voltak képesek megvalósítani a Bodhiszattva Út alapvető és egyenlő megvilágosodását, amely magában foglalja a hat paramitát, és az önmagunk átvitelét és mások átvitelét lehetővé tévő tízezer gyakorlatot, hogy üdvöt hozzanak maguknak, és üdvöt hozzanak másoknak. A két jármű utasai mindannyian arhatok, akik „a maguk érdekében értenek meg.” Mivel ők csupán magukra gondolnak, és másokra nem, ők képtelenek az alapvető és egyenlő megvilágosodásra.

Bár a bodhiszattvák megvalósították az alapvető és egyenlő megvilágosodást, még nem érték el a legfelső megvilágosodást. Az alapvető és egyenlő azonos értékű a Buddha megvilágosodásával, és az egyenlő megvilágosodás bodhiszattváira utal. Ezek a bodhiszattvák különböznek a két jármű utasaitól, mivel az utóbbiak a saját érdekükben értenek meg, miközben a bodhiszattvák azért üdvözítik magukat, hogy üdvözíthessenek másokat. De az alapvető és egyenlő megvilágosodás bodhiszattvái még képtelenek a legfelső megvilágosodásra.

Egyedül a Buddha a legfelső. Nevezik Meghaladhatatlannak (*anuttara*) és Embert-Szelidítő Kocsihajtónak (*purusadamjaszarathi*). Róla mondják, hogy a legfelső, az alapvetően és az egyenlően megvilágosodott.

A Szútra azt mondja, A PRADZSNYA PARAMITÁBA VETETT BIZALOM ÁLTAL. Az idő három szakaszának minden buddhája a mélységes és csodálatos pradznya bölcsesség alkalmazása által elérte a túlsó partot, *ebbe a paramitába vetett bizalom által.* A vers kimondja: *elérte a Legfelső Halhatatlan alapvető és egyenlő megvilágosodását.* A

Legfelső Halhatatlan a Buddha, akire úgy is utalnak, mint a Nagy Megvilágosodott Arany Halhatatlanra.

Ha azok, akik gyakorolnak, csupán szorgalomra és erényre képesek. Nekünk, embereknek, akik gyakorlunk, képesnek kell lenni csupán előre haladni és meghátrálás nélkül szorgalmasan gyakorolni. „Ne tegyük ki egy napra a napra, és fagyasszuk be tízre.” Az Út gyakorlata ugyanez, gyakoroljunk minden nap. Gyakoroljunk minden évben, gyakoroljunk minden hónapban, gyakoroljunk minden nap. Minden időben gyakoroljunk, és legyünk erősek minden időben. Minden nap legyünk erősek, minden hónapban legyünk erősek, minden évben legyünk erősek, és mindenhol legyünk erősek. Ez nem olyan, hogy ma erős vagyok és holnap visszazokozok. Ez nem olyan, hogy egyet lépünk előre, és négyet hátra. Nem lehetünk ilyenek. Ez nem erő.

Hogyan félhetnek attól, hogy nem érik el a buddha-természet mezejét? He képes vagy erősnek lenni, akkor képes vagy arra, hogy elérd a buddha-természetet, amelyet a mező képvisel. Csak miután elültetted a mezőn a dolgokat, akkor lehet aratásod. Ez a Dharma-természet földje: te magad gyakorlod magadnak a Dharma-természetet, és a saját természeted tökéletesedik, és meg fogod valósítani a buddhaságot, amely olyan, mint a Dharma-mezőn való aratás. Elnyered a gyümölcsöt.

Példának okáért, van valaki, aki oly erős, hogy éjszaka nem is alszik, hanem helyette az Utat gyakorolja. Egy éjszakán át gyakorol, de mivégre? Minden nap a napközben alszik. Ez ugyanaz, mintha nem gyakorolna, és nem nevezhető erőnek. Az erő nem annak a mondogatása: „Mindnyájan alusztok, én nem akarok aludni. Én az Utat akarom gyakorolni.” És a nappali időben alszol, amikor mindenki más ébren van. Ez nem erő. Nem aludni éjszaka, de aludni napközben ugyanazt a dolgot jelenti.

SZÚTRA:

EZÉRT TUDD, HOGY A PRADZSNYA PARAMITA A NAGY SZELLEMI MANTRA, A NAGY FÉNYES MANTRA, A LEGFELSŐ MANTRA, A PÁRATLAN MANTRA. ELTÁVOLÍTHAT MINDEN SZENVEDÉST, EREDETI ÉS NEM HAMIS

Magyarázat:

EZÉRT TUDD, HOGY A PRADZSNYA PARAMITA A NAGY SZELLEMI MANTRA. Az összes, fentebb megvitatott különböző tanítás következtében mindenki tudhatja, hogy a pradzsnya paramita, a csodálatos bölcsesség a Dharma, amely átvisz a túlsó partra, a NAGY SZELLEMI MANTRA.

Mit jelent az, hogy NAGY? Ez az a nagyság, amely mögött már nincs semmi, nincs nála semmi, ami nagyobb lenne.

Mit jelent az, hogy SZELLEMI? A „szellemi” az elképzelhetetlen, .a jelentés szinte azonos avval, hogy „csodálatos”, mindazonáltal, a „csodálatos (*miao*) rendelkezik avval a jelentéssel is, hogy „mozdulatlan”, miközben a „szellemi” (*shen*) azt is jelentheti, hogy „mozgó”, itt létezik a mozgás egy fajtája. A csodálatos az mozdulatlan, de tökéletesen mozgat mindent, és tökéletesen megért mindent. Az ő feladata nem a mozgás. Mindazonáltal, ha a szellemi nem mozog, akkor nem szellemi. A szelleminek mozdulnia kell. Ugyanez a szó tűnik föl a *sen-t'ung* szóösszetételben, amely szellemi erőt jelent, és kínaiul szó szerint annyit tesz, hogy „szellemi áthatolás”. Az „áthatolás” átmenetet jelent, itt a mozgás. Azonban a csodálatos a mozgás nélküli tudás.

A Buddha a más buddha-országokban lévő lényeket tanítja, és átalakítja, hogy megvalósítsák az Utat és belépjenek a nirvánába. Ő minden tud. A csodálatos épp itt van, tudja, anélkül, hogy mozdulna. De a szellemivel el kell jutni az adott helyre, hogy tudjál róla. A szellemi eljut bárhová, amerre indul, akár a holdra tartó rakéta. Ezért kell valamennyi

szellemivel rendelkezünk. A csodálatossal, anélkül hogy bárhová kéne mennünk, tudjuk, hogy milyen a hold, és hogy miről is van szó. Nincs szükségünk rá, hogy fölhasználjuk a tudomány erejét arra, hogy valamit megállapítsunk róla. Tudjuk. A bodhimanda, az Út-Hely, megmozdítása nélkül mindennel kapcsolatban megvilágosodunk, és mindent megértünk. A szellemivel szükséges, hogy a bodhimandát mozgásba tartsuk.

Valaki az égi szem erejével elhatolhat az űr közepéig, és megmondhatja előre, milyen a hold. Megvitathatja másokkal a dolgot, és azt mondhatja nekik: „Bizonyosságom van, és ha nem hisztek nekem, hozok majd egy rögöt a holdról, hogy lássátok.” *Nehéz teljesen felmérni:* ez az, amihez a szellemi hasonlít. A végső vizsgálatnál nincs észlelhető jellegzetessége.

Ez a NAGY SZELLEMI MANTRA. Mi az, hogy MANTRA? Mondják nekünk, hogy ismételgessük lassan, lassan (kínaiul *man-man*)? Nem. A mantra az valami elképzelhetetlen. Négy jelentése is van.

1) Minden mantra valamelyik isten-királynak vagy szellem-királynak a neve, mint a *pisácsa* vagy *kumbhánda*. Ismételgetjük az isten-király vagy a szellem-király nevét, és a kis istenek vagy szellemek mindannyian hihetően tevékenykedni fognak. Miért? Csodálkoznak, „Hogyhogy ismered a szellem-királyunkat? Hogy-hogy ismered az isten-királyunkat?” Ha a mantrát ismételgetjük, a kis istenek és szellemek nem merik megszegni a szabályt.

2) A mantra olyan, mint a katonánál a jelszó. A hadseregben minden nap más a jelszó, és mindenki, aki hozzánk tartozik, ismerni fogja. Mások nem ismerik. Példának okáért, ma talán az, hogy „győzelem”. Amennyiben, a példa okáért, egy olyan katonával találkozunk, akit nem ismerünk, és megkérdezzük a jelszót, azt mondja, „Győzelem”, és mi azt mondjuk, „Rendben”. Mindenki, aki ezt tudja, közölünk való. De ha megkérdezzük a jelszót, és azt mondja, „Szerencse”, akkor nem az, és mi tudjuk, hogy harcolnunk kell vele. Miért? Azért, mert nem közölünk való. A mantrák olyanok, akár egy jelszó. Amidőn az istenek és a szellemek azt hallják, hogy ismételgeted, azt mondják, „ez a mi jelszavunk”, és így mind rá lesz bírható arra, hogy a szabályokat kövesse. Másképp mindegyik küzdeni akar.

3) A mantra egy bizonyos fajta titkos nyelv, amelyet mások nem ismernek. Csak bizonyos emberek ismerik. Mit jelent ismerni? Vegyünk példának egy olyan embert, aki eredetileg nagyon szegény és alacsony származású, aki elmegy messzi, ahol őt nem ismerik. Mivel nem ismerik őt, azt mondja az ottaniaknak, „Egy bizonyos ország királya vagyok, de a tábornokok fölláztak, és megváltozott a kormányzat, így titokban elmenekültem, és ide jöttem az országotokba.” Annak az országnak a királya, ahova megérkezett, nem tudja, hogy vajon igazat mond-e vagy sem. Alapjában véve egy hazug, de a király őt is valódi királynak tartja, és egy hercegnőt ad hozzá feleségül. Mivel egy királyi hölgy lett a szegény és alantas ember felesége, az a király háza népéhez valónak tartja magát. Alapjában véve nem király, de hasonlóképp cselekszik. Napról napra egyre kijön a sodrából. Mivel nem tudja „megenni a keserű dinnyét”, dühös lesz, és az indulata egyre nő. Akkor jön valaki, aki ismeri őt, és tudja, hogy ő egy szegény, alacsony sorsú személy. Az újonnan jött elmondja a palotabeli hölgynek, hogy egy csalóhoz ment feleségül. „Ha dühbe gurul, csak néhány mondatot kell neki mondani: 'Te alapjában véve egy szegény ember vagy, aki egy messzi országból idevetődött. Hogy lehet benned ekkora indulat?' És ha így szólnak hozzá, rögtön tudni fogja, 'Óh, úgy látszik, ismeri az eredetemet', és soha többé nem fog dühbe jönni.” A „mantra” harmadik jelentése ugyanilyen. Ha a mantrát ismételgeted, az istenek és a szellemek rádöbbennek, hogy ismered az eredetüket, és mindent tudsz róluk, és így nem merik megsérteni a ránk vonatkozó szabályokat.

4) Van még egy jelentés. A mantrák minden buddha tudati pecsétjei. Ez minden buddhák titkos nyelve, amely csak Buddhától Buddháig lehet ismert. Mivel más lény nem ismeri azt, a mantra lefordíthatatlanul marad. Ezért mondják, „A mantrát egy hangon nyilatkozzák ki, de az élőlények saját fajtájuk szerint érzékelik.” Mindenfajta élőlény azonnal felismeri, hogy egy mantrát hall. Bár az emberek nem értik, a szellemek értik, az istenek értik,

az állatok és az aszurák mindnyájan megértik. Ezért, ha egy mantrát ismételgetsz, mindnyájan megbízhatók lesznek.

Ez olyan akár a király, aki valami olyasmit kívánt, amit *szaindhavának* hívnak. *Szaindhava* egy szanszkrit szó, amely négy különböző jelentéssel bír: só, víz, ágytál és paripa. A *szaindhava* mind a négyet jelentheti. Amikor a király azt mondja, „*szaindhavát* akarok,” az udvari emberek nem tudják, hogy vajon sót, vizet, ágytálat vagy lovat akar. De ha egy bölcs ember hallja, az a helyzetből rögtön tudja. Mivel, ha étkezés közben kíván *szaindhavát*, természetesen, hogy nem ágytálat kíván, hanem valószínűleg sót. Ha útra készül, és *szaindhavát* kíván, alkalmasint lovat akar. Ha szomjas, és *szaindhavát* kér, akkor bizonyára vízről van szó. És ha látjuk, hogy se nem szomjas, se nem eszik, se útra nem készül, akkor természetesen az ágytálra van szüksége. Ha valaki bölcsességgel szemléli, az tudja. A mantrának ugyanígy sok jelentése van, és ezért röviden, ha ismételgetjük, a bölcs emberek, istenek és szellemek hallván azt, megértik, és megfelelően cselekszenek.

Vers:

*Ez „a nagy szellemi mantra”, nehéz teljesen fölmérni,
„A nagy fényes mantra”, amely az ezerszer ezerszer ezer világrendszert beragyogja,
„A legfelső mantra”, a megvilágosodás legvégső megvalósítása,
„A páratlan mantra”, a végső csúcst elérő,
Minden szenvedés elmozdítatott, és a forgó kerék megpihent,
„Valódi és nem hamis”: mindenki fejlődik.
Az elmondottak fölfedik a mélységes pradzsnját,
És röviden elmagyarázzák a Kelet és Nyugat Pátriárkáinak a dhjánáját.*

Magyarázat:

Ez” a nagy szellemi mantra”, nehéz teljesen fölmérni. A „nagy szellemi mantra” jelentését már megvitattuk. „Nehéz teljesen fölmérni”, annyit jelent, hogy a mantrát egyáltalán nem könnyű megvizsgálni. Más szóval, nem vagyunk képesek elképzelni, hogy milyen ez a nagy szellemi mantra. Nincs mód eme elképzelhetetlen tartományainak megismerésére. Mind a szellemi, ami a mozgáshoz tartozik, mind a csodálatos, ami a nyugalomhoz tartozik, egyaránt elképzelhetetlen. A mozgásban való elképzelhetetlenség a szellemi, a nyugalomban való elképzelhetetlenség a csodálatos. Ezért a szellemi csodálatos, és a csodálatos szellemi. Ha nem lenne szellemi, nem lehetne csodálatos, és ha nem lenne csodálatos, nem lehetne szellemi. Ezért a szellemit és a csodálatost „nehéz teljesen fölmérni”. Ezeket nem lehet megismerni. Miután ezek túl szellemiek és csodálatosak, nincs mód arra, hogy megmagyarázzuk, és ekképp megértsük. Ha ezek nem lennének szellemiek és csodálatosak, akkor ugyan beszélhetnénk róluk, azonban a szellemiről és csodálatosról nem vagyunk képesek beszélni.

„A nagy fényes mantra”, amely az ezerszer ezerszer ezer világrendszert beragyogja. A *Pradzsnja Paramita Szútra Szíve* a NAGY FÉNYES MANTRA is. Ez nagy fényes, az Így Érkezett fényének a kincstára, így a nagy fényes mantra minden sötétséget bevilágít és eloszlat. Ha a *Szív Szútrát* ismételgetjük, bevilágítjuk és eloszlatjuk a sötétségünket, a tudatlanságunkat, és a korábbi számtalan kalpában eltöltött életünk nyomorúságait. A saját nyomorúságunk és tudatlanságunk megvilágítása és lerombolása belülről történik meg. Ha ezt a nagy mantrát ismételgetjük, képesek vagyunk kifelé fényt sugározni, a nagy háromszorosan ezer világmindenségbe – „az ezerszer ezerszer ezer”, azaz egybillió világrendszerbe. A vers ezért mondja: „' nagy fényes mantra' amely az ezerszer ezerszer ezer világrendszert beragyogja”. A háromszorosan ezer világmindenség a külső világ. A bennünk lévő

nyomorúság a mi legsajátabb természetünk, amely megvilágítható és elpusztítható, és amely a benső világunkat alkotja. Belül és kívül, kívül és belül, minden ragyog. Belül és kívül, mindenhol, a ragyogó fény, amely a bölcsességünk eredendő lényegisége, megtestesülve maga a *Pradznya Paramita Szútra*, ez a billió világrendszert bevilágító legsajátabb eredeti bölcsességünk.

„A legfelső mantra”, a megvilágosodás legvégső megvalósítása. A mantráról azt állítják, hogy az a legfőbb, mert nincs nála föntebb lévő, és mivel az eléri a buddhaság megvalósítását. Ha a *Pradznya Paramita Szútra Szívét* ismételgeted, lépésenként haladsz közönséges ember alapjáról a buddhaság alapja, a megvilágosodás megvalósítása felé.

„Páratlan mantra,” a végső csúcsot elérő.” Eredetileg a két jármű követőinek a megvilágosodása az, amit egyenlő megvilágosodásként ismerünk. A „páratlan” arra utal, hogy evvel semmi sem lehet egyenlő. Más szóval, a mantra eléri a legeslegvégső megvilágosodást, a hegy legmagasabb csúcsát, a „végső csúcsot.”

„Minden szenvedés elmozdított, a forgó kerék megpihent.” Ami a legfontosabb, az minden szenvedés elmozdítása. Amennyiben a mantra képtelen lenne minden szenvedés elmozdítására, nem lenne semmiféle nagy alkalmazása. Azonban az bármilyen szenvedést képes elmozdítani – a szenvedés három fajtáját, amelyek maga a szenvedés szenvedése, a bomlás szenvedése és a szkandhák tevékenységének a szenvedése, és a nyolc fajta szenvedést, amelyek a születés szenvedése, az öregkor szenvedése, a betegség szenvedése, a halál szenvedése, a szeretettől való távollét szenvedése, a nem kedvelttel való együttlét szenvedése, a keresett el nem érésének a szenvedése és az öt szkandha virágzásának a szenvedése, amelyet a legnehezebb elmozdítani, de itt már az is elmozdítható. A mantra ELTÁVOLÍTHAT MINDEN SZENVEDÉST. Amikor „minden szenvedés elmozdított, a forgó kerék megpihent.”

Ha megszabadulhatunk a forgó keréktől, akkor a kerék megállhat. Ha nem szabadulunk meg a forgó keréktől, a kerék nem képes megpihenni. Véget kell vetnünk a születésnek és a halálnak, hogy elhagyjuk a forgó kereket. „A forgó kerék megpihent,” a születés és a halál végét jelenti.

Hogyan mozdíthatjuk el a szenvedés három fajtáját és a szenvedés nyolc fajtáját? Hogyan vethetünk véget a születésnek és a halálnak, és hogyan állíthatjuk meg a forgó kereket? Itt az öt tartózkodásnak kell véget vetni:

- 1) A nézetek szeretete által okozott szenvedés (vagy másképp a nézetek szeretetének a nyomorúsága).
- 2) A vágy szeretete által okozott szenvedés (vagy másképp a vágy szeretetének a nyomorúsága).
- 3) A formák szeretete által okozott szenvedés (vagy másképp a formák szeretetének a nyomorúsága).
- 4) A forma nélküli szeretete által okozott szenvedés (vagy másképp a forma nélküli szeretetének a nyomorúsága).
- 5) A tudatlanság szeretete által okozott szenvedés (vagy másképp a tudatlanság szeretetének a nyomorúsága).

Az öt tartózkodást már korábban leírtam. [78] A „tartózkodás” szó a szilárdságra és a tartósságra, a nem mozduló helyre utal. Mivel a szilárdság a ragaszkodás egy fajtája, és a tudatunk pillanatnyi helyzetéből fakad, amellyel szembe találkozunk. Mielőtt találkozunk evvel a helyzettel, a ragaszkodás nem létezik. Ahogy találkozunk vele, előhívtuk a ragaszkodást. Ez az, amit a nézetek szeretetének a nyomorúságának nevezünk. A vágyak szeretetében való tartózkodás a vágyvilág mennyeire utal. A formák szeretetében való tartózkodás a formavilág mennyeire utal, és a forma nélküli szeretetének a nyomorúsága a forma nélküli világ mennyeire utal. Bár a forma nélküli világ mennyeiben igen hosszú az élettartam, a nyomorúság és a tudatlanság ott sem lesz elvágva. Ezeket nevezzük a

nyomorúságban való ötféle tartózkodásnak, mivel a legtöbb ember erősen ragaszkodik a bennük való tartózkodáshoz. Ha ezeket részleteiben vizsgálgatnánk, nagyon sok időbe kerülne a megbeszélésük, így csak a neveiket említem meg.

A” A két halál eltűnik örökre”. Néhány ember, aki korábban nem hallotta a Szútrát, hallja a „két halált”, és arra gondol, „Óh, akkor kétszer halunk meg?” Az utalás azonban a halál két fajtájára vonatkozik, és nem arra hogy kétszer halunk meg. Ahogyan már korábban elmagyaráztam, létezik egy behatárolt szakasz születése és halála, és a folyamatok születése és halála.

Mi a behatárolt szakasz születése és halála (kínaiul szó szerint rész-szakasz)? Neked is meg van a magad szakasza, meg nekem is meg van a magam szakasza, ezt nevezzük „szakasznak”. Neked meg van a magad testi része, és nekem is meg van a magam testi-része, ezt nevezzük szakasznak. Én öt láb és nyolc hüvelyk magas vagyok, de van olyan ember, aki hat lábnál is magasabb. Ennyit jelent, hogy neked is meg van a magad része, meg nekem is a magamé. Ezt nevezzük a behatárolt szakasz születésének és halálának (azaz a rész-szakaszt). A születés napjától a halál napjáig egy szakasz, a talpuktól a fejünk tetejéig egy másik szakasz. Mind a kettő behatárolt szakasz. Az arhatság negyedik fokán a behatárolt szakasz születése és halála megszakad, de a folyamatok születése és halála még nem ér véget. Csupán egy bodhiszattva képes a folyamatok születésének és halálának véget vetni.

Valódi és nem hamis: mindenki fejlődik. A behatárolt szakasz születése és halála, valamint a folyamatok születése és halála véget ért. „Az öt tartózkodásnak vége, a két halál eltűnik örökre.” Ez a valódi megvilágosodás. „Minden szenvedés elmozdított, és a forgó kerék megpihent.” Ez a valódi bodhiszattva. „Valódi és nem hamis”, ez bizonyára nem hamis. „Minden fejlődik” – gyakorlásunkban azonnal előrehaladunk. Bodhiszattva akarsz lenni? Akkor menj előre és gyakorolj. Szorgalmasan és erőteljesen haladj előre.

„Az elmondottak fölfedik a mélységes pradzsnját.” A *Pradzsnya Paramita Szútra Szívének* az a szakasza, amelyről már beszéltünk, exotérikusan lett elmondva, míg az elkövetkező rész ezotérikus.

„És röviden elmagyarázzák a Kelet és Nyugat Pátriárkáinak a dhjánáját.” Az általam írt versek, amelyeket már megbeszéltünk, röviden elmagyarázták a keleti és nyugati pátriárkák elmélkedési gyakorlatait. Mifajta elmélkedési gyakorlat ez? A Szútrához írt első vers kimondja:

Megfordítva a fényt, hogy befelé ragyogjon,
Avalokitesvara
Megvilágosít minden érző lényt,
mivel ő egy bodhiszattva.

A fényt a megvilágított bensőnkbe kell fordítani. Mindenki rendelkezik az Így Érkezett bölcsességének erényes jegyeivel. Csupán a helytelen gondolkodás és ragaszkodás miatt képtelen a közönséges ember arra, hogy annak a megvalósítását bizonyítsa. Amennyiben meg akarjuk valósítani „az Így Érkezett bölcsességének erényes jegyeit” nem szabad ragaszkodnunk. Ha képesek vagyunk a nem-ragaszkodásra, a fényt befelé fordítjuk. Tanulmányozzuk ezeket a verseket, hogy értelmünkben megbarátkozzunk velük, és azután ülünk le és vizsgáljuk a dhjánát – elmélkedjünk. Kelet és Nyugat pátriárkáinak csupán ennyi a tanítása.

Indiát nevezik Nyugatnak és Kínát Keletnek. Azonban a jelen Keletje és Nyugatja már nem India vagy Kína. A kelet kelet maradt és a nyugat nyugat, a világtájak természetesen nem mozdultak el és nem cserélődtek föl, azonban a helyzetek igen. A Kelet a Kelet népeire utal és a Nyugat a Nyugat népeire. A Nyugat most pátriárkákat fog szülni, és a Kelet pátriárkái számosan vannak. Olyan sokan vannak, hogy olyanok, akár a nyugat felé folyó vizek. Bárki, ha pátriárka akar lenni, és nem alussza át a napot, az lehet. Ha valaki fölébredett, a Kelet nem Kelet és a Nyugat nem Nyugat. Az Észak és Dél hasonlóképp eltűnt. Miért? Mostanában

fejlődő kapcsolatban vagyunk a holddal. Erről az oldalról nem tudjuk, melyik oldalára érkezünk. Nincs észak, dél, kelet vagy nyugat. Most mi mindnyájan az eredeti egybe, a középpontba jutunk. A mögötte lévő semmivel meg kell változtatnunk a nagyot, és a benső semmivel a kicsit. Ez az, amit már korábban is említettem:

Nincs nagy, és nincs kicsi,
Nincs Idebenn és odakinn,
Gyakorolok, és végemhez közeledek,
És én magam megteszek minden előkészületet.

Ez az, amit meg kell valósítanunk. Képesnek kell lennünk arra, hogy megtegyük, és lássuk, hogy milyen csodálatos. Ez az, amikor valóban nem rendelkezünk zavarodottsággal. Végére, mi lehet hasonló ahhoz, amikor nincs nagy és kicsi, nincs belül és kívül? Ha ezt megérted, akkor megérted anélkül, hogy szólnom kellene róla. Ha nem érted, és róla beszélek, te még nem fogod megérteni.

SZÚTRA

EZ AZ OKA ANNAK, AMIÉRT A PTADZSNYA PARAMITA ELMONDATIK,
ISMÉTELD A KÖVETKEZŐKÉPPEN:

GATE GATE PARAGATE PARASZAMGATE BODHI SZVAHA

Magyarázat:

A mantrák nem lefordítottak vagy lefordíthatóak, mivel a le nem fordított fogalmak öt fajrájának egyike alá esnek, [79] erről többet nem is kell szólni. A jelentésük föl nem mérhető.

És most pár szót a mantráról.

Vers:

*Mint az ezotéria része, a mantra nem tanítható,
Úgy kell követnie mindenkinek együtt, mint az uralkodó parancsát,
És mint a csapatok közt a titkos jelszót.
Ha a kérdésre adott felelet nem megfelelő, gyorsan félreállítanak.
A Nagy Kocsi csodálatos igazsága elkülönül a megkülönböztetésektől,
A még közönséges ember a hamis feltételeket és okokat igaznak látja,
Ujjunkkal vezérelve bámuljuk a holdat, az ujj nem a hold,
A mantrát kölcsönvéve meggyújtjuk a tudatot. A mantra a tudat.*

Magyarázat:

Mint az ezotéria része, a mantra nem tanítható. A mantra az ezoterikus tanításokhoz tartozik, amelyek felfoghatatlanok. Nem vagyunk képesek semmiféle gondolkodást fölhasználni avval kapcsolatban, hogy mi az. „A szavak útja elvágattatott, és a tudat és a természet helye leromboltattatott”, még ha meg is próbáljuk, nincs mód, hogy gondoljunk rá.

Úgy kell követnie mindenkinek együtt, mint az uralkodó parancsát. Ez a hasonlat a főntebbemlített négy egyike. Ha az uralkodó kibocsát egy rendeletet, azt minden hivatalnoknak tisztelettudóan be kell tartania.

És mint a csapatok közt a titkos jelszót. Ahogyan már korábban említettem, ha a napi jelszó a „Győzelem”, és te megszólítván a „Szerencsével” válaszolsz, megkezdődik a

küzdelem, és lelőnek. Mivel a hadseregben sok ember van, így minden egyes nap egy titkos jelszót használnak. Ílymódon nem tévesztik össze a kívülről jöttet a sajátjaikkal. A mantráknak ilyen jelentése is van.

Ha a kérdésre adott felelet nem megfelelő, gyorsan félreállítanak. Ha te nem felelsz helyesen a jelszóra, akkor felelősségteljesen a parancs értelmében fognak cselekedni.

A Nagy Kocsi csodálatos igazsága elkülönül a megkülönböztetésektől. A Nagy Kocsi a nagy kocsi Dharmához tartozik. A csodálatos és felmérhetetlen alapelvei semmiféle megkülönböztetést nem tartalmaznak. Lerombolnak minden dharmát és elkülönülnek a jellegzetességeiktől. Bármi kimondott szertefoszlik: ez a pradzsnya Dharma. Bármit mondasz, nem létezik tovább annál, mint ahogy kimondod.

A még közönséges ember a hamis feltételeket és okokat igaznak látja. A közönséges ember feltételezi, hogy tudásának és nézeteinek a fajtái, a nézőpontja, amelyeket az ön-keresése [80] és téves gondolkodása hoz létre, az mind valóság. Ez olyan, amikor a tolvajt a saját fiunkkal tévesztjük össze. Ez a mindahhoz való ragaszkodás, amely észrevehetően jellegzetes, ez az árnyakhoz való ragaszkodás.

Ujjunkkal vezérelve bámuljuk a holdat, az ujj nem a hold. A Szútra rámutat számunkra az útra, amelyen az Utat gyakoroljuk. Ez olyan, mint amikor az ujjunkkal mutatunk a holdra. Példának okáért, valaki az ujjával mutat a holdra, és hozzáteszi, „Ott a hold.” Föltételezve azonban, hogy az ujj a hold, mi emberek az ujjra nézünk, és nem a holdra. Azonban „az ujj nem a hold”, nem gondolhatjuk, hogy az. Bár a Szútra arra tanít, hogyan kövesd az Utat, ne gondoljuk, hogy a Szútra az Út. Mielőtt eléred a megvalósítást, szükséges, hogy az Utat gyakorold. Tévedsz, ha nem gyakorolsz, és úgy gondolod, hogy a Szútra az Út.

A mantrát kölcsönvéve meggyújtjuk a tudatot. A mantra a tudat. Mivel a mantra fölfoghatatlan, a tudatodat az erejének fölhasználásával lobbanthatod lángra. Nekünk csak el kell távolodnunk a megkülönböztetéseket tevő tudatunktól, az ön-kereső tudatunktól, a helytelenül gondolkodó tudatunktól, és a mantrát kell ismételnünk, és ragaszkodnunk kell hozzá. A mantrához való ragaszkodás nem az, hogy értelmezzük, mivel bármiféle megértés nem az igazi megértés. Ezért kölcsönvéve a mantrát képesek vagyunk meggyújtani a tudatunkat és látni a természetünket. És „a mantra a tudat”: amennyiben fölgyújtjuk a tudatunkat és látjuk a természetünket, akkor megértjük a mantra jelentését.

JEGYZETEK

1. A „létezés nélküli” kifejezés Hui-nengnek, a Hatodik Pátriárkának, a nagyra becsült versére utal:

Nem létezik a Bodhi-fa,
És ragyogó tükör sem létezik.
Mivel pedig minden üresség,
Hol is gyűlhetnék fel a por?

(Hetényi Ernő fordítása)

2. A kínai szöveg a Tripitaka Taisho kiadásában a 251. számú (Takakusu and Watanabe, eds., *Taishó shinshú daiszokjó*, 85 vol. [Tokyo: Taisho Issaikyo Kankokai, 1924-1933]), ezt a művet ezentúl T.-ként rövidítjük. A Szútra szanszkrit szövege leginkább Conze, Edward *Buddhist Wisdom Books* (1958; rept. New York: Harper, 1972), pp. 77-107. érhető el, angol fordítással és rövid magyarázattal.

3. T. 366, szanszkrit: *Szúkhávatívjúha-szútra*. Lásd.: Hszuan Hua (Tripitaka Master), *A General Explanation of the Buddha Speaks of Amitabha Sutra* (San Francisco: Buddhist Text Translation Society, 1974)
4. T. 374. szanszkrit: *Maháparinirvána-szútra*
5. T. 1484, szanszkrit: *Brahmajála-szútra*.
6. T. 468?, szanszkrit: *Mandzsusríparipracshá-szútra?*
7. T. 835, szanszkrit: *Szimhanádika-sútra*
8. T. 279, szanszkrit *Mahávaipuljabuddhávátamsaka-szútra*.
9. *Wu-ch'ung hsüan-i*, Kínában a buddhista Hua-jen (Hszien-sou) iskolában alkalmazott szútra magyarázási módszer.
10. A „szívként” fordított szónak az Szútra szanszkrit címében a *hrdaja* felel meg. A tudatra, vagy a nem fizikai szívre a szanszkritban általában a *csitta* használatos. A kínai *hein* jelet mind a *hrdaja*, mind a *csitta* fordítására használják.
11. T. 220. szanszkrit: *Mahápradzsnyápáramita-szútra*.
12. *Tszung-ch'ü*
13. A szangha a buddhista biksuk (szerzetesek) és biksunik (apácák) közössége.
14. A „vajás rész” a tej feldolgozásának a hasonlata Buddha tanításának a szakaszaira. A hasonlat a *Maháparinirvána Szútrában* és a T'ien-t'ai iskola alkalmazta Buddha tanításának öt szakaszával kapcsolatban. A hasonlatban az eredeti Dharma-táplálék a friss tej. Minden következő szakasz gazdagabb és tisztább. Mindegyik alapvető lényegiség, a forrás-táplálék. A vaj a negyedik szakasz pradzsnya tanítására utal, amelyhez a *Szív Szútra* tartozik. A Buddha tanításának öt szakasza, és a hozzá tartozó tej hasonlat a következő:
Avatamszaka (21 nap)	teljes tej (<i>ksira</i>)
Ágama vagy Mrgadáva (12 év)	alvadó tej (<i>dadhi</i>)
Vaipulja (8 év)	aludt tej (<i>nevaníta</i>)
Pradzsnyápáramita (22 év)	vaj (<i>ghrta</i>)
Szaddharmapundaríka- Maháparinirvána (8 év)	tisztított vaj (<i>ghí</i>)
- Az öt szakasz a Magyarázat következő részében részletes magyarázatra kerül.
15. Szanszkrit: *Dharmadhātu*, kínai: *fa-chieh*
16. T. 262, szanszkrit: *Szaddharmapundarika-szútra* Lásd. Hua (Tripitaka Mester), *The Dharma Flower Sutra with the Commentary of Tripitaka Master Hua*, Bhikshuni Heng Yin, trans. (San Francisco: The Buddhist Text Translation Society, v. 1. and 2. 1977, v.3. and 4. 1979, a többi kötet előkészületben.
17. T. 235. szanszkrit: *Vadzsraccshediká-szútra*. Lásd Hsüan hua (Dhyana Master), *A General explanation of the Vajra Prajna Paramita Sutra* (San Francisco: The Buddhist Text Translation Society, 1974)
18. A *szamádhi* (vagy egytudatú összpontosítás) magyarázatára lásd. *The Surangama Sutra with Commentary by Tripitaka Master Hsuan Hua*, Bhikshuni Heng Ch'hih, trans, (San Francisco: The Buddhist Text Translation Society, v. 1, 1977), pp. 48, 197ff, és még másutt.
19. *Bodhimanda* szanszkrit kifejezés azt jelenti „a megvilágosodás helye”. Kínaiul *Tao-ch'ang*, a gyakorlás helye.
20. T. 262
21. Szanszkrit: *abhidzsnyá*, kínai: *shen-t'ung*
22. A világi buddhista szanszkrit elnevezése.
23. A mondat [magyarul ki nem tett tárgya – felgöngyöli és elrejtíti titokban azt – itt úgy a Szútrára, mint a saját természetünk kincsesházára utalhat.
24. A két járműhöz tartozók (arhatok és pratjekabuddhák) megvilágosodása hasonló a varázslók által előteremtett városhoz, amelynek nincs valós léte. A jólismert képzet forrása a Dharma Virág Szútra (*Suddharmapundarika-szútra*). Ugyanerre a hasonlatra utal majd

később a magyarázó vers: *Az üledékkel rendelkező részleges igazság elővarázsolt város csupán.*

25. *T'ien-chen*, a természetes ösztönösség, amellyel a bölcsek és a gyermekek egyaránt rendelkeznek.

26. A hármát jelképesen vörös, fehér és bíbor fényként is leírják.

27. Sen-kuang, akit Hui-koként is ismernek, volt Kínában a buddhizmus Ch'an iskolájának a második pátriárkája.

28. A szövegnek létezik egy változata, ahol a második sor ekképp hangzik: „Mihez tér vissza az egy?”

29. A vers angol fordítása Heng Kuan Dharma Mester műve.

30. Az idézet T'ao Yuan-ming neves verséből a *Kuei-chü-lai Tz'uból* („A visszatérés”) való. A versben a költő a hivatali állásból való visszavonulásról beszél, amelyet az elveivel való kiegyezésnek érzett.

31. NINCS!!!

32. A gyöngy a *sárirára* (vagy ereklyére) utal, amelyet a fent említett fizikai megjelenésnek mondanak. A megvilágosodott lény ereklyéje a ragyogó gyöngyre emlékeztet. Kínaiban a *se-li-tzu* jelenthet Sáríputrát és *sárirát*.

33. A nagybácsi, fölismerve, hogy a gyermek majd szokatlanul értelmes lehet, hogy ne maradjon szégyenben, messzire utazott hazulról. Bejárta egész Indiát, szorgalmasan tanulmányozta a létező logikai, bölcséleti és vallási irodalmat. Tizenhét évvel később tért haza, csupán azért, hogy kiderüljön, az unokaöcs elhagyta az otthoni életet, hogy Buddhához csatlakozzon. Felmérgesedett, hogy a kiváló gyermeket elvesztette, elment, hogy visszahozza. Amikor arra a helyre ért, ahol Buddha tartózkodott, és vitára hívta ki Buddhát, az alábbi feltétellel, ha ő győz, Buddha megengedi Sáríputrának, hogy távozzék, és az a nagybácsi tanítványa lesz. Ha veszít, Buddha a fejét veheti.

Buddha beleegyezett, és fölkérte, hogy adja elő az alapvető tételeit. A nagybácsi avval válaszolt, hogy az minden dharma nem-elfogadása, gondolván, hogy egy ilyen tétel alkalmazásával Buddha egyetlen vitapontját sem kell majd elfogadnia. Buddha azonban csak ennyit kérdezett: „Ezt a nézetet elfogadod, vagy sem?” a nagybácsi ebben a pillanatban felismerte, hogy ha elfogadja, a saját tételével kerül szembe, ha nem, a tétel a továbbiakban nem tartható fenn.

Ekkor, félve attól, hogy a fejét veszik, a nagybácsi izgatottan elrohant. De amikor a rohanás után egy bizonyos távolságra elért, megállt, hogy végiggondolja a tettét, és visszatért, hogy a fejét följánlja Buddhának. Buddha a fejet visszautasította, de elfogadta őt tanítványául. A nagybácsi Buddha tíz nagy tanítványának egyike lett, és Mahakauszthila néven vált ismertté.

A történet részletei megtalálhatóak a *Ta-chih-tu Lun E. Lamotte* féle fordításában („Origine du Nom de Sariputra,” *Le Traite de la Grand Vertu de Sagesse*, vol.2, Louvain: 1949), pp. 636-640

34. Az idézet a *Gyémánt Szútra (Vadzsraaccsedikká-szútra)* utolsó verséből származik. Heng cs'ih dharma mester kínaiból való fordításában olvashatjuk:

Minden feltételes dharma

Olyan, akár az álom, a látomás, a buborék, az árnyék,

Akár a harmatcsepp, a villám villanás:

Ilyennek szemléld.

(Hszüan Hua Dhjana mester, *A General Explanation of the Prajna Paramita Sutra* [San Francisco: Buddhist Text Translation Society, 1974] p. 161.)

35. Lásd Hua (Tripitaka Mester): *The Sixth Patriarch's Dharma Jewel Platform Sutra with the Commentary of Tripitaka Master Hua*, bhikshuni Heng Yin trans. (San Francisco: Buddhist Text Translation Society, second edition, 1977) p. 80.

36. Kiegészíthető, szkt. *Szaprathiga*, látható, szkt. *Szanidarána*, nem kiegészítő, szkt. *Apratigha*, nem látható szkt. *Anidaršana*
37. Szkt *visaja*, kínai *ch'en*, „szennyező” vagy „szennyeződés”, szószerint „por”.
38. A csekély bölcsesség padlása a San Francisco Waverly Place 125 alatt lévő Buddhista Tanítási Csarnok egy része volt. A *Szív Szútra* ezen tanításai a Buddhista Tanítási Csarnokban hangzottak el.
39. T. 412. Lásd Hszüan Hua (Tripitaka Mester) *Sutra of the Past Vows of Earth Store Bodhisattva, The Collected Lectures of Tripitaka Master Hsüan Hua*, Bhikshuni Heng Ching, trans. (New York: Buddhist Text Translation Society / Institute for Advanced Studies of World religions, 1974)
40. *Shou i-tien pen-fen*. A kifejezést időnként úgy is használják, mint „törődj a saját dolgoddal” vagy „elégedj meg a saját részeddel”.
41. Kínai *ken*, szószerint „gyökerek”
42. A 660 dharma a *Jogácsárabhúmi Sasztrában* van bemutatva, (T. 1579) A 100 dharmával kapcsolatban lásd: *Pai-fa Ming-men Lun* (T. 1614)
43. Az idézet a *Gyémánt Szútrából* (*Vadzsraccshedikászútra*) van. Heng Ch'ih dharma mester az idézett rész fordításának következő változatát ajánlja: „Az elmúlt gondolat nem elérhető, a jelen gondolat nem elérhető, a jövőbeli gondolat nem elérhető.” (Dhyana Master Hsüan Hua: *A General Explanation of the Vajra Prajna Paramita Sutra*, p. 124)
44. A kínai nyelvben ez a vers rímpárt alkot az előzővel: „Az évek és hónapok érzéketlenek, A növekedésben van a csökkenés.”
45. Lásd följebb a 43. jegyzetet.
46. A kínai *kuan* jel „elzárttság” vagy „kapu”.
47. az idézet a *Csodálatos Dharma Lótuszvirág Szútrájának* a Hasonlatok Fejezetéből való, a nagyhatalmú ember példabeszédét adja elő, akinek a nagy házába tűz kap. A játékba feledkezett gyermekei nem akarják elhagyni a házat. Az ember avval csábítja ki őket, hogy három fogat, egy kecske-húzza, egy szarvas-húzza és egy ökör-húzza, áll odakint, hogy játszanak velük. De amikor kimenekülnek a biztonságba, mindegyikük ugyanolyan kocsit kap, amelynek nagyszerűsége meghaladja a legmerészebb álmukat, és egy fehér ökör húzza. Így a Buddha is célszerű járműveket alkalmaz arra, hogy az embereket az igaz tanításhoz vonzza, amely az egyetlen Buddha-Jármű Dharma.
48. A kínai kozmológia szerint a sárga szín a földet jelképezi (*t'u*). A földet a lép (*p'i*) ellenőrzi, amely a tudat (*i*) székhelye. A kínai orvostudomány azt tanítja, hogy a lép szerepe, hogy a gyomrot üsse vagy izgassa, hogy segítse az emésztésben. Innen a hasonlat.
49. Lásd Hua (Tripitaka Mester), *The Sixth Patriarch's Dharma Jewel Platform Sutra* p. 66.
50. T. 945: 107b. Lásd: Hua (Tripitaka Mester) *The Shurangama Sutra*, Vol. I, p 131.
51. A szungbeli ember története *Meng Tzutól* való, Book II. Part A, Chapter 2. Az [angol] fordítás Lau munkája, D.C. , *Mencius* (Harmondsworth, England: Penguin, 1970), p. 78
52. A *lu-se-no* lehetséges helyreállítása. A meghatározás durván azonos a *szambhogakájával*, a Buddha „kiérdemelt” vagy „élvezet” testével.
53. *Lunyü*, Book IX. Chapter 10; Arthur Waley fordítása, *The Analects of Confucius* (London: George Allen and Unwin, 1938), p. 140. Az idézetet különböző összefüggésekben használják.
54. *Shurangama Sutra*, T. 945: 109c.
55. Utalás Sen-kuang (Hui-ko), a Második Pátriárka képességeire, miközben a Szútrát tanította, mielőtt Bodhidharmával találkozott. Lásd Hua (Tripitaka Mester), *The Sixth Patriarch's Dharma Jewel Platform Sutra*, p. 9. ff.
56. Lásd följebb p. 7.
57. A megfelelő kínai szó, a *nien* egyaránt fordítható „ismételgetésnek”, „gondolkodninak” vagy „légy figyelmesnek”.

58. A szemelvény Ananda verséből való (T. 945), és általában a megfelelő mantra ismételtetése előtt mondják el. A fordítás a Buddhist Text Translation Society munkája.

59. Célzás arra a kínai hagyományra, hogy létezik egy másik világ, amelybe a szent hegyekben vagy másutt lévő barlangon keresztül lehet eljutni.

60. Utalás a gunyoros buddhista dalocskára:

Mahászattva – nem törődik másokkal,

Amita Buddha – mindenki magáért.

61. "Ez olyan, mint amikor a király az országát megrohanó rablók ellen küldi a seregeit. A seregeknek tudniuk kell, hogy hol vannak a rablók, hogy kiűzhessék őket." Lásd Hua (Tripitaka Mester) *The Surangama Sutra*, Vol. I, p. 122.

62. A nézeteknek nyolcvannyolc téveszméje van, amelyeket hirtelen lehet elvágni, és a gondolatoknak nyolcvannyolc téveszméje, amelyek fokozatosan tűnnek el.

A nézeteknek létezik tíz alapvető téveszméje, amelyek a Négy Igazsággal kapcsolatosan merülnek föl a három világ – a vágyvilág, a formavilág és a formanélküli világ – mindegyikében. Ez a tíz a sóvárság, a gyűlölet, az ostobaság, a lenézés, a kétség, a (testi) én képzelet, az egyoldalú nézetek, az ártalmas nézetek, a nézetekhez való tapadás nézete, és a (nem előnyös) tiltó szabályokhoz való ragaszkodás.

A vágyvilágban mind a tíz a szenvedéssel kapcsolatban tevékenykedik, miközben hét (az énrre vonatkozó nézet, az egyoldalú nézetek és a tiltó szabályokhoz való ragaszkodás nézete nélkül) a felhalmozás igazságával kapcsolatban tevékenykedik, és nyolc (az énrre vonatkozó nézet és a tiltó szabályokhoz való ragaszkodás nézete nélkül) az Út igazságával kapcsolatban tevékenykedik. A forma- és a formanélküli világban a téveszméknek az Igazsághoz való viszonya ugyanezt a rendet követ, kivéve a négy Igazság mindegyikével kapcsolatos gyűlöletet, mivel a gyűlöletet már a számádhíba való belépés előtt föl kell számolni. A vágyvilágban lévő harminckét téveszme, a formavilágban lévő huszonkilenc és a forma nélküli világban lévő huszonkilenc adja ki együttesen nyolcvannyolcat.

A gondolat téveszméinek kilenc foka van, amelyek kilenc elkülönült alapon öltenek testet. A kilenc fokozat egyszerűen a felső felsőbbrendű, a felső középszintű és a felső alsóbbrendű, a középső felsőbbrendű, a középső középszintű és a középső alsóbbrendű, az alsó felsőbbrendű, az alsó középszintű és az alsó alsóbbrendű. A kilenc fok az öt végzet (*gati*).

A nézetek kilencvenkilenc fokának az elvágása után valósul meg az arhatság első foka (*srota-apanna*, Folyamba belépett). Az első szint hat fokának a megszüntetése után valósul meg az arhatság második foka (*szakrdágámin*, Egyszer visszatérő). Az első szint végső három fokának a megszüntetése után valósul meg az arhatság harmadik foka (*anágámin*, Soha vissza nem térő). Amikor a maradék 72 megszűnik, megvalósul az arhatság negyedik foka, (az *Arhat*). Csak a negyedik fokozat utal az Arhatságra.

63. *Chou I, Hsi Tz'u A:5.*

64. A legfőbb gondolat, hogy azokban az embereknél, akik nem az Út követői, a betegség annak az eredménye, hogy a test *yinje* és *yangja* nincs egyensúlyban.

65. Utalás a nyolc tudatosságnak a bölcsesség négy típusába való átváltoztatására. A nyolcadik tudatosság változik át a nagy, tökéletes tükör bölcsességbe (*ádarsadzsnjána*), a hetedik tudatosság abba a bölcsességbe, amelynek az egyenlőség a természete (*szamatádzsnjána*), a hatodik a csodálatos kutató bölcsességbe (*pratjaveksanádzsnjána*), és az első öt tudatosság a sikeres bemutatásba (*krityánuszánádzsnjána*).

66. Az idézet a *Ta-hszüeh* úgynevezett „utolsó” ötödik fejezetéből való, amelyet a neves újkonfucianus tudós Csü Hszü tett hozzá. Az idézett szakasz a következő:

- Egy nap hirtelen minden közvetlenül kapcsolódik, és akkor tízezernyi lényegiség lesz elérhető szerteszét, bévül vagy kívül, durva vagy finom. A megvilágosodott tudat egész lényegiségének a szerepe sehol nem lesz megvilágítás nélkül.

67. Lásd a 24. jegyzetet
68. A *Gyémánt Szútrából*. Lásd Hszüan Hua (Tripitaka Mester), *A General Explanation of the Vajra Prajna Paramita Sutra*, p. 34. Heng Cs'ih Dharma Mester fordítása erre a szakaszra nézve kissé különbözik.
69. A *csih-jin*, „az, aki a hangomat ismeri” kifejezést gyakran annak a nagyon közeli barátunk tartják fenn, aki tökéletesen megért minket.
70. Lásd 4. oldal
71. A négyfajta tanítás osztályozása Hua-jen (Hszien-sou) School of Buddhism in China szerint.
72. A tíz fokozat a következő: 1) öröm (*pramuditá*), 2) szennyezettségtől elválasztott (*vimalá*), 3) fényt kibocsátó (*prabhákam*), 4) ragyogás (*arcismatí*), 5) nehezen legyőzhető (*sudurzsaja*), 6) megnyilvánuló (*abhimukhá*), 7) messzire elérő (*dítamgamá*), 8.) mozdulatlan (*acsalá*), 9) üdvös bölcsesség (*szadhumatí*) és 10) dharma felhő (*dharmamegha*). Lásd *The Flower Adornment (Avatamsaka) Sutra, Chapter Twenty-Six: „The Ten Grounds.”* Buddhist Text Translation Society, forthcoming.
73. Kínában a Három Királyság (Kr.u. 222-265) időszakának egy hőse, akiről az a hír járja, hogy halála után istenné vált. A buddhista dharma-védő szerepében Cs'ieh-lan Bodhiszattvaként is ismerik.
74. Kínaiul *ju-su*. A bozontos farkából származó sárga szőrszálak különösen nagyra tartják a vékony jelek írására alkalmas ecsetek készítésénél. Ha ez a teremtmény ezer évig képes élni, a bundája megfeketedik, tízezer év után kifehéredik. Száz év után nekilát, hogy kifejlesszen egy bizonyos szellemi erőt, hasonlót, mint a „róka lényegiség” (*hu-li csing*).
75. Kínai *lung* azaz „sárkány”, de itt Buddha jelzőjeként használják.
76. Lásd *Shurangama Sutra, T.945*, translated by the Buddhist Text Translation Society, Vol II. 1979, p. 28.
77. A *Maháparinirvána Szútra* töredékes Fa-hszien féle fordítása (T. 396) azt állítja, hogy az iccsantikák nem válhatnak buddhává. Később Tao-senget (kb Kr.u. 369-434) a sokkal teljesebb Dharmaksema fordítás (T. 374) védte meg, amely egy az ő állítását támogató szakaszt tartalmazott. (Egy iccsantika olyan személy, aki elvágott minden jó gyökeret, és általában úgy tartották, hogy egy ilyen személy képtelen a buddhaság megvalósítására.
78. lásd 20. old.
79. Hszüan-tsang, a T'ang Dinasztia Tripitaka Mestere, akinek a *Szív Szútrát* kínaira fordítása, adja ennek a szövegnek az alapját, a szavak öt csoportját állapította meg, amelyek lefordíthatatlanul maradnak: azok a szavak, amelyek többféle jelentéssel bírnak, azok a szavak, amelyek Kínában nem léteznek, azok a szavak, amelyek a megállapodott példák alapján nem lefordítandók, és azok a szavak, amelyeket azért nem fordítunk le, hogy növeljék a hatékonyságot.
80. *P'an-jüan* azaz a „feltételekhez való ragaszkodás”, azaz, valakinek a saját üdvére való tervezgetés.